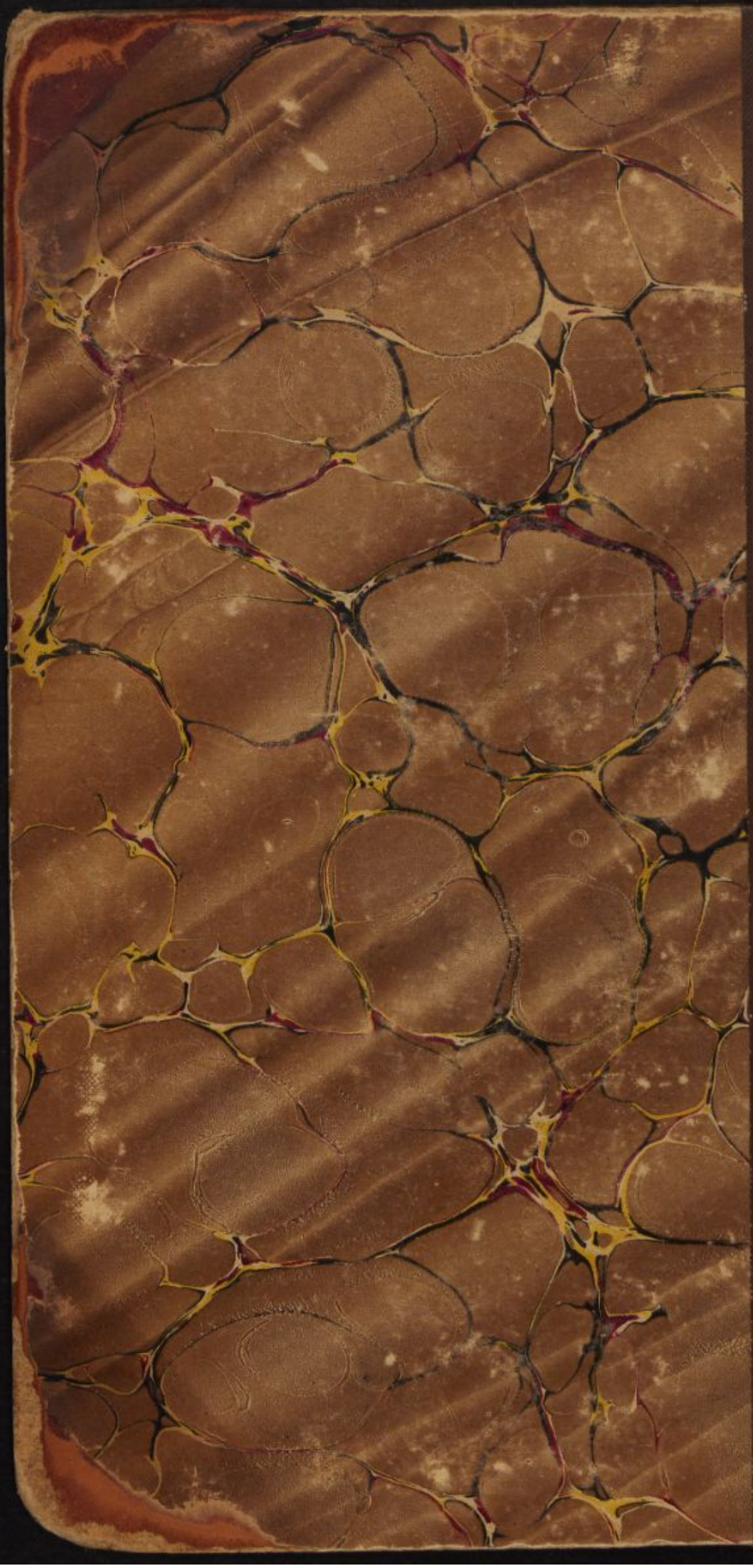

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

This book should be returned to the Library on or before the last date stamped below.

A fine is incurred by retaining it beyond the specified time.

Please return promptly.

WIDENER

FEB 10 2009

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

1847, May 28.

Gift

Rev. Prof. William Adams,

of Northampton, Mass.

Printed one one of the native presses

at Calcutta. 1825.

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

Turkish Dictionary

2286, 37-

بسم الله الرحمن الرحيم

Turkish - Persian dictionary.

Calcutta.

1825.

سبحان الله هركاه ازافصح عرب وعجم كل لا احصي ثناء اعليك

بشكفته وآفريد كار عالم در لولاك لما خلقت الافلاك سفته

پس * مثنوي * كجاماوشان تنايش كجا * خدا راند اند كسى

جز خدا * چه يارا به نعتش شدن هم نفس * خدا قدر دان

رسول است وبس * سرايم چه از آل واصحاب او * كه

دريانمى كنجد اندر سبو * ازانجا كه بمقتضاي كلمهٔ حقيقت

فرجام كلام الملوك ملوك الكلام ولسان الملوك ملوك الالسنه

مقرر است ودر عرصهٔ سخنوري زبان تركى بخطاب لسان

السلاطين جلوه * گر وقانونى مربوط در نسخهٔ تركى باين

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

تحصیل مضبوط نشده که دانستن آن فوائد نمایان داشته
باشد حسب الارشاد برکت ایجاد خلیفة الله جهان پناه
شهنشاه انجم سپاه آفتاب اوج دوران صاحب قران سایه
پروردگار جهان و جهانیان ظل رب العالمین شهنشه
روي زمین حامی دین مبین همنام سید المرسلین • قطعه •
آبرو بخش نخست ورونق افزاي کمال • چهره آراي عدالت
گوهر افروز یقین • عمر واقبالش خدایا باد در نشو ونما •
هفت اقلیمش مسخر تا ابد زیر نگین • بر صفحهٔ بیان تحریر
می نماید تا بشرف مطالعهٔ درة التاج خلافت وجهان داري
قرة العین سلطنت و شهرباري نیر برج عظمت واجلال گوهر
درج رفعت واقبال پادشاهزادهٔ عالم وعالمیان چهرهٔ
قبول بیاراید و جمعی که طالب این زبان اقبال توامان
باشند بآسانی توانند دریافت ومولف این رساله فضل الله
خان عموزادهٔ سیف خان کلاچاکونزاد واز چهارده پشت

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

خانه زاد است بفضل الهی مشمول الطاف پادشاهی خواهد
گردید و علی الله التوکل ومنه التائید • طابع گوید هرچند
دستور املای اصل این نسخه آنست که واو بجای ضمهٔ
والف بجای فتحهٔ و یا بجای کسره باشد لیکن چون دید که
اکثر مردم این بلاد پی بمقصود نابرده حرف حرکت را
حرفی برابر قرار داده لفظ را از رتبهٔ صحت و درستی
می اندازند لهذا درین نسخهٔ مطبوعه لفظ را بحرکات
مذکوره خطاو لفظا مقید گردانید و بیان حرکات تفخیمی
با اظهار لفظ تفخیم بر طبق اصل بحرکات وحروف مذکوره
گذاشته شد و مصادریکه مولف بطرز الحاق بی تفییده
حرکات وحروف در غیر باب مصاد را یراد نموده آن
لغات در باب مصادر بقید حرکات خطا مذکور گردیده
وهمچنین نظر به تسهیل اخراج لغت هم در وضع لغات وهم
در ترتیب ابواب کتاب تصرفی رفته چنانچه در خاتمهٔ

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

الطبع تصریحی بدان خواهد رفت انشاء الله تعالی • وبرای
فرق میان باي موحده و باي تحتانیه وتاي مثنات فوقانیه
باي ابجد وتاي قرشت وباي حطی نوشته شد وثاي مثلثه
در ترکي نیست • باید دانست که در زبان ترکی علامت
مصدر میم مفتوح وقاف ساکن است مثلا کیل بتقدیم کسرهٔ
کاف عربی و سکون لام که امر است یعنی بیا چون میم
مفتوح وقاف ساکن لاحق کنند کیلمق مصدر بمعنی آمدن
شود وعلی هذا القیاس • حالا شروع در مقصد کتاب کرده
مي شود در سه باب • باب اول در بیان مصادر به ترتیب حروف
تهجي • باب دوم در بیان بعضی متصرفات از ماضی ومضارع
وامر ونهي وجز آن • باب سوم در بیان اسماي جوامد •

باب اول در بیان مصادر به ترتیب حروف تهجی

فصل الالف

• اُوقمق • به تقدیم ضمهٔ همزه و بضمهٔ قاف خوابیدن •

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

وبسكون تاف فهميدن • اُوقتمق • بحركات مذكوره وسكون

تاي ترشت خوانانيدن • اوقپترمق • خواندة شدن • اُونمق •

بفتحهٔ همزه وضمهٔ واو وسكون نون مشغول شدن • اُوتمق •

بحركات مذكوره وسكون تاي ترشت مشغول كردن ودلالة

نمودن • وبكسر همزه وسكون نا گفتن • آولمق • بمد الف وسكون

واو وفتحهٔ لام شكار كردن • آولتمق • شكار كنانيدن

• آولپمق • شكار كردة شدن • آلمق • بفتحهٔ الف ممدود و

سكون لام گرفتن • وبكسر همزه كار كردن • اِلمق • كردة

شدن • آلِلمق • بفتحهٔ الف ممدود وكسرهٔ لام اولى وسكون

لام ثانى گرفته شدن • اُولمق • بتفخيم ضمهٔ همزه وسكون لام

مردن • اُولدرمق • بتفخيم ضمهٔ همزه وسكون لام وضمهٔ دال

مهمله وسكون راى مهمله كشتن • وبفتح الف ممدود گيرانيدن

• اُولتورمق • بتفخيم ضمهٔ همزه وسكون لام و تفخيم

ضمهٔ تاي ترشت وراي مهمله ساكن نشستن • اُولتورپمق •

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

نشستة شدن • اُلتُورغوزمق • بضمهٔ همزه و سكون لام
و تفخيم ضمهٔ تاي قرشت و سكون راي مهمله و تفخيم ضمهٔ
غين معجمه وزاي معجمه ساكن نشانيدن • اَيلَمق • بالف
مفتوحه و سكون ياي حطي و فتحهٔ لام كردن • اُويفلَمق •
بتفخيم ضمهٔ همزه و سكون ياي حطي و ضمهٔ قاف و فتح لام
بخواب كردن • اُويقلتمق • بحركات مذكوره و سكون
تاخوابانيدن • اُلمَق • بضمهٔ همزه و فتحهٔ لام پيوستن
و پيوند كردن • اُلتمق • پيوند كنانيدن • اُلپمق • پيوند
كرده شدن • اُلتورپمق • پيوند كنانيده شدن • اُزتمق •
بضمهٔ همزه وزاي معجمه مفتوحه و سكون تاي
قرشت كسلانيدن • آزلَمق • بفتحهٔ همزهٔ ممدوده
و سكون زاي معجمه ولام مفتوحه كم شدن • اُورشمق • بتفخيم
ضمهٔ همزه و سكون راي مهمله تافتن • اَيرمق • بفتحهٔ
همزه وضمهٔ ياي حطي و سكون راي مهمله گردانيدن چيزى

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

و سرنگون کردن * و بکسر یای حطی جدا کردن * آرتمق *
بفتحهٔ الف ممدود و ضمهٔ رای مهمله و سکون تای قرشت
زیاده شدن * آرتّرمق * بفتحهٔ الف ممدود و ضمهٔ رای
مهمله و تفخیم ضمهٔ تای مشدد قرشت و رای مهمله ساکن
زیاده کردن * آشمق * بفتحهٔ همزهٔ ممدوده و سکون شین معجمه
بالا برآمدن * و بسین مهمله او یزان کردن * آسلمق * بفتحهٔ
همزهٔ ممدود و کسرهٔ سین مهمله و لام ساکن او یزان شدن *
و بشین معجمه بالا برآمده شدن * اِستمق * بکسره همزهٔ و سین
مهمله و سکون تای قرشت گرم شدن و تب کردن * اِسترمق *
بحرکات مذکوره و تای مضمومه قرشت و سکون رای مهمله
گرم کردن * آزرغمق * بهمزهٔ ممدوده و زای معجمه
مکسوره و سکون رای مهمله و بفتح غین معجمه و سکون
نون گرم گرفتن * اِیلتمق * به تفخیم کسرهٔ همزه
و سکون لام و فتحهٔ تای قرشت بردن * ایلَنمق * بفتحهٔ

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

همزه وسكون ياي حطي ولام مفتوح ونون ساكنه كرد
گشتن * اَيْرَلَق * بفتحهٔ همزه وضمهٔ ياي حطي ورای مهمله
ساكنه ولام مفتوحه گرديدن * وبسكون ياي حطی و
كسرهٔ راوسكون لام جداشدن * اَشْلَمق * بضمهٔ همزه وشين
معجمه مفتوحه ولام ساكنه ريزه شدن * وبالكسروفتح لام
كاركردن * اِشْلَتمق * كنانيدن * اشتمق * بحركات مذكوره
وسكون تای قرشت ريزه ساختن * وبكسر همزه وشين
شنيدن * اِشْتورمق * شنواندن * اِشْتِپْتورمق * شنيده شدن
* ابتمق * به كسرهٔ همزه وباي ابجد وسكون تاي قرشت ترشدن
* اِبْترمق * بكسرهٔ همزه وباي ابجد وضمهٔ تای قرشت ورای مهمله
ساكنه تركردن * اُسرمق * بضمهٔ همزه وسكون سين مهمله و
راي مهمله مفتوح مست شدن * وبالفتح نگاه داشتن
* اُسرپمق * نگاه داشته شدن * اُسرمق * بضم همزه وسين مهمله
وسكون راي مهمله گوزيدن * اُسرتمق * گوزانيدن

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

• اَبِرشمق • بفتحهٔ همزه وسکون یای حطی وراي مهمله مکسوره

وسکون شین معجمه مفارقت کردن • اُزَتْمق • بضم همزه وزای

معجمه مفتوحه وسکون تای قرشت دراز کردن • اُزَلْمق •

بحرکات مذکوره وسکون لام دراز شدن • اُونْدمق • به

تفخیم همزهٔ مضمومه ونون ساکن ودال مفتوحه آواز دادن

• اُونْمق • به تفخیم ضمهٔ همزه ونون ساکنه روئیدن وگذشتن

• آسَرمق • بهمزهٔ ممدوده وسکون سین مهمله وفتحهٔ راي

مهمله نگهداشتن وپرورش کردن • آتْمق • بهمزهٔ ممدوده وسکون

تای قرشت انداختن • اُونْمق • به تفخیم همزهٔ مضمومه وسکون

تاي قرشت گذشتن • اُونْگَرمق • به تفخیم ضمهٔ همزه وسکون

تاي قرشت وضمهٔ کاف فارسی وسکون رای مهمله گذرانیدن

• اِیْمق • به تفخیم کسرهٔ همزه وسکون یای حطی کردن

• اَتمق • بضمهٔ همزه وتون مفتوحه قبول کردن • اُوسمق •

به تفخیم ضمهٔ همزه وسکون سین مهمله بالیدن • اِستمق •

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

بکسر همزه وسین مهملهٔ ساکنه و نقطهٔ تای قرشت جستن

* اُومَنمق * به تفخیم ضمهٔ همزه و میم مفتوحه و نون ساکنه

امید وار شدن * اُومُستمق * به تفخیم ضمهٔ همزه و میم ساکن

و ضمهٔ سین مهمله و نون ساکن نا میدشدن * اُوزمق *

به تفخیم ضمهٔ همزه و زای معجمه ساکنه سبقت کردن

* اِشنمق * بکسر همزه و شین معجمه ساکن و نون مفتوحه

اعتقاد کردن * اِشتمق * به همزهٔ مکسور و شین معجمه

مفتوحه و سکون تای قرشت طعام خوردن و لقمه

خورانیدن * اَخترمق * بفتحهٔ همزه و سکون خای معجمه و

نقطهٔ تای قرشت و سکون رای مهمله نفص کردن * اَخترتمق *

جویا نیدن * اُنکترمق * بضمهٔ همزه و سکون نون و ضم کاف

فارسی و فتح تای قرشت و رای ساکنه سرنگون کردن * اُزمق *

بضمهٔ همزه و زای معجمه ساکنه شنا کردن * ارقلتمق *

بفتحهٔ همزه و رای مهمله ساکنه و قاف و لام مفتوحه و نون

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

ساکن پشت کردانیدن * اُوخشمق * به تفخیم ضمهٔ همزه وخای معجمه ساکنه وشین معجمه مفتوحه مانند شدن * اُوخشتمق * مانند کردن * اکمق * به همزهٔ مکسوره وسکون کاف عربی کاشتن * اِکتمق * بکسرهٔ همزه و کاف عربی وسکون تای فرشت داشت کنانیدن * اُورمق * به تفخیم ضمهٔ همزه وراي مهمله مفتوحه درویدن * ایمق * بفتح همزه ویای دریغ داشتن * اُویتمق * به تفخیم همزهٔ مضمومه وپای مفتوحه حطی وسکون تای فرشت شرم داشتن * اُودمق * به تفخیم ضمهٔ همزه ودال مهمله مفتوحه ادانمودن * اُورتلمق * به تفخیم همزه ضمهٔ و راي مهمله ساکنه رفتهٔ تای فرشت وسکون نون درکرفتن * ایسنمق * به تفخیم همزهٔ مکسوره وسین مهمله ساکنه و نون مفتوحه نازه کرفتن * اوکسرمق * به تفخیم ضمهٔ همزهٔ وسکون کاف عربی وضمهٔ سین مهمله وسکون راي مهمله سرقیدن وترقیدن * اُکسُرتمق * ترقانیدن * آتقولاشمق * بفتحهٔ همزهٔ

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

ممدوده وسکون تای قرشت وتفخیم قاف مضمومه ولام مفتوحه

وشین معجمهٔ ساکنه اسب انداختن * اُوکُرْمق * بتفخیم

ضمهٔ همزه وضمهٔ کاف وسکون رای مهمله گردانیدن

وبفریاد آمدن * اُوکُرُلْمق * بحرکات مذکوره ولام

ساکنه گردیدن * اُورْلَمق * بتفخیم ضمهٔ همزه وسکون

رای مهمله ولام مفتوحه بلند شدن * اُلْغَیْمق * بضمهٔ

همزه وسکون لام وغین معجمه مفتوحه وسکون یای حطی

کلان شدن * اُوپْمق * بتفخیم ضمهٔ همزه وسکون بای

فارسی پوشیدن * اُپُتْمق * پوشانیدن * ارِتْمق * بفتحهٔ همزه

وکسرهٔ رای مهمله وسکون تای قرشت پاک کردن

* اَرِلْمق * بحرکات مذکوره وسکون لام پاک شدن * اُچْلَمق *

بضمهٔ همزه وجیم فارسی ساکن ولام مفتوحه دشمنی کردن

* اَقْمق * بفتحهٔ همزه وقاف ساکن جاری شدن * اَقُورْمق *

بفتحهٔ همزه وتفخیم ضمهٔ قاف ورای مهمله ساکنه جاری و

روان کردن * اونتمق * بتفخیم ضمهٔ همزهٔ ونون مضمومه وسکون

تای ترشت فراموش کردن * اُقرمق * بفتحهٔ همزه وقاف وراى

مهمله ساکنه سپید شدن * وبضم قاف دمیدن * آقارتمق *

بتفخیم همزهٔ مفتوحه وقاف وسکون راى مهمله وتاى ترشت

سفید کردن * اِنچمق * بترقیق کسرهٔ همزهٔ ونون ساکن

وجیم فارسی مفتوحه کوفتن ویاریك کردن * اُچمق *

بضمهٔ همزه وسکون جیم فارسی پریدن * وبالکسر نوشیدن

* اُویلمق * بتفخیم ضمهٔ همزه وسکون یاى حطی سنجیدن

* اُویمق * بتفخیم ضمهٔ همزه وترقیق ضمهٔ یاى حطی

خواب کردن * اِیمق * بتفخیم کسرهٔ همزه وسکون میم

مکیدن * اوگمق * به تفخیم ضمهٔ همزهٔ وسکون کاف فارسی

توده کردن * آچمق * بفتحهٔ همزهٔ ممدوده وسکون جیم فارسی

واکردن * آچلمق * بمدهٔ همزهٔ مفتوحه وکسرهٔ جیم

فارسی وسکون لام واشدن * اِناتمق * بکسرهٔ همزه وفتحه

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

نون با الف وسکون نون ثانی باورداشتن • اُوکومق • بتفخیم ضمه همزه وکاف فارسی آس کردن • اُچرمق • بضمهٔ همزه وسکون جیم فارسی وفتحهٔ رای مهمله درخوردن • ویضم همزه وجیم وسکون را فرو نشاندن • اُچرتمق • درخورانیدن • اِیلنمق • بتفخیم همزه مکسوره وفتحهٔ لام وسکون نون انکوس کردن • اُوتکنمق • بتفخیم ضمهٔ همزه وسکون تای قرشت وفتحه کاف عربی وسکون نون تقلیل کردن • اَلاشمق • بضمهٔ همزه وفتحهٔ لام با الف وسکون شین معجمه قسمت کردن • اَلشتمق • بسکون تا • وَالاشترمق • بضمهٔ همزه وفتحه لام با الف وسکون شین معجمه وضمهٔ تای قرشت وسکون رای مهمله قسمت کنانیدن • آلشمق • بفتحهٔ همزه ممدوده وکسرهٔ لام وسکون شین معجمه بدل کردن • ایگیلمق • بفتخیم کسرهٔ همزه وکاف فارسی وسکون لام کج شدن • اُویلنمق • بتفخیم ضمهٔ همزهٔ وسکون یای

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

مصدر

حطی و فتحهٔ لام و سکون نون کدخدا شدن • انمق • بکسرهٔ

همزهٔ و سکون نون نزول کردن و انقیاد نمودن • اِندرمق •

بکسرهٔ همزه و سکون نون و ضمهٔ دال و سکون رای مهمله

فرود آوردن و مطیع کردن • اُورغتق • بتفخیم ضمهٔ

همزه و سکون یای حطی و فتحهٔ غین معجمه و سکون تای

قرشت بیدار کردن • اَلدَرمق • بفتحهٔ همزه و سکون لام

سراسیمه و مضطرب شدن • آتلنمق • بفتحه همزهٔ ممدوده و

سکون لای قرشت و فتحهٔ لام و سکون نون سوار شدن

اُرشمق • به ضمهٔ همزه و رای مهمله و شین معجمه ساکنه جنگیدن

• اُرشتمق • جنگانیدن اُوسنمق • به تفخیم ضمهٔ همزه و فتح

سین مهمله و سکون نون تنك آمدن • اینجِتمق بتفخیم کسرهٔ

همزه و سکون نون و کسرهٔ جیم فارسی و سکون تای قرشت

آزرده کردن • اُرکنمق • بضمهٔ همزه و سکون رای مهمله

و فتحهٔ کاف فارسی و سکون نون آموختن • اُرکتمك •

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

مصدر

بحركات مسطوره وسكون تاي قرشت آموزانيدن • اِلكْلَمق •

بترقيق كسرهٔ همزه ولام وسكون كاف فارسى وفتحهٔ لام

بدست آوردن • اِيلَغمق • بتفخيم كسرهٔ همزه وسكون لام و

فتحهٔ غين معجمه ايلغار كردن • اُوغرلَمق • بتفخيم ضمهٔ

همزه وفتحهٔ غين معجمه وسكون راي مهمله وفتحه لام دزديدن

• اِلمق • بكسرهٔ همزه وسكون لام بخشم آوردن • آغرلَمق •

بمد همزه وكسرهٔ غين معجمه وزاى مهمله ساكنه ولام مفتوحه

درد كردن وگران شدن وآزرده شدن • انكيمق • بكسرهٔ

همزه ونون خفي وفتحهٔ كاف عربى وسكون ياي حطي خم

شدن • اُوكَرتمق • واُوركنمق • ياد گرفتن واموختن • اُوكَرتمق

واُوركتمق • ياد دادن واموزانيدن • اُوكَرنپ تورمق • و

اُوكنپ تورمق • ياد گرفتن واموخته شدن • اَنكلَمق • فهميدن

انكلَتمق • فهمانيدن اَنكلَب تورمق فهميده شدن اَنكلتپورمق

فهمانيده شدن • اَلنمق • گرفته شدن • اَلتمق • گرفتار كردن

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

مصدار

• اُرَنمق • رخصت شدن • اُرَندرمق • رخصت گذانیدن

• اُرَیتورمق • رخصت کردن شدن • اِغمارمق • زرد

رفتن • اُغورمق • برخوردن • اُغورتمق • برخورانیدن

• اِغرَمق • مهمانی کردن • اِغرَلتمق • مهمانی گذانیدن • ایمق •

خوردن • اِیدورمق • خورانیدن • اِچتمق • نوشانیدن

• اُفسمق • لنگیدن • اُتستمق • لنگانیدن • اِسلَمق • برئیدن

• اِسلَتمق • بو گنانیدن • اُیتمق • شرم کردن • اُیتتمق • شرم

گنانیدن • اُتلَمق • فریاد کردن • اُتلتمق • فریاد گنانیدن

• اُینمق • وایغنمق • بیدار شدن • اُیغتمق و اُیغشمق • بیدار

کردن • اُنکارمق • گذرانیدن • اُتلَمق • چریدن • اُتلتمق

چرانیدن • اُوینمق • بازي کردن • اُوینتمق • بازي گدانیدن

• اُرمق • زدن رد رویدن • اُرتمق • زنانیدن رد رو گنانیدن

• اُغرِمق • و اُغرَلمق • دزدیدن • اُغرِتمق و اُغرَلتمق •

دزدانیدن • اُزمق • گندن و گسستن • اُزپمق • گند • و گسیخته

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

مصدر

شدن * اُزنمق * کندانیدن * اُارمق * دمیدن سبزه * اُارتمق

* دمانیدن * اُشلمق * شکستن * اُشلتمق * شکنانیدن * اُرتمق

* سوختن * اُرتتمق * سوزانیدن * اُولمق * شدن و مردن

* اُقلمق * تیرزدن اُقلتمق * تیرزنانیدن * اُللنمق و اُیقلمق

* کدخدا شدن * اُللتمق و اُیقلتمق * کدخدا کردن * اُچقلتمق

* مهربانی کردن * اُچقلمق * مهرباني کرده شدن * اُلچمق *

پیمانه کردن * اُلچتمق * پیمانه کنانیدن * اُرکلمق * کرد کشتن

و تصدق شدن * اُرکتتمق * واُکرمق * کرد گردانیدن و تصدق

کردن * اُرکمق * گرد گرده شدن * اُرکلترپمق * گرد

کرد انده شدن * اُچرمق * برانیدن * اُسرکمق * مست شدن

* اُسرکتمق * مست کردن * اُنتچمق * قرض کردن * اُنتچتمق

قرض کنانیدن * اُکوزمق * نصیحت کردن * اُکوزتمق *

نصیحت کنانیدن * اُربتمق * پند دادن * اُربپمق * پند داده

شدن * اُچوزلمق * ارزان شدن * اُچوزتمق * ارزان کردن

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

مصدر

* اَشْلَغْمق * تهمت کردن * اَتْفَمق * دعای نیك کردن * اَتْفَتْمق *

دعای نیك کنانیدن * اَتْفَپْمق * دعاي نیك کرده شدن

* اَلِفْشْلَمق * دعا کردن * اَرْشُنْلَمق * کزکردن و پیمودن

* اَرْغَلَمق * لاغرشدن * اَرُغْلَتْمق * لاغرکردن * آخْتَتْمق *

خصی کردن * آخْتَنْمق * خصی شدن * اَغْنَمق * غلطیدن

* اَقِشْرمق * عطسه زدن * اَلاَاْتمق * بازي خوردن * اَرْتَارْمق *

زیاده شدن * آزْاِتْمق * کم گفتن * آزْتِیْمق * آراستن

* اَرِمق * پاك شدن * اَرِتُورْمق * پاك کردن * اَتْلَتْمق * سوار

شدن * اِرِمق * گداخته شدن * اِیرِمق * گداز کردن * آزالْمق *

کم کردن * اِتْمق * کم کردن وکم شدن * اِلِتْمق * بردن * اَرْتَمق *

زیاده شدن * اِغْلَمق * کریه کردن * اِزْمق * سائیدن

* اِیلِتْمق * بند شدن * اِسِمق * کم شدن * اَکِتْمق * جوان شدن

* اِیانْمق * باور کردن * اِکَرْلَمق * زین کردن * اَیُرْلَمق * کرد

کشتن * اِنِتْمق * تیز کردن * اِنْمق * فرود آمدن * اِشَمق * بول

مصدر

کردن • اِسلتمق • جنبانیدن • اِلمق • بوکردن • اُنپمق

رنجیدن • اُنپتمق • رنجانیدن • اِیکمق کشتن • اِزلتمق •

پی زدن • اِغرمق • بدررفتن • اِرکمق درشت شدن • اِکلتمق

ایستاده کردن • اُتورمق • بهم رسانیدن • اُویمق • خوردن

• اُغمق واُغشمق • جمع کردن • اُنشمق وانشمق • افتادن

• اِیقلمق • افکندن • اِرمق واِیرتمق واترمق • دریدن و

پاره کردن • اِرملمق واِرتمق • دریده وپاره شدن • اُشمق

کشودن • اُریتمق • ترسیدن • اُتلمق • طلبیدن • اُغمق •

خراب وویران کردن • اُویلمق • تدبیر کردن • اُزتمق •

دراز کردن • اُشتمق • شکستن • اُتمق • انداختن • اِلتمق

گردانیدن • اُقرمق • سفید شدن • اُقرتمق • سفید کردن

فصل الباء الموحده

• بُولمق • به تقدیم ضمهٔ باو سکون لام شدن • بِلمق • به کسرهٔ

باء لام ساکنه دانستن • بِلدورمق • دانا کردن • بقدق •

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

بفتحهٔ با وسکون قاف نگریستن * وبترقیق ضمه قطع کردن

وقسمت کردن * بُویَمق * به تفخیم ضمهٔ با وفتحهٔ یای حطی

رنگ کردن * بُویُلمق * رنگین شدن * بِچْمق * به کسرهٔ باو

سکون جیم فارسی قطع کردن جامه ودریدن * بِچْتُورمق *

بحرکات مذکوره وضمهٔ تای قرشت وسکون رای مهمله

قطع کنانیدن * بُوتْرَمق * به تفخیم ضمهٔ با وسکون تای

قرشت وفتحهٔ رای مهمله پراگنده شدن * بُرسمق * به تفخیم

ضمهٔ با وسکون سین مهمله قابو وکمین کردن * بَرمق * بفتحهٔ

با وسکون رای مهمله رفتن * وبالکسر دادن

* بُتُلْمق * بضمتین وتای قرشت وسکون لام درست

شدن * بُتْگُرمق * بضمهٔ با وسکون تای قرشت وضمهٔ کاف

فارسی وسکون رای مهمله درست کردن * بُشُوقْمق *

بضمهٔ با وتفخیم ضمهٔ شین معجمه وسکون قاف ملول شدن

* بُشْمق * سست شدن * بُشْتَمق * سست کردن * بِیْرمق *

به تفخیم کسرهٔ باو سکون زای مهمله دادن * بِرْدُرمق *
بکسرهٔ باو سکون رای مهمله وضمهٔ دال مهمله دهانیدن
بَفْلَمق * بفتحهٔ باو سکون غین معجمه وفتحهٔ لام بستن * وبقاف
مثله * بِغْلَنْمق * بفتحهٔ باو سکون غین معجمه وفتحهٔ لام و
سکون نون بسته شدن * بِتْمق * بکسرهٔ باو سکون تا نوشتن
* بِتُرْمق * بکسرهٔ باو ضمهٔ تای قرشت وسکون رای مهمله
نویسانیدن * پِشْمق * بکسرهٔ بای فارسی وسکون شین
معجمه پختن * پِشُرْمق * بکسرهٔ باو ضمهٔ شین معجمه وسکون
رای مهمله پزانیدن * بَوْلَمق * بفتحهٔ باو سکون واو وفتحهٔ
لام تیار کردن * بَاتْمق * بفتحهٔ با بالف وسکون تای قرشت
فرو رفتن * بَاتُرْمق * بفتحهٔ باو ضمهٔ تای قرشت وسکون
رای مهمله فرو بردن * بِگُلْمق * بکسرهٔ باو ضمهٔ کاف فارسی
وسکون لام برگردیدن دم شمشیر ونیزه * بُوبُرْمق * به تفخیم ضمهٔ
باو بضمهٔ یای حطی وسکون رای مهمله فرمودن * بُوبُرُلْمق *

بتفخيم ضمهٔ با و ضمهٔ ياي حطي و راي مهمله و سكون لام

فرمودهشدن * بُلَرمق * بضمهٔ با و فتحه لام و سكون راي

مهمله تضرع كردن * بُلتَرمق * بضمهٔ با و سكون لام و فتحهٔ

تاي قرشت و راي مهملهٔ ساكنه از حريف برگشتن *

بوغمق * به تفخيم ضمهٔ با و سكون غين معجمه خفه كردن

كلو * بوشتمك * بتفخيم ضمهٔ با و فتحهٔ شين معجمه و سكون

تاي قرشت خالي كردن * بولغنمق * بتفخيم ضمهٔ با و سكون

لام و فتحهٔ غين معجمه و سكون نون آلوده شدن * بزمك *

بضمهٔ با و زاي معجمه مضمومه و سكون لام و يران شدن * بزمق *

بضمهٔ با و سكون زاي معجمه و يران كردن * بزنمق * مثله

* بزلمق * و يران شدن * بسمق * بفتحهٔ با و سكون سين مهمله

بخش كردن * باستورمق * بفتحهٔ با با الف و سكون سين

مهمله و ضمهٔ تاي قرشت بخش كنانيدن * باشلمق * بفتحهٔ

با با الف و سكون شين معجمه و فتحهٔ لام سر كردن * بشرمق *

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

مثله • بِكنمق • بكسرهٔ باو فتحهٔ كاف ونون ساكن پذيرفتن

• باشلَتمق • بفتحهٔ با وسكون شين معجمه وفتحهٔ لام وسكون

تاي قرشت سردار كردن • بغزلَمق • بضمهٔ با وغين معجمه مضمومه

وفتحهٔ آن وسكون زاي معجمه وفتح لام ذبح كردن • بغزلتمق

مثله • باشلَنمق • بفتحه با وسكون شين معجمه وفتحهٔ لام وسكون

نون سردار شدن • بوتمق • درست شدن • بِرمق • درست

كردن • برتمق • آفريدن • برشمق • آشتى كردن • بشلَمق

بعين معجمه وقاف بخشيدن • بزمق • آراستن • بزنمق •

آراسته شدن • بترمق • بهم رسانيدن • بيسلَمق • وبيسمق

پروردن • بِلتمق • بغين وتاء فوقانى جمع كردن • بِنمق • استوار

كردن • بُلغمق • آميخته شدن • بلَغمق • كاويدن

فصل التاء الفوقانيه

تويمق • بتفخيم ضمهٔ تا وسكون ياي حطى فهميدن وسير شدن

• وتيمق بفتحهٔ تاى قرشت وسكون ياي حطى ابا كردن

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

• تینمق • بکسر تا و فتحهٔ یای حطی و سکون نون تکیه کردن

• تُرغمق • بتقدیم ضمهٔ تای ترشت و سکون غین معجمه زاییدن

و تمام شدن و ریختن • تَرغنمق • بفتحهٔ تای ترشت و سکون رای مهمله و فتحهٔ غین معجمه و سکون نون پر اکنده شدن • تِیرمق

به تقدیم کسرهٔ تا و سکون رای مهمله چسپیدن • تَرنمق •

بتای مفتوحه و سکون رای مهمله و تای ترشت بر کشیدن

• تَرترمق • بفتحهٔ تای ترشت و سکون رای مهمله و ضمهٔ

تای ثانی و سکون رای مهمله بر کشانیدن • تِنمق • بکسرهٔ

تا و سکون نون آرمیدن • و بفتحهٔ تا و سکون نون منکر شدن

• تُوقمق • به تقدیم ضمهٔ تا و ضمهٔ قاف یافتن • تَنوقمق • بفتحهٔ

تای ترشت و تقدیم ضمهٔ نون و سکون قاف • و تَنوقلوقمق

گواهی دادن • تُرمق • بضمهٔ تا و سکون رای مهمله ایستادن

و بفتح تا تنک شدن و گل شدن • تَپمق • بفتحهٔ تای ترشت و

سکون بای فارسی یافتن • تَمق • بفتحهٔ تا و سکون میم اولی

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

چکیدن • تِیندرمق • بتفخیم کسرهٔ تای قرشت و سکون دال

وضمهٔ دال مهمله وسکون رای مهمله آرام دادن • تَمزمق

بفتحهٔ تا وکسرهٔ میم وسکون زای معجمه چکانیدن • تِیکمق

بکه تفخیم کسرهٔ تا وسکون کاف عربی دوختن • تَاتمق • بفتحهٔ

تا با الف وسکون تای ثانی چشیدن • وبضمهٔ اول وسکون دوم

کرفتن • تُتولمق • کرفته شدن • تُوکمق • به تفخیم ضمهٔ تا و

سکون کاف فارسی ریختن • تِیلمومق • بتفخیم کسرهٔ تا وسکون

لام وضمهٔ میم وسکون رای مهمله انتظار داشتن • تُوکَلمق

بتفخیم ضمهٔ تا وفتحهٔ کاف فارسی وسکون لام تمام شدن

• تُوکَتمق • بحرکات مذکوره وسکون تای قرشت تمام کردن

• تَنلمق • بفتحهٔ تا وسکون نون وفتحهٔ لام انتخاب کردن

• تِیپمق • به تفخیم کسرهٔ تا وسکون بای فارسی لکد زدن

• تِترمق • بکسرهٔ تای اول وسکون ثانی وفتحهٔ رای مهمله

لرزیدن • تُتشمق • بضمهٔ اول وفتحهٔ ثانی وشین معجمه

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

ساکن در گرفتن • تِینگْلَمق • به تفخیم کسرهٔ تا و نون خفی
و سکون کاف فارسي وفتحهٔ لام برابر کردن • و بفتح تا بدون
یای حطی عجب داشتن • تَشِمق • بفتحهٔ تا و کسرهٔ شین معجمه
بیرون کردن • وجوشیدن • تِینگْشَمق • بتفخیم کسرهٔ تا و نون
خفی وسکون کاف فارسي وفتحهٔ شین معجمهٔ باهم برابر بودن
• تِرنَمق • به کسرهٔ تا و سکون راي مهمله وفتحهٔ نون ناخن زدن
• تُوکُرْلَمق • به تفخیم ضمهٔ تا و ضمهٔ کاف عربي و سکون
راي مهمله وفتحهٔ لام آراستن • تَیْرِلْمق • بفتحهٔ تا و سکون
یاي حطی و ترقیق کسرهٔ راي مهمله و سکون لام لغزیدن
• تَشْلَمق • بفتحهٔ تا و سکون شین معجمه وفتحهٔ لام برتافتن
وسنگ انداختن وبرامدن • تُزَتْمق • بضمهٔ تا وفتحهٔ رای معجمه
وسکون تای قرشت راست کردن • تُزَلْمق • بضمهٔ تا وفتحهٔ زاي
معجمهٔ و سکون لام راست شدن • تُوزْلَمق • نمك زدن
• تَنِمق • بفتحهٔ تا و ترقیق کسرهٔ نون شناختن • تُومَانْمق •

مالدارشدن • تُوكُلمق • جستن • تُوختمق • پايدارشدن • تُزمق

برپاكردن وراست كردن • تُوشمق • فرش كردن • وبسكون

شين فرش كردن وفرود آمدن وافتادن وخواب كردن

• تُوشلمق • افتادن • تُوشورمق • فرود آوردن • تُغولمق •

• وتُقولمق • وتغمق • زاييدن • تُوغمق • وتُواقمق • كره

زدن وبافتن • تُلمق • وتُلمق • پرشدن • تُلدرمق • پركردن

• تُنمق • برهنه شدن • تُويدرمق • وتُويغرمق • سيركردن

• تُلغمق • آرميدن • تلغمق • پهلوكشتن • تُلمق • بركرديدن

وبفتح تاتاراج كردن • تولمق • تافتن • ترمق • شانه كردن

• تُلغمق • طپيدن • تپشرمق • سپردن • ترقلمق • شانه كردن

• تقمق • وتغمق • گذراندن چيزي ازسوراخ سوزن • ترتمق

نادان شدن • تِقرمق • زمخت شدن • تِركنمق • فراخ

شدن • تِرنمق • جنبيدن • تِرتمق • جنبانيدن • تِرغنمق •

زنده شدن • تِرغورمق • زنده كردن • تِرلمق • عرق كردن •

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

* تِشمق * شکافتن وسوراخ کردن * تِشلَمق * دندان کرفتن

وکزیدن * تِکمق * وتِعمق * دوختن وخاموش شدن

تِیکتورمق * دوزیدن وراست ایستادن ودرخت نشاندن

وخاموش ماندن * تِلَمق * طلبیدن * تِلَتمق * طلبانیدن

* تِلیرمق * دیوانه شدن * تِشوکمق * سوراخ کردن

* تُوتَرق لَمق * خاك برداشتن

فصل الجیم الفارسی

* چغلمق * بفتحهٔ جیم وسکون غین معجمه وفتحهٔ لام وزن

کردن وپیمودن * چِینمق * بتشخیم کسرهٔ جیم وسکون نون

قیاس کردن * وبفتح نون پیمودن وخائیدن * چِرمق * بکسرهٔ

جیم وسکون رای مهمله وفتحهٔ میم پیچیدن * چِرمنمق *

بحرکات مذکوره وسکون نون پیچیده شدن * چِرمق * بکسرهٔ

جیم وضمهٔ رای مهمله پوشیده شدن * چینمق * بفتحهٔ جیم

وسکون یای حطی وفتحهٔ نون جاویدن * چِقرمق بفتحهٔ

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

جیم و کسرهٔ قاف وسکون رای مهمله بانگ کردن • و بفتح

قاف کزانیدن • چیقمق • بتفخیم کسرهٔ جیم و سکون قاف

برآمدن • چنغمق • مثله • چیقرمق • بتفخیم کسرهٔ جیم

و فتح قاف و سکون رای مهمله برآوردن • چغرمق • مثله

وایضا فریاد کردن • چکرمق • مثله • چلمق • بفتح جیم و

لام نواختن • وبکسر جیم طلبیدن • چوغلتمق • بتفخیم ضمهٔ

جیم وسکون غین معجمه وفتح لام وسکون نون تاب خوردن

• چوغلتمق • بحرکات مذکوره وسکون تای ترشت تاب

دادن • چپمق • بفتح جیم تاختن وشمشیر راندن • چپترمق •

بفتحهٔ جیم وسکون بای فارسی و ضمهٔ تای ترشت وسکون

رای مهمله تاخت کنانیدن • چرلمق • بفتح جیم وسکون

رای مهمله وفتحهٔ لام منادی کردن • وبکسر جیم پیچیدن

• چرلمق • طلب کردن • چورمق • بکسر داد کردن

چورکلمق • وچورلغمق • بپیچیدن شدن • چرمق • پوسیدن

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

مصدر

ویزمرد شدن • چومق • غوطه خوردن وغرق شدن

• چومرمق • غرق کردن • چوزکمق • دوختن • چوزکملمق

لیم سوخته شدن • چأورمق • برکردیدن • چتمق • بهم

رسانیدن • چیبرمق • بی سلیقه شدن • چغنمق وچقنمق • حذر

کردن وترسیدن • چغمق • وچقمق • کزیدن • چکمق •

کشیدن • چرکمق • فکر کردن • چکنمق • حذر کردن

فصل الخاء المعجمه

• خورلمق • بتقدیم ضمهٔ خاو سکون رای مهمله وفتح لام

خوار کردن • خهلمق • بفتح خاو سکون هاوفتح لام خواهش

کردن • خشلمق • بفتح خاو سکون نون وفتح لام پادشاه کردن

• خرخشه لشمق • بفتح خاي اول وسکون راي مهمله وفتحهٔ

خاي ثانی وشین معجمه وفتح لام وسکون شین منقوطه

مناقشه کردن

فصل الدال المهمله

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

مصدر

• دِیمق • بتفخیم کسرهٔ دال وسکون یای حطی گفتن • دَکلمق بفتح دال وسکون کاف فارسی وفتحهٔ لام وسکون نون برجستن ورمیدن پرنده • دُگمق • بضم دال وسکون کاف فارسی بانگ زدن • دِیکمق • دوختن وبرخوردن • دَغلمق • بفتح دال وسکون غین معجمه وفتح لام داغ کردن • دَلغمق • مثله • دِغلمق • بکسر غین وسکون لام داغ شدن ودوختن وبرخوردن • دِیلمق • سوراغ کردن

فصل السین المهمله

• سُورمق • بتفخیم ضمهٔ سین وفتح رای مهمله پرسیدن • سنمق • بفتح سین ونون شمردن وبدانستن وبکسر سین آزمودن • وبکسرهٔ سین وسکون نون شکسته شدن • سنتمق • بحرکات مذکوره وسکون تای قرشت شمار کنانیدن • سیمزمق بتفخیم کسرهٔ سین وکسر میم وسکون زای معجمهٔ فربه شدن • سُورمق • بفتح سین وضم واو وسکون رای مهمله دانه

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

ازکاه جدا کردن * سِنگمق * بتفخیم کسرهٔ سین و نون
خفی وسکون کاف فارسی هضم شدن * سِمنگرمق * بحرکات
مذکوره وضم کاف فارسی وسکون رای مهمله هضم کردن
* سُورمق * بتفخیم ضمهٔ سین وراي مهمله راندن * سوزلق
بتفخیم ضمهٔ سین وسکون زاي معجمهٔ وفتح لام سخن گفتن
وگاهي بجاي زا درین مصدریای ساکن استعمال می نماید
* سِلَمق * بکسرسین وسکون یاوفتح لام عزت کردن * سومق *
بفتح سین وضم واو سرد شدن * سوتمق بحرکات مذکوره و
سکون تاي قرشت سرد کردن * سودرمق * بتخیم ضمهٔ سین
وسکون راي مهمله وفتح دال مهمله کشان کردن * سَدَرمق *
بفتح سین برباد شدن وبرباد دادن * سَلمق * بفتح سین و
سکون لام انداختن * سُوسمق * بتفخیم ضمهٔ سین اول و
سکون ثانی شاح زدن گاو * وبکسراول شاشیدن * سِپرمق
بتفخیم کسرهٔ سین وضم باي فارسی وسکون راي مهمله

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

جاروب کردن * سِغنمق * بفتح سین وکسر غین معجمهٔ وسکون
نون پنداشتن ویاد کردن ود وشیدن شیر وهوشیار کردن
وتندرست کردن * سِقنمق * بالقاف مثله * سورتمق *
بشفخیم ضمهٔ سین وسکون رای مهمله وتای قرشت مالیدن
* سیمق * بشفخیم کسرهٔ سین وسکون یای حطی پوست کندن
* سیونمق * بشفخیم کسرهٔ سین وضمهٔ واو دوست داشتن
* سُویلَمق * بشفخیم ضمهٔ سین وضمهٔ یای حطی وفتح لام
پوست کندهشدن * سیلمق * بضم سین ویای حطی وسکون
لام نیك شدن * سِیمق * بکسر سین وسکون یای حطی شاشیدن
* سَچرمق * بفتح سین وجیم فارسی ورای مهمله ساکنه
لرجستن * سَچرمق * مثله * سلکمق * بکسر سین ولام وسکون
کاف عربی بینی افشردن * سِلَمق * بکسر سین وفتح لام
مالیدن ومسح کردن * سرمق * بضم سین وسکون را ساپیدن
* سولمق * بتفخیم ضمهٔ سین ولام ساکنه پژمرده شدن * سوکمق

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

بتفخیم ضمهٔ سین وسکون کاف عربی دشنام دادن * سِپمق

بکسر سین وسکون بای فارسی پاشیدن * سِپتمق * بکسر

سین وفتح پای فارسی وسکون تای قرشت پاشانیدن * سُونمق

بتفخیم ضمهٔ سین وسکون نون فرود آمدن وکل شدن شمع

وانقیاد کردن * سَنگلمق * بفتح سین ونون خفی وسکون

کاف فارسی وفتح لام پیخال کردن * سُوندُرمق * بتفخیم

ضمهٔ سین ونون ساکنه وضمهٔ دال مهمله ورای مهمله

ساکنه فرود آوردن وکل کردن شمع ومنقاد ساختن * سُرلمق

بضمهٔ سین ورای مهمله ولام ساکنه مالیده وباریک شدن

* سِلَشمق * بکسرهٔ سین ولام مفتوحه وشین معجمه ساکنه

عزت همدیکر کردن * سَغمق بفتح سین وسکون غین معجمه

دوشیدن شیر وهوشیار کردن وتندرست کردن وبالقاف مثله

* سِیغمق * بتفخیم کسرهٔ سین وسکون غین معجمه کنجیدن

* سَنچمق * بفتحهٔ سین وسکون نون خفی وجیم فارسی

مصدر

خلانيدن * سِيكِرمق * بتفخيم كسرهٔ سين وسكون كاف فارسى و

كسرهٔ راي مهمله برجستن * سَاسِمق * بفتحهٔ سين اول وكسرهٔ

ثانى بوي كردن وكندهٔ شدن * سزمق * بضمهٔ سين وسكون

زاي معجمه شناكردن * سَقَلمق * بفتح سين وسكون قاف و

فتحهٔ لام نكهداشتن وبالغين مثله * سوقمق * بضم ضمهٔ

سين و سكون قاف خريدن * سزدرمق * بضم سين وسكون

زاى معجمه وضمهٔ دال مهمله وسكون راي مهمله شدا

كنانيدن * سِيقمق * بتفخيم كسرهٔ سين وسكون قاف افشردن

* سِكمق * بكسرهٔ سين وسكون كاف عربي كاييدن وبالقاف

كذلك * سِپقرمق * بكسرهٔ سين و سكون باي فارسى وفتحهٔ

قاف و سكون راي مهمله يك بار فرو بردن * ستمق * بفتحهٔ

سين و سكون تاي قرشت فروختن * سترمق * بفتح اول وضم

تاي قرشت وسكون راي مهمله فرشانيدن * سوغرمق * بتفخيم

ضمهٔ غين معجمه وسكون راى مهمله شمشير

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

کشیدن * سوغرملق * بتفخیم ضمهٔ سین وضمهٔ غین ورا

وسکون لام شمشیر کشیده شدن * سچمق * پاشیدن وبکسر

سین انتخاب کردن وبرچیدن وغائط کردن * ستقن آلمق

* وستن آلمق * چیزی راخریدن * سأرقمق * وسأرمق * وسأوتمق

سرد کردن * سغرمق * وسرغمق * وسرملق * وسرغلمق *

زرد شدن * سغرمق * کرشدن * سقلمق * وسغلمق * صحت

یافتن * سغمق * وسغشمق * کنجیدن وجماع کردن * سقرنمق

* وسقرمق * دوانیدن اسپ * سندرمق * شکستن * سنجلمق

چیدن گلها وغیره * سیونمق * خوش شدن * سیومق * دوست

داشتن * سفتمق * اشتیاق مند شدن * سقمق * بخش کردن

فصل الشین المعجمه

* ششمق * بفتحهٔ شین اول وسکون ثانی مضطرب وحیران

شدن * وبتفخیم کسرهٔ اول ورم شدن * ششتمق * حیران

کردن * ششترمق * بفتحهٔ شین اول وسکون دوم وضمهٔ

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

تای قرشت وسکون رای مهمله مضطرب وحیران کنانیدن

• شقمق • بفتحهٔ شین وسکون قاف درخشیدن برق • شلتمق •

بتفحهٔ شین ولام وسکون تای قرشت آراستن • شلمق •

بحرکات مذکوره وسکون نون آراسته شدن • شغپمق بفتحهٔ

شین وتفخیم کسرهٔ غین معجمه وکسرهٔ جیم فارسی بلد گوئی

کردن • شلرغمق • صید کردن • شمنمق • وشمزمق چوشیدن

فصل القاف

• قوشمق • بتفخیم ضمهٔ قاف وسکون شین معجمه همراه کردن

وداخل نمودن ودرهم کردن • قوشلمق • بتفخیم ضمهٔ

قاف وبضم شین معجمه وسکون لام همراه شدن ودرهم و

داخل گردیدن • قویلمق • بتفخیم ضمهٔ قاف وبضم یای

حطی وسکون لام غلیظ شدن • قپمق • بفتحهٔ قاف وسکون

بای فارسی گزیدن • قتمق • بفتحهٔ قاف وسکون تای قرشت

سخت شدن وسرد کردیدن • قوتمق • ماندن • قیمق • بکسرهٔ

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

قاف وسكون ياي حطى قطع كردن و * بفتح قاف اندودن

* قِتِلمق * بكسرهٔ قاف وتاي قرشت وسكون لام كلكله كردن

* قُوَنمق * بتفخيم ضمهٔ قاف وفتحهٔ واو وسكون نون خرم

شدن * قُرُمق * بضمهٔ قاف وراي مهمله خشك شدن * قُرُتمق

بحركات مذكوره وسكون تاي قرشت خشك كردن * قَاوَشمق

بفتحهٔ قاف باالف وضم واو وسكون شين قرار دادن * قَاوَلمق

بفتحهٔ قاف باالف وسكون واو وفتحهٔ لام تعاقب كردن

* قُويمق * بتفخيم ضمهٔ قاف وسكون ياي حطى گذاشتن

* قُوشمق * بتفخيم ضمهٔ قاف وسكون سين مهمله قي كردن

* قَانمق * بفتحهٔ قاف باالف وسكون نون خون كردن * قَانَتمق

بفتحهٔ قاف ونون وسكون تاي قرشت خون كنانيدن * قَاانِمق

درگرفته شدن آتش وغير آن * قَاقمق * بفتحهٔ قاف باالف

وسكون قاف ثانى تكانيدن ونواختن وكوفتن * قُوقمق

بوكردن * قَتَرمق * بفتحهٔ قاف وسكون تاي قرشت وفتحهٔ

رای مهمله نیزه زدن * قُویمق * بتفخیم ضمهٔ قاف و سکون
یای فارسی برخاستن * قوپرمق بتفخیم ضمهٔ قاف و فتحهٔ
یای فارسی و سکون رای مهمله برخیزانیدن * قِنمق *
بکسرهٔ قاف و فتحهٔ نون عذاب کردن و تنگ گرفتن و جوشیدن
* قُوتِلمق * بتفخیم ضمهٔ قاف و کسرهٔ تای قرشت خلاص شدن
* قُورتَرمق مثله * قُوتَالمق * لاف زنی کردن * قوتقرمق
بتفخیم ضمهٔ قاف اول و سکون تای قرشت و فتحهٔ قاف ثانی
و سکون رای مهمله خلاص کردن * قیتِمق * بفتح قاف
و سکون یای حطی و کسرهٔ تای قرشت باز گشتن * قیترمق
بفتحهٔ قاف و سکون یای حطی و ضمهٔ تای قرشت و سکون رای
مهمله باز گردانیدن * قیتمق * بفتحهٔ قاف و سکون یای
حطی و نون مفتوحه جوشیدن * قیتمق * بفتحهٔ قاف و سکون
یای حطی و فتحهٔ نون و سکون تای قرشت جوشانیدن * قبمق
بفتح قاف و بای ابجد محاصره کردن * قاتمق * بفتح قاف

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

مصدر

الف وفتح تاي قرشت داخل كردن وآميختن * قَاتِلْمق * بفتح
ف باالف وكسرهٔ تاي قرشت وسكون لام داخل وهمراه شدن
قُورْشَمق * بتفخيم ضمهٔ قاف وسكون راي مهمله وفتحهٔ
ن احاطه كردن * قُوزْغَمق * بتفخيم ضمهٔ قاف وسكون
راي معجمه وفتحهٔ شين معجمه رميدن وكاويدن * قُوزْغَتْمق
بتفخيم ضمهٔ قاف وسكون زاي معجمه وفتحهٔ غين منقوطه
وسكون تاي قرشت رمانيدن وكاواندن * قَچْمق * بفتحهٔ
قاف وسكون جيم فارسي كريختن * وبضم قاف در بغل كرفتن
قَچْتُرْمق * بحركات مذكوره وضمهٔ تاي قرشت وسكون
راي مهمله كريزانيدن * قَچُرْمق * مثله * قَرِيْمق * بفتحهٔ
قاف وكسرهٔ راي مهمله وسكون ياي حطي بيرون شدن * و
ايضا پير كرديدن * قَرِلْمق * مثله * قِيْچمق * بتفخيم كسرهٔ
قاف وسكون جيم فارسي خاريدن * قُولْدَمق * بتفخيم ضمهٔ
قاف وسكون لام وفتحهٔ دال دستگيري كردن * قَلْدَرمق

بفتحهٔ قاف و سکون لام و ضمهٔ دال مهمله و سکون رای

مهمله برداشتن و بمعنی کنداشتن نیز آمده * قَالْقَمق * برخاستن

* قَالْدُرمق * برخیزانیدن * قَلْمق * بفتحهٔ قاف و سکون

لام ماندن * قَیغُورمق * بفتح قاف و سکون یای حطی و تفخیم

ضمهٔ غین معجمه و سکون رای مهمله غم خوردن * قِیلمق

بتفخیم کسرهٔ قاف و سکون لام کردن * قِیلَنمق * بتفخیم

کسرهٔ قاف و فتحهٔ لام و سکون نون کرده شدن * قُونغرمق

بتفخیم ضمهٔ قاف و سکون نون خفی و ضمهٔ غین معجمه و سکون

رای مهمله از بیخ برکردن * قِیرمق * بتفخیم کسرهٔ قاف

و سکون رای مهمله قتل کردن * قِیرلمق * بتفخیم کسرهٔ

قاف و ترقیق کسرهٔ رای مهمله و سکون لام قتل شدن * قِیچقرمق

بتفخیم کسرهٔ قاف اول و سکون جیم فارسی و کسرهٔ قاف

ثانی و سکون رای مهمله فریاد کردن و طلبیدن * قِیچقارمق

* وقِیچقارلمق * وقِیچمق * غوغا کردن * قِیسقرمق * بتفخیم

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

کسرهٔ قاف و سکون سین مهمله و فتحهٔ تاف دوم و سکون

رای مهمله کوتاه کردن * قِیستمق * و قِیسقمق * کوتاه شدن

* قیرتلمق * بفتحهٔ تاف و یای حطی و رای مهمله و سکون

نون و فتحهٔ لام مهمانی کردن * قَشمق * بفتحهٔ تاف و کسرهٔ

شین معجمه خاریدن * قَادمق * بفتحهٔ قاف با الف و فتحهٔ

دال مهمله برچیدن * قَادِلمق * بفتحهٔ قاف با الف و کسرهٔ

دال مهمله و سکون لام برچیده شدن * و بفتح دال و لام محاصره

شدن * قَابلمق * مثله * قزمق * بفتحهٔ قاف و سکون زای معجمه

کندن * قِیزقلمق * بتفخیم کسرهٔ قاف و سکون زای معجمه

و فتحهٔ قاف و سکون لام پریشان شدن * قوُرمق * بفتحهٔ قاف

و ضمهٔ همزه و سکون رای مهمله بریان کردن * قوُرلمق

بریان شدن * قوُرقمق * بتفخیم ضمهٔ قاف و سکون رای

مهمله و فتحهٔ قاف ثانی ترسیدن * قوُرقتمق * بحرکات

مذکوره و سکون تای قرشت ترسانیدن * قوُدقمق * بی اعتدالی

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

مصدر

کردن * تورمق * خشک شدن * تورتمق * خشک کردن

* تومق * راندن و تعاقب کردن * تومورقمق * و تورمق *

توجه کردن * تولوق مق * بندگی کردن * تورومسغمق

قربان شدن * تارمق * بسکون الراء و فتحها جستن و سیاه

شدن * تاونمق * وتاانمق * تازیدن * تارغمق * دعا بد

کردن * تاتلنمق * ایستاده شدن و طاقت آوردن * تاتیشلمق

نفرین کردن * تازقمق * راه زدن * تارپتمق * بغل کردن

* تیزارمق * وتیزیلمق * سرخ شدن * تیرمق * تراشیدن

* تیبمق * تعاقب کردن * تولمق * کشیده دادن

فصل الکاف

* کیلمق * بتقدیم کسرة کاف عربی وسکون لام آمدن

* کیلیامق * بتقدیم کسرة کاف عربی ولام اول وسکون

لام دوم آمده شدن * کیلترمق * بمعرکات مذکور وضمهٔ

نای فوقیه وسکون رای مهمله آوردن * کرمق * درآمدن

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

• كِرِلمق • مثله • كُورُنمق • بتفخيم ضمهٔ كاف عربي و
ترقيق ضمهٔ راي مهمله وسكون نون ديده شدن • كُورمق
ديدن • كُويمق • بتفخيم ضمهٔ كاف عربي وسكون ياي حطي
سوختن • كُويدُرمق • بحركات مذكوره وضمهٔ دال و
سكون راي مهملتين سوزانيدن • كُومق • فرو رفتن • كُوينمق
نيم سوخته شدن • كُورسنمق • بتفخيم ضمهٔ كاف عربي
وسكون راي مهمله وفتحهٔ سين مهمله وسكون تاي قرشت
نمودن • كُورگُوزمق • نمودار كردن • گُوندرمق •
بتفخيم ضمهٔ كاف فارسي وسكون نون وفتحهٔ دال وسكون
راي مهملتين فرستادن • كِيسمق • بتفخيم كسرهٔ كاف عربي
وسكون سين مهمله بريدن • كِيسِلمق • بتفخيم كسرهٔ كاف
عربي وكسرهٔ سين مهمله وسكون لام بريده شدن • كِيسُرمق
• كِيترمق • برانيدن • كُوتگُورمق • بتفخيم ضمه كاف
عربي وسكون تاي قرشت وبتفخيم ضمه كا[illegible] وسكون

راي مهمله روانه كردن * كوچمق * بتفخيم ضمهٔ كاف
عربي وسكون جيم فارسي كوچيدن وبرآمدن * كوچترمق
بحركات مذكوره وضمهٔ تاي ترشت وسكون راي مهمله كوچ
كنانيدن * كوتلمق * بتفخيم ضمهٔ كاف عربي وضم نون
وسكون لام عادت كردن * وبكسر نون رشك بردن * كوتلق
خنك يلدن * كومق * بتفخيم ضمهٔ كاف عربي وسكون ميم
دفن كردن * كوترمق * بتفخيم ضمهٔ كاف عربي وفتحهٔ
تاي قوشت وسكون راي مهمله برداشتن * كيچمق * بتفخيم
كسرهٔ كاف عربي وسكون جيم فارسي ديرشدن وگذاشتن
* كيچترمق * بحركات مذكوره وضمهٔ تاي ترشت وسكون
راي مهمله ديركردن * كورشمق * در بغل گرفتن وملافات
كردن * كوكرمق * سبزه دميدن * كونرمق * برداشتن
* كوانمق * افشاندن * كمق * وكنمق * پوشيدن جامه و
غيره * كنمق * رفتن * كرتمق * غسل كردن * كزمق *

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

* وكِزلمق * سير كردن * كِزلَنمق * پنهان شدن

فصل اللام

* اَغلَمق * بفتحهٔ لام اول وسكون غين معجمه وفتحهٔ لام ثاني جاي كردن * لَچلَمق * بفتحهٔ لام اول و سكون جيم وفتحهٔ لام ثاني لجاجت كردن

فصل الميم

* مَقتَمق * بفتحهٔ اول وسكون قاف وفتحهٔ تاي قرشت مدح كردن * مِنمق * بكسرهٔ ميم و سكون نون سوار شدن * مِندُرمق بكسرهٔ ميم و سكون نون وضمهٔ دال مهمله وسكون راى مهمله سوار كردن * مِسقَرمق * بكسرهٔ ميم وسكون سين مهملة وفتحهٔ قاف و سكون راى مهمله تبسم كردن * مَتِزمق * زود شدن * مَتيَارمق * كله مندى كردن

فصل الهاء

* هُورمق * به تفخيم ضمهٔ ها و سكون راي مهمله طوطو كردن

سگ • هَیْدُرمق • بفتحهٔ ها و سکون یای حطی و ضمهٔ دال

و سکون رای مهملتین رانده بردن • هُورْمِق • به تفخیم

ضمهٔ ها و سکون رای مهمله و کسرهٔ میم سبزه کردن • هُورْکَمق

به تفخیم ضمهٔ ها و سکون رای مهمله و فتحهٔ کاف رمیدن

• هُورْکَتْمق • بحرکات مذکوره و فتحهٔ کاف عربی و سکون

تای قرشت رمانیدن • هَارْمق بتفخیم فتحهٔ ها و سکون رای

مهمله مانده شدن • هَارْتْمق • بفتحهٔ ها و رای مهمله و سکون

تای قرشت مانده کردن • هَارْتُرْمق • مثله • هُورَمق • موی

بافتن • هُولَنْمق • تر شدن • هَاکَرِلْمق • لوندی کردن

فصل الیاء التحتانیة

• یَرَنْمق • بفتحهٔ یا و رای مهمله و سکون تاء قرشت آفریدن

• یَرَمق • بفتحه یا و رای مهمله بکار آمدن یَزْمق • بفتحهٔ یا

و سکون زای معجمه نوشتن و خطا کردن و کشادن • یَزِلْمق

بفتحهٔ یای حطی و کسرهٔ زای معجمه و سکون لام نوشته شدن

وخطا شدن وبه شدن * يوتلمق * به بتفخيم ضمهٔ يای تحتانی

وسكون قاف وفتحهٔ لام تجسس كردن * يوتلمق * به بتفخيم

ضمهٔ يا وفتحهٔ تای قرشت وسكون لام سرفيلدن * يارمق * بفتحهٔ يا

باالف وراى مهمله ساكنه كفانيلدن * يارلمق * بفتحهٔ يای حطی

وكسرهٔ راى مهمله وسكون لام كفيلدن * يورتمق * به تفخيم ضمهٔ

يا وضمهٔ راى مهمله وسكون تای قرشت روشن كردن * يورلق *

بحركات مذكوره وسكون لام روشن شدن * يورمق * به تفخيم

ضمهٔ يا وسكون راى مهمله روانه شدن * يوقلمق * به تفخيم ضمهٔ

يای حطی وقاف وسكون لام غائب كردن * يوزلمق * بفتحهٔ يا

وضمهٔ واو وسكون زای معجمهٔ وفتحهٔ لام شوخی كردن

* ياندق * بفتحهٔ يا باالف وسكون نون به پهلو گشتن

* ياندرمق * بفتحهٔ يا باالف وسكون نون وضمهٔ دال وسكون

راى مهمله به پهلو گردانيدن ودرگيرانيدن * يوگنمق *

به تفخيم ضمهٔ يا وفتحهٔ كاف فارسی وسكون نون به تسليم

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

خم شدن * يقرمق * بفتحهٔ ياو ضمهٔ تاف وسكون راي مهلمه

نزديگ گردانيدن * يِيرترمق * به تفخيم كسرهٔ ياو سكون

راي مهمله وضمهٔ تاي ترشت وسكون راي مهمله پاره شدن

* يَلَنگچمق * بفتحهٔ ياو لام وسكون نون خفي وفتحهٔ كاف

فارسي وسكون جيم فارسي برهنه كردن * يِيشمق * به تفخيم

كسرهٔ ياو سكون شين معجمهٔ كشودن * يسمق * بفتحهٔ ياو

سكون سين مهمله ساختن * يستمق * بفتحهٔ ياو سين مهمله

وسكون تاي قرشت ساخته كردن * يپمق * بفتحهٔ ياو سكون

باي فارسي پوشيدن * يِپلمق * بفتحهٔ يا وكسرهٔ باي فارسي

وسكون لام پوشيده شدن * يُولمق به تفخيم ضمهٔ ياو سكون

لام موكندن * يتمق * به فتحهٔ ياوسكون تاي قرشت خوابيدن

* يتقورمق * بفتحهٔ ياو سكون تاي قرشت وتفخيم ضمهٔ تاف

وسكون راي مهمله خوابانيدن * يِيتشمق * به تفخيم كسرهٔ

ياوكسرهٔ تاي قرشت وسكون شين معجمه رسيدن * يِيبِرمق

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

به تفخیم کسرهٔ یا و فتحهٔ بای ابجد و کسرهٔ رای مهمله وسکون

لام فرستاد شدن * یلمق * بفتحهٔ یا و سکون لام ایسیدن

* یشرمق * بفتحهٔ یا و ضمهٔ شین معجمه وسکون رای مهمله

پنهان کردن * و بفتح شین کلان سال شدن * یشنمق * بفتحهٔ

یا و ضمهٔ شین معجمه وسکون نون پنهان شدن * ینمق * بکسرهٔ

یا وسکون نون تراشیدن * یرلمق * بفتحهٔ یا وسکون رای مهمله

وفتحهٔ لام آمرزیدن و عفو کردن * یمشمق * به تفخیم کسرهٔ

یا وسکون میم وفتحهٔ شین معجمه شاشیدن * یمشتمق * به تفخیم

کسرهٔ یا وسکون میم وفتحهٔ شین معجمه وسکون تای قرشت

نرم ساختن * یالبرمق * بفتحهٔ یا وسکون لام وفتحهٔ بای ابجد

وسکون رای مهمله زاری و عجز کردن * یزمق * به ضمهٔ

یای حطی وسکون زای معجمه شنا کردن * یومق * بضم یا

و واو و نشستن * یمق * بضمهٔ یا و سکون میم اول نوشیدن

* یمیمق * به تفخیم کسرهٔ یا وسکون یای ثانی خوردن * یمیلزمق

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

به تفخیم کسرهٔ یای اولی وسکون ثانی و ضمهٔ دال مهمله

وسکون رای مهمله خورانیدن • یِیِیلمق • به تفخیم کسرهٔ

یای اولی وکسرهٔ ثانی وسکون لام خورده شدن • یِقلمق

بفتحهٔ یاو قاف ولام کناره کردن • یپشمق • بفتحهٔ یاوکسرهٔ

یای فارسی وسکون شین معجمه چسپیدن • یِیقلمق • به تفخیم

کسرهٔ یاو بکسرهٔ قاف وسکون لام غلطیدن • یتمق • بکسرهٔ

یای حطی وسکون تای فرشت کم شدن • یترمق • بکسرهٔ یاو

ضمهٔ تای فرشت وسکون رای مهمله کم کردن • یوگورمق

به تفخیم ضمهٔ یاوکاف فارسی وسکون رای مهمله دویدن

• یوگورترمق • بحرکات مذکوره وضمهٔ تای فرشت وسکون

رای مهمله دوانیدن • یِیزمق • به تفخیم کسرهٔ یاوسکون

زای معجمه حل کردن • یِیزلمق • بتفخیم کسرهٔ یاوکسرهٔ

زای معجمه وسکون لام حل شدن وصحت یافتن • یِیمق •

بفتحهٔ یای اول وسکون ثانی پختن ساختن • یِیلمق • بفتحهٔ

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

یاو بکسره همزه وسکون لام پهن شدن * یوشمق * بفتحهٔ یا

وضمهٔ واو وسکون شین معجمه نزدیك شدن * یوملنمق *

به تفخیم ضمهٔ یاو فتحهٔ میم ولام وسکون نون غلطان شدن

* یقمق * بفتحهٔ یاو سکون قاف خوش آمدن * یغمق * بفتحهٔ

یاو سکون غین معجمه باریدن * یلدرمق * بفتحهٔ یاوسکون

لام وضمهٔ دال مهمله وسکون رای مهمله رتصانیدن

* یارشمق * بفتحهٔ یابا الف وفتحهٔ رای مهملهٔ وسکون شین

معجمه صلح کردن * یزلمق * بضمهٔ یاو سکون زای معجمه

وفتحهٔ لام وسکون نون رو آوردن * یورغرمق * به تفخیم

ضمهٔ یاو سکون رای مهمله وفتحهٔ غین معجمه وسکون رای

مهمله خمیر کردن یوکلمق * بتفخیم ضمهٔ یاو سکون کاف

فارسی وفتحهٔ لام بار کردن * یوکلتمق * بضمهٔ یاو سکون

کاف فارسی وفتحهٔ لام وسکون تای قرشت بار کنانیدن

* یغلمق * به تفخیم کسره یاو بکسره غین وسکون لام جمع

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

مصدر

شلدن * بيتمق * به تفخيم كسره ياو سكون تاي ترشت رسيدن

* بيتكرمق * به تفخيم كسره ياو سكون تاي قرشت و ضمهٔ

كاف فارسي و سكون راي مهمله رسانيدن * يوزت يزمق

روبرو شدن * يورغن مق * خمير كردن آرد وغيره * يوركلنمق

دير شدن * يوتمق * تراشيدن * يوغنمق * سطبر شدن * يوتمق

تنگ شدن * يوكمق * باريدن باران * يومرمق * كنده وبي

مزه شدن از قسم ميوه * يمشمق * نرم شدن * يمشتمق * نرم

كردن * يلنلمق * دروغ داشتن * ياغلمق * چرب كردن و

روغن ماليدن * ياغلنمق * روغن ماليدن * يغلمق * گريه

كردن * يغلتمق * گريه كنانيدن يارنمق * نويسانيدن

يشرلمق * چسپانيدن * يرشمق * آشتي كردن * يانچمق *

چكيدن * ياشلمق * تراكردن * يرتمق * گنهگار شدن

* يرفمق * آموزيدن * يشلمق * سبز شدن * يلغزمق * پنهان

شدن * يارليمق * زرد ارشدن * پزمق * وا كردن

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

* يَزِلْمق * واشدن * يَرُنْمق * روشن كردن * يَرْتِلْمق * پاره
شدن * يَوُقْمق نزديك شدن * يُوقَلْمق * كم شدن * يَافْمق *
درگير آمدن * يِيغْمق * جمع كردن * يَغِشْتُورمق جمع كنانيدن
* يَمْمق * مكيدن * يُولُوقْمق * درخوردن * يَتِشْمق * رسيدن

باب دوم در بيان بعضى متصرفات

از ماضى ومضارع وامر ونهي وجز آن

بايد دانست كه در زبان تركى علامت مصدر ميم مفتوح و
قاف ساكن است چنانكه گذشت پس ماضى و مضارع وامر
از مصدر مى آيد چون * كِيلْدِى * ماضى يعنى آمد * وكِيلَادر
مضارع يعنى مى آيد * وكِيلْ * امر يعنى بيا واين سه صيغه را
ماضى ومضارع وامر خوانند واگر با همين ما حرف نفى لحق
شود نفى كردد چون * كِيلْمادِي * يعني نيامد * وكِيلْمادُر * يعني
نمى آيد * وكِيلْمَا * يعنى ميا واين هارا جهد ونفي ونهي
خوانند پس اول صيغهاي ماضي بيارم باز بترتيب صيغهاي

دیگر خواهد آمد

صیغهای ماضی

* کیلدی * آمد * کیلدیلار * آمدند * کیلدینگ * آمدی تو
* کیلدینگز * آمدید شما * کیلدوك * آمدیم * کیلیپ در *
آمده است * کیلیپ درلار * آمده اند * کیلیپ سن *
آمدهٔ تو * کیلیپ سز * آمده اید شما * کیلیپ بن * آمده ام من
* کیلیپ بز * آمده ایم ما * کیلارایدی * می آمد
* کیلارایدی لار * می آمدند * کیلارایدینك * می آمدی
تو کیلارایدینکز * می آمدید شما * کیلارایدیم * می آمدم
من * کیلارایدوك * می آمدیم ما

صیغهای مضارع

* کیلادر * می آید * کیلادرلار * می آیند * کیلادرسن
می آئی تو * کیلادرسز * می آیید شما * کیلادرمن * می آیم من
* کیلادربیز * می آئیم ما * کیلکوسیدر * خواهد آمد

• كيلكوسيدر لار • خواهند آمد • كيلكومك در • خواهي آمد • كيلكونكيزدر • خواهيد آمد شما • كيلكوم در • خواهم آمد • كيلكوم بزدر • خواهيم آمد

صيغهاي امر

• كيلكاى • بيايد • كيلكاي لار • بيايند • كيلكاي سن • بيائي تو • كيلكاي سز • بيائيد شما • كيلكاي من • بيايم من • كيلكاي بيز • بيائيم ما • كيل • بيا • كيلينكيز • بيائيد • كيلسون • بيايد • كيلسون لار • بيايند

صيغهاي نهي

• كيلما • مياء • كيلمانيكز • مياثيد • كيلماسون • نيايد • كيلماسونلار • نيايند

صيغهاي جهد

• كيلمادى • نيامد • كيلماديلار • نيامدند • كيلماديمك • نيامدي تو • كيلماديمكز • نيامديد شما • كيلماديم • نيامدم

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

• كِيلمادوك • نيامديم ما

صيغهاى نفى جهد

• كِيلماي • نمى آيد • كِيلمايلار • نمي آيند • كيلماي سِين • نمى آئي تو • كيلماي سِيز • نمى آئيد شما • كيلماي مِين • نمى آيم من • كِيلماي بِيز • نمى آئيم ما • كِيلماس • نخواهد آمد • كيلماسلار • نخواهند آمد • كيلماس سِين • نخواهى آمد • كيلماس سِيز • نخواهيد آمد • كيلماس مِين • نخواهم آمد • كيلماس بِيز • نخواهيم آمد

اسم فاعل

• كِيلكوچى و كِيلماتچى • آيند • كِيلوركِيشى • آيندكى

اسم مفعول

• كِيلكان • امدكى • كِيلتمش • امد نى شد •

افعال مقرون بشرط

• كِيلسايدي • اكرمي امد • كِيلسايد بلار • اكرمى امدند

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

كِيلْسَانگْ اِيدِي اكرمى امدي تو* كِيلْسَانكِزْ اِيدِي* اكرمي
امديد شما* كِيلْسَام اِيدِي* اكرمى امدم من* كِيلْسَاكْ اِيدِي*
اكرمى امديم ما* كِيلْسَا* اكر آيد* كِيلْسَالَارْ* اكر ايند
كِيلْسَانك اكر بيائى تو* كِيلْسَانكِيزْ* اكر بيائيد شما
كِيلْسَام اكر بيايم من* كِيلْسَاكْ* اكر بيائيم ما

متفرقات

كِيلْمَاكْ كِيرَاكْ بايد امد* كِيلْمَاكْ كِيرَاكْ اِيدِي*
بايستى امد* كِيلْكَالى* براي امدن* كِيلْكَاج* بمجرد امدن
كِيلونجه تا بيايد* كِيلْكَاني* امدنش* كِيلْكَانِيمْ* امدن
من* كِيلْكَانِينكْ* امدن تو* كِيلْكَانْدِينْ* از امدن* كِيلْمَاكَانْ
نيامدكى* كِيلْمَاكَاني* براي نيامدن* كِيلْمَاكَاجْ* بمجرد
نيامدن* كِيلْمَاكُونجه* تا نيايد* كِيلْمَاكَانِيمْ* نيامدن من
كِيلْكَانْ بُول امده باشي* كِيلَادُرْكَانْ بول* مى امده
باشى* كِيلْسَايْ بول* اي امده شود* كِيلِپ اِلْغَايْ* امده

مشتق

نخواهد بود * کیلسا بولور * امده می شود * کیلای مو * ایا

امد * کیلار موسیز * ایامی ایند * کیلای * می ایدی * کیلاکمش

خواهد امدن * کیلیان * تا امدن * بدانکه فعل معلوم بسبب

داخل شدن لام یا نون افاده معنی مجهول میکند چون

* کیلیلدی * امده شد * وکیلیلور * امده می شود * وکیلیندی *

اورده شد وعلی هذا القیاس * وهرگاه در اخر این کلمات

لفظ در یا تر بیفزایند اگر فعل لازم است متعدی شود چنانچه

* کیلتردی * اورده شد * وکیلدردی * پوشانیده شد و

هرگاه در اخر فعل کلمهٔ تر باشد و او را خواهند متعدی نمایند

لفظ غر بیفزایند چنانچه * التر غردی * یعنی پوشانیده شد * وبیاید

دانست که در زبان ترکی بعضی حروف است که بسبب

انها کلام مربوط شود و بدون انها افادهٔ معنی مقصود نمیکند

از انجمله در زبان ترکی لفظ دن بمعنی از و لفظ کچه بمعنی تا

مثلا * کوک دن برکچه باق * یعنی از اسمان تا زمین بنگر * ولفظ

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

هه بمعنی به ولفظ ني بمعنی را مثلا * سِزغه ایش لار تپشردك *

یعني بشما کارها سپردیم ولفظ ییله بمعني با مثلا * سِزییله اتب بز

یعني باشما گفته بودیم * ولفظ دا بمعنی در * ولفظ اُرتا بمعنی

میانه مثلا * بو اِش دا کِزدِینك * یعنی درین کار درامدی

و * تِنکِز اُرتا سیدا سه دُر * یعنی درمیان دریا کشتی هست

* ولفظ اُزرا و اُوستی بمعنی بالا و بر مثلا * کوك اُزرا چیفتي

یعني بر اسمان برآمد * وآت اُوستید مِندِي * یعني بر اسپ

سوار شد * ولفظ * ایستي و تُوب * یعني زیر و پائین مثلا اِیاغ

اِیستي ننك تُوفراغي * خاك زیر پایش * وتُورغان توبي * یعني

پایان قلعه * دیکر لفظ چی واین در اخر کلمه لاحق شود ومعني

فاعلیت افادهٔ نماید مثلا * قوشچي * یعني بازدار و قورچي

یعني تور بردار * دیکر لفظ غي واین در اخر کلمه لاحق

شود ومعني نسبت بهم رساند مثلا * بُورُو تغي * یعني انخستین

وسود تغي * یعني واپسین * دیکر لفظ بار * ولفظ دُور یعنی هست

مثلا ایسن بار* یعنی عاقبت هست * و یخشی دور* یعنی خوب
هست و کاهی این هردو لفظ را یکی استعمال نمایند مثلا
* کیشیمیز بار دور* یعنی آدم هست * دیکر لفظ ایمش بمعنی
بود و کاهی بمعنی هست هم مستعمل شود مثلا * اوبدان یکیت
ایمش * یعنی جوان خوب بود * و اولوغ ایمش * یعنی کلان
بوده است * دیکر ایکان و ایکان دو* بمعنی بوده کی و
بوده است مثلا * کور کلوایکان * یعنی خوشرو بوده کی و
* ایتوکلوایکان دور* یعنی نام ور و مشهور بوده است * دیکر
لفظ سیزد را خر کلمه بمعنی نفی اید مثلا * اوروق سیز * یعنی
بی خویشاوند * دیکر یوق و ایماس بمعنی نفی مثلا * یوق ایدی
یعنی نبود * و یوقتور* یعنی نیست * و موندا ق ایماس * یعنی
این چنین نیست * ولفظ ایماستور یعنی نمی باشد * دیکر لفظ
لیق و لوق که در آخر کلمه آید بمعنی فاعل یا نسبت مثلا
آت لیق در* یعنی صاحب اسپ است و بمعنی نام و رهم امده

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

مشتق

است * وتاشکندي يعني بار * يعنی تاشکندي هست * وسوق لوق

يعنی سردي * وايسيق ليق * يعنی کرمی * ديکر دك وکيبی بمعنی

مانند وشبيه مثلا قوياش دك يعنی مانند افتاب ويولدزکيبی

يعنی مانند ستاره * ديکر لفظ چه براي بيان مساوات مثلا

* کونکلی تاشچه قاتق ايمش * يعنی دلش برا برسنك سخت

بوده است * ديکر لفظ کيراك * يعنی بايد مثلا * اويلمك کيراك

يعنی بايد سنجيد * وتويمك کيراك ايدي * يعنی بايستی

فهميد * وکيراك تور * يعنی ميبايد * ديکر لفظانی يعنی را

مثلا * اوغری نی توتيم * يعنی دزدرا کرفتم ونی بمعنی چه هم

مي ايد مثلا نی ايتي يعنی چه کفت * ونی دور * يعنی چيست

* ديکر لفظ نينك * واين براي اضافت است مثلا * سيز نينك

اوغلی * يعني پسر شما * ومونينك اتي نيدور * يعنی نام اين

چسيست وکاهي در اخر اسم دوم ياي کسره در ارند ومعنی

اضافت ووصيت حاصل شود مثلا * خانقلي واولوغ

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

مغتق

كيشي يعني غلام بادشاه ومرد بزرك واكر حرف اخر قبول

كسره نكند اجاي كسره لفظ سي مي ارند مثلا * بوغونيك ارقه

سي * يعني پشت كوزن * وآتا تيمك اناسى * يعنى مادر پدر و

الوغ اتاهي يعني بد ركلا نش پس از بنجا بايد دانست كه

باي ماقبلش مكسور باشد ولفظ سي كاهي افادهٔ ضمير هم

ميكند چنانچه از مثال اولوغ اتاسى معلوم شد * ديكر لفظ سا

در اخر فعل براي شرط مي ايد مثلا * كيلسا كيلسامين * يعنى

اكر بيايد بيايم من * ونيسا كيلاى كيلمادىم يعنى اكر چه

امد نيامدم من * ديكر يوقسا مثلا يوقسا بولور يعنى واكر نه مي شود

ونخشي بولور كم بار يعني خوب است كه هست * ديكر لفظ داغ

است كه براي تشبيه مي ارند مثلا موندا غ * يعنى اين چنين

واندا غ انچمان واوشوندا غ همچنين ولفظ داغي وتقى

بمعني نيز وهم مي ايد مثلا مين ديديم داغي سين ديديمك

يعني من كفتم تو نيز كفتي وسيز تقي كيلديكيز يعني شما هم

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

آمديد * ديگر راغ است كه بمعنى تفصيل اضافه مى شود

مثلا * يخشى راغ ويراق راغ * يعنى خوب تر رود ورتر * ديگر

لفظ غينه است واين در آخر كلمه بجهت افادهٔ تصغير و

تنقيص مي ارند مثلا * آت غينه * يعنى اسپك * وسو غينه

يعنى ابك * ديگر لفظ مووِمى وايمهار ابراي افادهٔ استفهام

مى آرند مثلا * قيلدى مو * يعنى ايا كرد * وقيلا مو سين *

يعنى ايا ميكنى * ويوك مى سين * يعنى ايا پهلوان هستى

* ديگر لفظ انكي واين را براى تمليك وتخصيص در آخر كلمه

مى آرند مثلا * سيز نكى و بيز نكى ياشقا ايماس * يعني ازان

ما و ازان شما علحده نيست * ديگر * لفظ بوومو بمعنى اين

مثلا * بوتوتا ركيشى دور * يعني اين فهميده مرديست و

* مونى تويلا زورسيز * يعنى اين را مي فهمانيم * واول *

بمعني او مي آيد مثلا * اول اويدان يكيفيت ايكانلور *

يعني او جوان خوب بوده است * وان بمعني آن مي آيد مثلا

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

* انچه سوزني لاراوتونتي * يعني آنقدر سخن هارا فراموش
كرد * واوشونچه * واوشمونچه * يعني همين قدر بس
* ومونچه ني ديرسين * يعني اين قدر چه ميگوئي * ديكر
لاق واين در آخر كلمهٔ اسم آرند وافادهٔ معنى مكان
ميكند مثلا * قيشلاق * يعني جاي زمستان * وييلاق * يعني
جاي تابستان * قيش * نام زمستان است ويا زنام تابستان
زارا بيا بدل كردند * ديكر نيمه بمعنى چه مثلا * نيمه بوبورسيز
يعني چه فرماييد وكاهي ميم را حذف نموده بكويند چون
* ني ايمش * يعني چه گفته است * ديكر لفظ * نيمرسه بمعنى
چيزي مثلا * نيمرسه اوقوغاندور واوغوغاندور * يعني
چيزي خوانده است * ديكر لفظ قايسي بمعني كدام مثلا
* قايسي اروق سين * يعني كدام قبيله * ديكر لفظ كيم بمعني
كه مثلا * كيم كيلار ايدي * يعني كه آيد * ديكر لفظ ناغو
بمعنى چرا مثلا * ناغوتانيره باس * يعني چرا نمي شناسد * ديكر

لفظ نِچُوك بمعنی چون و چگونه مثلا • نِچُوك كِيم بَارَاشتِي

اُورُوشمَادِيم • يعنی چگونه كه آشتی كردند نجنگيدم

• وِنِچُوك اِيش نِي قُوزَارسِيز • يعنی چگونه كار را راست

می نمائيد • ديگر قَايَان • يعنی كجا مثلا • قَايَان ايمش سِيز •

يعنی كجا بوده ايد • ديگر لفظ قَاچَان • يعنی كي مثلا • قَاچَان

اَنكلاسِيز • يعنی كي مي فهميد • ديگر در زبان تركي از مصدر

ومضارع باندك تصرفی معنی اسم فاعل فرا گيرند مثلا

• قِلماقچی • يعني آنكه بماند • وبِلُورْكَشي • يعني آدم دانا

• وقِيلْغَان • يعنی كننده وگاهی از اسم فاعل وصيغهٔ مضارع

معني مصدري قصد نمايند مثلا • اِيش تُوبغَانْدِين اِيلْكَارِي

بِيلِيدِيم • يعنی از كار شدن پيش دانستم • وكِيلُورِي دَاتِيم •

يعني در آمدن او رسيدم • ديگر در زبان تركی بسا باشد

كه تا و دال باهم مبدل شود و معنی همان باشد مثلا • فلاني

سِيدْتُورْوِسِيدْدُورْ • و معنی همين باشد كه فلاني سيد است

و بهمین دستور کاف و قاف و غین باهم مبدل شود و معنی
همان یکی باشد مثلا کیلمك و کیلمق و کیلمغ معنی
هرسه همین آمدن است * و بتفخیم حرکتی معنی دیگر
پیدا می شود و به ترقیق همان حرکت معنی دیگر مثلا * یِتمق
بتفخیم کسرهٔ یا رسیدن است و بترقیق کسرهٔ مذکوره کم
شدن * و در بعضی از کلمات میان هرد و حرکات اشتراك
هم بنظر در آمده * و نیز باید دانست که در لغت ترکی
اصل کلمه بلا زیادت و نقصان در صیغهٔ امر می باشد مثلا * کِیل
یعنی بیا پس اگر در آخر کلمه دال مکسور لاحق شود ماضی
می شود * چون کِیلدِي * و آخر همین امر مفتوح نموده کلمهٔ
در زیاده نمایند مضارع میشود مثلا * کِیلدُر * و اگر در
آخر همین امر لفظ مق بیفزایند مصدر میشود چنانکه گذشت
* و نیز باید دانست که اگر مصدر ساکن است ماضی و مضارع
بدستور مرقوم می آید و اگر حرف آخر مصدر مفتوح

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

است مثل *سِینمق یعنی آزمودن پس ماضي ان سینملي خواهد

امد یعني آزمود بفتح حرف اخر که قبل از علامت ماضي یعني

کلمهٔ دی امده است ودر مضارع بعد از حروف اصلي وقبل از

حرف علامت مضارع یاي ساکنه باید اورد مثل *سِینی در

یعنی مي ازماید وعلی هذا القیاس در صیغهاي دیکر

*ودر ین نسخه مطبوعه حرکات حروف علامت وضمائر

جمع وغیره را بر طبق اصل کذاشته شد*

باب سوم در بیان اسماي جوامد وجز آن

فصل الالف مع الالف

آتا بفتحهٔ الف ممدوده وتاي قرشت مفتوحه والف ثاني

مقصوره پدر *آنا* بحرکات مذکوره وفتحهٔ نون مادر

آبا بفتحهٔ الف ممدوده وفتحهٔ باي ابجد عم *آغا* بفتحهٔ

همزه ممدوده وفتحهٔ غین معجمه برادر کلان *آکا* بفتحهٔ

همزه ممدوده وفتحهٔ کاف عربي برادر *ایکا* بتفخیم

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

کسرهٔ همزه وفتحهٔ کاف فارسی صاحب * آوا * بفتحهٔ همزه

ممدود وواو والف آشیان * اُوزکا * بتفخیم ضمهٔ همزه

وسکون زای معجمه وفتحهٔ کاف فارسی بمعنی دیگر * الیکا

بفتحهٔ الف وکسرهٔ لام وفتحهٔ کاف فارسی پیش * آیا * بفتحهٔ

همزه ممدود وفتحهٔ یای حطی کف دست وعمه * آرا * بفتحهٔ

همزه ممدود وفتحهٔ رای مهمله درمیان * اُوداء بتفخیم

ضمهٔ همزه وفتحهٔ دال مهمله بلند * اُوزرا * بتفخیم ضمهٔ

همزه وسکون رای معجمه وفتحهٔ رای مهمله بروبالا * اُورا *

بتفخیم ضمهٔ همزه وفتحهٔ واو بمعنی رای * اُویدا * به تفخیم

ضمهٔ همزه وسکون یای حطی وفتحهٔ دال مهمله درخانه * اُندا *

بترقیق ضمهٔ همزه وسکون نون وفتحهٔ دال مهمله انجا و

بمعنی او ازبکن نیز آمده * اُوشندا * بتفخیم ضمهٔ همزه و

ترقیق ضمهٔ شین معجمه وسکون نون وفتحهٔ دال مهمله همین

جا * اُورتا * بتفخیم ضمهٔ همزه وسکون رای مهمله وفتحهٔ تای

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

ترشت درميانه • الاشا • بفتحهٔ الف ولام وشين معجمه پشت

• ايشك اغا • بتفخيم كسرهٔ همزه وترقيق شين معجمه وسكون

كاف عربي وفتحهٔ الف ملحوده • وفتحهٔ عين باالف دربان و

داروغه ديوانخانه • اوردا بغا • به تفخيم ضمهٔ همزه وسكون

راي مهمله وفتحهٔ دال وترقيق ضمهٔ باي ابجد وفتحهٔ عين معجمه

نام اميري • اولوغ انا • پدر كلان • اچا • مادر • آپا • خواهر

كلان • اتاكا • پدر رضاعي • اناكا • مادر رضاعي • ابركا •

تاربيه پرورده • اوزكا • آن • ايلا • وان بيلا • با ان • انق ايلا

• واني بيلا • با ان • اتغاوانكا • آن • ان ارا • وان اورتا

وان ازاغا • وان ايچرا • درميان آن • ان اوزريتا • وان اوزيتا

وان اوزيكا • وان استيدا • وان اوستيدكا • بالاي ان • ان سولغرا

بعد ان واخران • اولسا • همانكس • ايلايسا هركجا • اوشاندا

همانجا • اندا كاجا • تا • اوشاندا كاجا • تا همانجا • ايرتا

يكا • اولسا • انچيز • انچا • انقدر • اوشانچا • همانقدر

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

• اَنْچَا فَلَاقَالَا • انقدر مرتبه • اُورْسَا • جاهل • اُلْكَا • كشور

ومردم • اِيلْكَا • مردم • اولكا • مثله • آيَاكَا • عمه رضاعي

• اُلُوغْ آيَا • عمهٔ كلان • اَرَاغَا وَاَرَاچَا وَاَلِينْجَا • پست

• اُوپْكَا • شش • اَبُوشْقَا • شوهر • اُوچَا • ساق • اَلْبُوتَا •

كوشواره • اِيكْنَا • سوزن • اُوقْرَا • كاسه • اُوچْمَا • خبر

اَرْپَا • جو • اَلْمَا • سيب • اَلَا • اسپ ابلق • اُوتَاغَا • ريوه

پرمرغ • اَرْيَا • راه اب • اِينْچَا • باريك • اِينْچِغَا • باريكي

• اِيسْتَامَا • تب • اِسْتَا وَاِيسْتَا • فازه • اُوزْرَا • كلها • اَلْغَزْيَا

كارزين • اَرْقَا • حجامت كاه

الالف مع الباء

• آلِب • بفتحهٔ همزهٔ ممدوده وترقيق كسرهٔ لام وسكون

باي ابجد گرفته • آوْلَبْ • بفتحهٔ همزهٔ ممدوده وسكون

واو وفتحهٔ لام شكار كرده • ايسْرَكَبْ • به تفخيم كسرهٔ

همزه وترقيق كسرهٔ سين مهمله وسكون راى مهمله وفتحهٔ

كاف عربي وسكون باي ابجد رحم كرده • أزلَنب • بترقيق
ضمهٔ همزه وسكون زاي معجمه وفتحهٔ لام وترقيق كسرهٔ
نون وسكون باء كسب كرده • ايپ • بتفخيم كسرهٔ همزه و
سكون باي فارسي ريسمان • أوپ • به تفخيم ضمهٔ همزه و
سكون باي فارسي بوسه • اَلْپ • بفتحهٔ الف وسكون لام و
باي فارسي پهلوان

الالف مع التاء الفوقانيه

• آت بفتحهٔ همزهٔ ممدوده وسكون تا اسپ • وبمعنى
يغدا رهم آمده است • اُوت • به تفخيم ضمهٔ همزه وسكون
تا آتش وعلف وتلخه وبمعنى يكدا رهم امده است • آنت
بفتحهٔ همزهٔ ممدوده ونون خفي وسكون تا سوكند • اُويت
به تفخيم ضمهٔ همزه وفتحهٔ باي حطي وسكون تاى قرشت
شرم • اِيت • به تفخيم كسرهٔ همزهٔ وسكون تا كوشت • اُونت
به تفخيم ضمهٔ همزه وضمهٔ نون وسكون تا فراموش كن • اِنت

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

جامل

به کسرهٔ همزه وسکون نای قرشت سك * وبمعنی کم شوو بکن

وبکوهم امل ه * اَنگِغت * بفتحهٔ همزه ونون خفی وسکون

کاف فارسی وکسرهٔ غین معجمه وسکون نای قرشت سرخاب

* اَزَت * به ضمهٔ همزه وفتحهٔ زای معجمه وسکون تا دراز

بکن وروانه کن * اُشَات * بضمهٔ همزه وفتحهٔ شین معجمه

باالف وسکون نای قرشت قومی از ترك * اُویرت * به تقدیم

ضمهٔ همزه وسکون یای حطی وفتحهٔ رای مهمله وسکون

نای قرشت فرقهٔ از ترك * اَلقت * والغت * سرخاب * الت * مثله

ایکت جوان * اَروَت * زن * ایست * تب * اورت * منزل * اوروت

برق * ایلیست * پیر * اوخشات * مانند کن * ایلیت * ترکن

* اَرلات * قبیلهٔ از چغتای * ایشت * بشنو * انچه تارت آنقدر

بار * اَرت * زیاده شد * الانغوات * موش کلان * اورت

غول * اَرقت * پشت

الالف مع الجیم

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

* اَوج * بفتحهٔ همزه وضمهٔ واو وسکون جیم کفلست

* اُورُج * به تفخیم ضمهٔ همزه وضمهٔ رای مهمله وسکون

جیم روزه * اِنج * بکسرهٔ همزه وفتحهٔ نون اولی ونون

ثانی خفی وسکون جیم اعتماد * اُرکَنج * بضمهٔ همزه وسکون

رای مهمله وفتحهٔ کاف فارسی ونون خفی وسکون جیم نام

شهریست * اِشَنج * بکسرهٔ همزه وفتحهٔ شین ونون خفی و

سکون جیم اعتقاد * اِج * به کسرهٔ همزه وسکون جیم

فارسی بطن ودرون * وبمعنی بیاشام هم آمده است * آج *

بفتحهٔ همزهٔ ممدود وسکون جیم فارسی کرسنه * وبمعنی

واکُن هم آمده است * اُج * بضمهٔ همزه وسکون جیم فارسی

دشمن * وسپر * وبمعني نوك * وسه هم آمده * اَوماج * بضمهٔ

همزه وسکون واو وفتحهٔ میم با الف وسکون جیم فارسی نوعی

از طعام * اُورکج * به تفخیم ضمهٔ همزه وسکون رای مهمله

وفتحهٔ کاف عربي وسکون جیم فارسی کژهان شتر * اُوچماج

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

• واوشماج • بهشت • ایرکاج • بزنر • انوتوج • قرض

• ایغاج • درخت • ارتوج • بوزن فرسود نیزه • اشج • دیگ گلین

الالف مع الدال المهمله

• اونجود • به تفخیم ضمهٔ همزه وسکون نون وضمهٔ جیم

ابجد وسکون دال قرض ومطالبه • اود • بتفخیم ضمهٔ همزه

وسکون دال قرض • وکاو • وبزبان ترکمان اتش • اود • بضم

یکم وفتح دوم اری • ایدی • بکسرهٔ همزه وسکون یاو دال

خشبوی • افد • بالفتح سوگند • ارمند • اری

الالف مع الراء المهمله

• اور • به تفخیم ضمهٔ همزه وسکون را بلندی واسمان ومقام

• اوغز • به تفخیم ضمهٔ همزه وبه ضمهٔ غین معجمه وسکون

راهاون چوبین وقلعهٔ • ایغور • نام الوسی از چغتای • ایکیر

به تفخیم کسرهٔ همزه وکاف فارسی وسکون را نبرین • اگر

بکسرهٔ همزه وکاف فارسي وسکون را اوج • اوکر • بتفخیم

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

ضمهٔ همزه و ضمهٔ کاف فارسی و سکون را بکردان * اَدِر

بفتحهٔ همزه و کسرهٔ دال مهمله و سکون را پشته * اِیرِه به

تفخیم کسرهٔ همزه و سکون را مرد و شوهر * اُولار * به تفخیم

ضمهٔ همزه و فتحهٔ لام و سکون را انها * آخر * بفتحهٔ همزه

ممدوده و فتحهٔ غین معجمه و سکون را کران * وفرقهٔ از اتراک

* آقسنقر * بفتحهٔ همزهٔ ممدوده و سکون قاف و فتحهٔ سین

و نون خفی و فتحهٔ قاف ثانی و سکون را آفتاب * ایرتلار *

به فتحهٔ همزه و سکون بای حطی و فتحهٔ را و سکون نون و فتحهٔ

لام و سکون را مردان خدا * افشار * بفتحهٔ همزه و سکون فا

و فتحهٔ شین معجمه با الف و سکون را قومی از ترکمان قزلباش

* اِیکار * زین * اوقور * بدم * اِیور * سرنگون کن * اُور *

جاهل و بد رو و بمعنی بزن * اُوکور * اسپ تر * اِیسر * نسیم

صبح * آلدور * بکیران * اولدور * بکش * ابل تور * پارسال

* اولتور * بنشین * اوچور * بپران * اِیر * سرو بمعنی جدا

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

كن * اوچقور * ازاربند * اكسر * بفتح اول وضم سوم بي پدر

ومادر * انكر * بضم همزه وكاف ايشان * ايلغار * تاخت

* اريغر * بالفتح ناپاك * اولكسر * پروين * اوچار * بازار

* ايليدر * نماز ديگر * اولر * بالفتح موم

الالف مع الزاء المعجمه

* اوز * بدضمهٔ همزه وسكون زا آشنا وهدرمند وبمعنى تيرهم

آمد * وبه تفخيم ضمه بمعنى خود * از * بكسرهٔ همزه وسكون

زابي * اوزن * به تفخيم ضمهٔ همزه وضمهٔ كاف عربي وسكون

زا نركان * ايلدز * بتفخيم كسرهٔ همزه وسكون لام وكسرهٔ

دال وسكون زا بيخ * اورز * به تفخيم ضمهٔ همزه وفتحهٔ

راي مهمله وسكون زا بخت وطالع * اوغور * به تفخيم ضمهٔ

همزه وغين معجمه وسكون زا يله ونام بادشاهى * اكرا *

بكسرهٔ همزه وكاف عربي وسكون زا تولم * اغز * بفتحهٔ

همزه وسكون غين معجمه وسكون زا ذهن * اوچز * به تفخيم

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

ضمهٔ همزه و ضمهٔ جیم فارسی وسکون زا از زان • اُونکُوز

به تفخیم ضمهٔ همزه و ضمهٔ کاف فارسی وسکون زا طریز

• آت سِز • بفتحهٔ همزهٔ ممدوده وسکون تای قرشت وکسرهٔ

سین مهمله وسکون زا بی نام • اُوز • بکن • اَزکم ایز • بوی

• ایز • پی وقدم • اَتُوز • عدد سی • اُرکُوز • نصیحت • اَن یُوز - پُوز

روبروی آن • اَسلِز • بفتح یکم وکسر سوم بی اصل • اَسغِز •

بفتح یکم وکسر سوم هیچ کاری • اِیسِز • بکسر خواب • اِردِمِز

بکسر یکم وچهارم بی هنر • اُرُز • بضمتین روزی • اِرِزیِز

بکسرتین وبکسر چهارم دریغ • اَرکَز • نرگاو ودرموید کاو خصی

نوشته • اُوَلتِز • بضم یکم وفتح دوم وکسر چهارم بی شرم

• اِیز • بکسر نام جانوری که او را حواصل گویند • آز • اندك

وبقصر هم آمده است • اِیجَاز یا لفتح نام ولایتی است • اَیسِر

بفتح یکم وکسر سوم پادشاه خوارزم • آیِر • یا لمد نام داروی

• اَرِیغِز • بفتح یکم وکسر دوم وچهارم ناپاك ویدین معنی

دراي مهمله هم امده است چنانكه گذشت

الالف مع السين المهمله

• اَلُوس • بفتحهٔ همزه وضمهٔ لام و سكون سين احوال

• آلُوس • بفتحهٔ همزهٔ ممدوده وضمهٔ لام و سكون سين

دور • اَلَس • بفتحهٔ همزه ولام و سكون سين انداك • اُوس

بتفخيم ضمهٔ همزه وسكون سين بيان • اِس • به كسرهٔ همزه

وسكون سين بري وبه تفخيم كسرهٔ همزه عقل • اُلوس •

بضمهٔ همزه ولام و سكون سين قبيلهٔ بزرك • اُرس • بضمهٔ

همزه واى مهمله وسكون سين قومي است • آس • بفتحهٔ

همزهٔ ممدوده وسكون سين اوبزان بكن • وفى المولد • اَس

قائم كه موئنه است وخوردني • اُس • بالضم عقل انتهى

• اَوُرماس • نخواهد دميد • اُوُتماس • دلاسا نخواهد

كرد • اَرباماس • نصيحت نخواهد كرد • اَيودُرماس

سر نكون نخواهد كرد • اِياس • هواي صاف

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

الالف مع الشين المعجمه

*آش *بفتحهٔ همزهٔ ممدوده وسکون شین طعام معروف

*اَجاش *بضمهٔ همزه وفتحهٔ جیم فارسی با الف وسکون

شین ستیزه *اَرِقش *کاروان *اَوش *هم نام *اَوغلمش

نام بادشاهی از ترک *اُولاَش *به تفخیم ضمهٔ همزه وفتحهٔ

لام والف وسکون شین قسمت *اُوخشاش *به تفخیم ضمهٔ

همزه وسکون خای معجمه وفتحهٔ شین معجمه وسکون شین

دوم مانند *اَشقِش *بفتحهٔ همزه وکسرهٔ قاف وسکون شین

معجمه دوم دعای خیر *اِقیش *مثله *اِش *به کسرهٔ همزه

وسکون شین معجمه کار *اَرکاش *بفتحهٔ همزه وسکون

رای مهمله وفتحهٔ کاف عربی وسکون شین موج دریا اِکدِش

ترکی که مادر او هندی بود وانچه ازو جنس پیدا آید

*اُوزِبش *جان وتن وسر *اُوکُوش *دوست *اُکش *

بسیار *اَلقمش *سنت *اُلغش *دعای نیک *اِیش *یار

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

• آتاش • بفتحهٔ همزهٔ ممدوده وفتحهٔ تاي قرشت باالف و
سکون شین همنام • اُویناش • به تفخیم ضمهٔ همزه وسکون
یاي حطی وفتحهٔ نون وسکون شین زنا • آنقولاش • بفتحهٔ
همزهٔ ممدوده وسکون تاي قرشت وبه تفخیم ضمهٔ قاف و
فتحهٔ لام وسکون شین جنك • اُوروش • به تفخیم ضمهٔ همزه
ورای مهمله وسکون شین جنگ وچیرکی • اِیلِیش • ظرف
• اِیمَش • طعام خوردني ومیوه از هر قسم • اِلتِمش • عدد
شصت وفوجیکه میان هزاول وسردار باشد • اِیتمیش •
صدد هفتاد • اَنغِیش • سرخاب • اَلوش • حصهٔ طعام • اِیرایلش
زمین پست

الالف مع الغین المعجمه

• اُوتاغ • به ضمهٔ همزه وفتحهٔ تاي قرشت باالف وسکون
غین خانه وحجره • وریزه پرمرغ • اوتاغا • مثله • اِناغ •
به کسرهٔ همزه وفتحهٔ نون باالف وسکون غین صاحب ومعتمد

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

• اَیَاغ • بفتحهٔ همزه و یای حطی و سکون الغین المعجمة پای
وکاسه • اُچَاغ • بضمهٔ همزه وفتحهٔ جیم فارسی والف وسکون
غین دیگدان • وطوق که در کردن اندازند • اُوشُنْدَاغ
به تفخیم ضمهٔ همزه و بضمهٔ شین وسکون نون وفتحهٔ دال
مهمله باالف وسکون غین همین طور • اَتَالِیغ • بفتحهٔ همزه
وتای قرشت وبه تفخیم کسرهٔ لام وسکون غین تربیت کننده
وصاحب اختیار • اَرُوغ • بفتحهٔ همزه وتفخیم ضمهٔ رای
مهمله وسکون غین لاغر وکدائی • وبمد همزه بادی که وقت
انهضام غذا از دهن برآید • اَرِیغ • بفتحهٔ همزه وتفخیم
کسرهٔ رای مهمله وسکون غین پاک وجوی • اُورُوش رَفَاغ • به
تفخیم ضمهٔ همزه وضمهٔ رای مهمله وسکون شین معجمه وفتحهٔ
رای مهمله دوم وفتحهٔ قاف باالف وسکون غین تار وپود • اُلَاغ
بضمهٔ همزه وفتحهٔ لام باالف وسکون غین تیز روی که برای
او اسپ وتوشه مهیا دارند تا بجائیکه نام زد باشد بزودی رسد

* آسِیغ * بفتحهٔ همزهٔ ممدوده و تفخیم کسرهٔ سین مهمله و
سکون غین کرم و فائده * اُورْبَاغ * به تفخیم ضمهٔ همزه و سکون
رای مهمله و فتحهٔ بای ابجد و الف و سکون غین خشکی که
برای خمیر می باشد * اُرُغ * بضمهٔ همزه و رای مهمله و سکون
غین تخمه و قبیله * اِسِیغ * بکسره همزه و تفخیم سین مهمله و
سکون غین کرم * اُورُوغ * تیار * اُوتْلَاغ * علف زار * اُورَاغ
درو و داس * اَولُوغ * کلان * اَدَاغ * جزیره * اَرْتِمَاغ * کهنه
جامه * اَچِیغ * تلخ * اَلِغ * کرفتار و حاصلات * اِیلْغ * فرس

الالف مع القاف

اُویْغَاق * به تفخیم ضمهٔ همزه و سکون یای حطی و فتحهٔ غین
معجمه و الف و سکون قاف بیدار * اُویْمَاق * به تفخیم ضمهٔ
همزه و سکون یای حطی و فتحهٔ میم با الف و سکون قاف انکشتان
و قبیله * اُچْمَاق * بضمهٔ همزه و سکون جیم فارسی و فتحهٔ میم
با الف و سکون قاف بهشت * اَرْبَاق * بفتحهٔ همزه و سکون رای

جامد

مهمله و فتحه باي ابجد و الف و سكون قاف انسون * اَلْغُنچُق
بفتحهٔ همزه و سكون لام و ضمهٔ غين معجمه و سكون نون و
فتحهٔ جيم فارسي و سكون قاف كاز كه بهندي جهولا
كويند * اُوراق * به تفخيم ضمهٔ همزه و فتحه راي مهمله
باالف و سكون قاف دانش * اُوتلاق * به تفخيم ضمهٔ همزه
و سكون تاي قرشت و فتحهٔ لام باالف و سكون قاف علف زار
* اَتُوشاق * بفتحه همزه و تفخيم ضمهٔ قاف و فتحه شين و الف
و سكون قاف دانهٔ دل وكرده * اَچمِلِق * بفتحهٔ همزه
و سكون جيم فارسي و فتحهٔ ميم و بسكره لام و سكون قاف
صابون * اَلچُوق * بفتحهٔ همزه و لام و تفخيم ضمهٔ جيم فارسي
و سكون قاف كاشانه * اَووق * بفتحهٔ همزه و سكون واو اولى
وضمهٔ واو ثاني و سكون قاف پوشش چوبين خركاه * اَلمچق *
بفتحهٔ همزه و لام و سكون ميم و فتحهٔ جيم فارسي و سكون
قاف ابلق * اَتلِيق * بفتحهٔ همزه و سكون تاي قرشت و تفخيم

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

کسرهٔ لام وسکون قاف نامدار و بمعنی سوار هم آمده * ارتوق
بفتحهٔ همزه و سکون رای مهمله و تفخیم ضمهٔ تای قرشت
وسکون قاف زیاده و بای * اوق * بتفخیم ضمهٔ همزه وسکون
قاف بر و کلمه ایست که دلالت بر حصر کند مثل * تنیکرِي
اوق بیردی * یعنی خدای میدهد و بس و بمعنی تیر هم آمده
* اشاق * بضمهٔ همزه و فتحهٔ شین معجمه با الف وسکون قاف ریزه
و طفل * انسن * بفتحهٔ همزه و سکون نون و فتحهٔ سین مهمله
وسکون نون لنك * اجرچاق * بضمهٔ همزه و جیم فارسی و
سکون رای مهمله و فتحهٔ جیم دوم با الف وسکون قاف
استخوان میان سینه و گردن که بهندی مانس میگویند
* انگرق * بکسرهٔ همزه و سکون لام و فتحهٔ کاف فارسی و
رای مهمله و سکون قاف بیشتر * آچوق * بفتحهٔ همزه
ممدوده و تفخیم ضمهٔ جیم فارسی و سکون قاف
کشاده و واز * آشلیق * بفتحهٔ همزه ممدوده و سکون

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

جامد

شين معجمه و تفخيم كسرهٔ لام وسكون قاف غله * آق * بفتحه

همزه وسكون قاف سفيد و خانه و بالمد نيزه نام الوسي

ازازبك * اُويلُوق * به تفخيم ضمه همزهٔ وسكون ياي حطى

و تفخيم ضمه لام وسكون قاف كتخدا و صاحب خانه * اُورتاق

به تفخيم ضمه همزهٔ سكون راي مهمله وفتحه تاى قرشت

باالف وسكون قاف شريك * ارغوچاق * بفتحه همزه وسكون

راي مهمله و تفخيم ضمه غين معجمه و فتحهٔ جيم فارسى و

الف آسيا * اُسلُوق * بضمه همزهٔ وسكون سين مهمله و تفخيم

ضمهٔ لام و سكون قاف خرخشهٔ و فتنه * اَرلِيق * بفتحهٔ همزه

و راي مهمله و تفخيم كسرهٔ لام و سكون قاف درميان گى و

واسطهٔ * اَپ آق * بفتحهٔ همزه و سكون باي فارسي و فتحهٔ

الف ممدوده و سكون قاف بسيار سفيد * اُولاَق * بتفخيم

ضمهٔ همزه و سكون واو و فتحهٔ لام و الف و سكون قاف

گاركناه و چهارپايه * اَغرِيق * بفتحهٔ همزه و سكون

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

غین معجمه و تفخیم کسرهٔ رای مهمله و سکون قاف

درو * اِسلِیق * بکسرهٔ همزه و سکون سین مهمله و تفخیم کسرهٔ

لام و سکون قاف بودار * اَرَنْدَاق * بفتحه همزه و رای

مهمله و سکون نون و فتحه دال مهمله و الف و سکون قاف الحان

* اَیْمَاق * بفتحه همزه و سکون یای حطی و فتحه میم و الف و

سکون قاف قومی * اَیَاق * کاسه و پای * اِلِیق * خرس * اَزَتْمَاق

کیسه * اُولچَاق * برابر * اِزَاق * پای * اُوچَاق * دیکدان

وطوق * اَرْوَاق * روح * اَنْدَاق * انچنان وان قسم * اِرَق *

دور * اُورَاق * دور و دراز * اَزْرَاق * کمتر * اَنْچُوق *

همانقدر * اُوسَانْدَاق * همان طور و همان قسم * اِیغْنَاق *

مردم * اَرْیَق * لاغر و جوی آب * اتَالِیق * پدر رضاعی و

استاد * اَقَالِین لِیق * نامزد * اُورْتَابَارْمَاق * انکشت میانه

* اَشُوق * پایچه و شتالنک * اُسُورُق * کوز * اُورُوق * روشنی

روز * ایلَاق * جای تابستان * اَرْمَاق * زر * اُوغْلَاق *

بزغاله * اُوشِیلُوق * واُوشولوق * تهمت * اَلچِیق * خبرکیر

* اِسِیق * کرم اُرُغماق * اسپ اصیل * اَسغُورُوق * عطسه

* اِباشلیق اول ماه * اُولَق * بلی * اَرقُودَق * جوزا * اَودلَق

بفتح ساق * اُشتُق * بضم یکم وسوم شتالنك * اَیلَق * کمانچه

* اَربق * داس * اُحاق * بضم سنك وخوی * اَولَق * کشتی خرد

* افق * بفتحتین راست و بفتح یکم وکسر دوم وحشی * اِلاقِق *

ولایتهای ترکان * آماق * پلکها * قاله می المدار

الالف مع الکاف

* اُویُنک * به تفخیم ضمهٔ همزه و ضم یای حطی و نون خفی و

سکون کاف فارسی پرتیر * اِیسلِك * بتفخیم کسره همزه وسکون

سین مهمله وکسره لام وسکون کاف فارسی عاقل * اَرغُشتَك

بفتحهٔ همزه وسکون رای مهمله وضمهٔ غین معجمه وسکون

شین معجمه وفتحهٔ تای قرشت وسکون کاف عربی رقص *

اُوتُك * به تفخیم ضمهٔ همزه وضمه تای قرشت وسکون کاف

فارسي موزه * اُوزَك * به تفخيم ضمهٔ همزه و فتحهٔ زاى
معجمه و سكون كاف فارسى ركى كه از دل رسته * اوكسرك *
به تفخيم ضمهٔ همزه و سكون كاف عربى و ضمهٔ سين مهمله
و ضمهٔ راي مهمله و سكون كاف فارسى سرفه * اُودَك * بتفخيم
ضمهٔ همزه و فتحهٔ دال مهمله و سكون كاف تاوان * اِنك *
بكسرهٔ همزه و فتحهٔ نون و سكون كاف عربى ماده كاو * اُورك
* بتفخيم ضمهٔ همزه و سكون راي مهمله و سكون كاف فارسي
زرد الو * اُوردَك * به تفخيم ضمهٔ همزه و سكون راي مهمله
و فتحهٔ دال مهمله و سكون كاف فارسي مرغابى * اُونك *
به تفخيم ضمهٔ همزه و نون خفي و سكون كاف فارسى جانب
راست و بمعني رنك نيز آمده * اِيرَك * به تفخيم كسرهٔ همزه
و سكون راي مهمله و فتحهٔ كاف فارسي و سكون كاف دوم
عربى رتبه * اِيتَك * به تفخيم كسرهٔ همزه و فتحهٔ تاي فرشت
و سكون كاف فارسى دامن * ايك * بكسرهٔ همزه و سكون

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

یای حطی و کاف فارسی کسل و بیماری * اِیمْگَکْ * بتفخیم
کسرهٔ همزه و سکون میم و فتحه کاف فارسی و سکون کاف
دوم عربی مشقت * اِیمْچَکْ * به تفخیم کسرهٔ همزه و سکون
میم و فتحه جیم فارسی و سکون کاف عربی پستان * اِرِنْکْ *
بکسره همزه و رای مهمله و نون خفی و سکون کاف فارسی
ریم * اُورَزْلِیکْ * بتفخیم ضمهٔ همزه و فتحهٔ رای مهمله و
سکون زای معجمه و تفخیم کسرهٔ لام و سکون کاف فارسی
طالع مند * اُوزُکْ * بتفخیم ضمه همزه و ضمهٔ زای معجمه و
سکون کاف فارسی انکشتری و نکینه * اِلِکْ * بکسرهٔ همزه
و لام و سکون کاف فارسی دست * و بمعنی مغز و اصل هم
امده ست * اِتِّکْ * بکسره همزه و تای قرشت مشدده و سکون
کاف عربی پنجاه * و بکاف فارسی بمعنی تیر * اُلَکْ * بضمه همزه
و فتحهٔ لام و سکون کاف فارسی مرده * اَبْرِشْلِکْ * بفتحه
همزه و سکون یای حطی و کسرهٔ رای مهمله و سکون شین

معجمه و بکسره لام و سکون کاف فارسی جدائی * اُولَنْك

به تفخیم ضمهٔ همزه و فتحهٔ لام و نون خفی و سکون کاف دشت

شیر * ایشك * بتفخیم کسرهٔ همزه و کسرهٔ شین معجمه و سکون

کاف عربی دروازه و دربار * و بفتحهٔ شین خر * اِبْرَكْ * بتفخیم

کسرهٔ همزه و سکون رای مهمله و کاف عربی قدرت و اختیار

* اِرِّكْ * بکسره همزه و رای مهمله مشدده و سکون کاف عربی

درشت * ایکْشِ لِیك * به تفخیم کسرهٔ همزه و سکون کاف عربی

و بکسرهٔ شین معجمه و تفخیم کسرهٔ لام و سکون کاف فارسی

ترشی * اِیکَرْ لیك * به تفخیم کسرهٔ همزه و فتحه کاف و سکون

رای مهمله و تفخیم کسره لام و سکون کاف فارسی زمخت

* اُورُمْچَك * به تفخیم ضمهٔ همزه و بضمهٔ رای مهمله و سکون

میم و فتحهٔ جیم فارسی و سکون کاف فارسی عنکبوت *

اُورُمْچَاك * مثله * اَرَكْ * قلعهٔ که عمارت شاه دارد * الَانْك

* بلندی طولانی * اِتْمَكْ * نان * اِنَیاكْ * ماده گاو * اُولُونْك *

• وَاُلُونك • چوب تیر • اِینکَاك • ذقن • اُوك • موی تن

• اُوبلُوك • کدخدا و خانه دار • اِیمکَاك • محنت و رنج

• اُوزاك • مغز سرخ که در میان چوب باشد و فساد جراحت

و نالهٔ از دریا • اِینکَالیك • غازه • اِیرکَاك • تر • اِیپَاك •

ابریشم • اَنِیکاك • رنج • اَندِیك • تا • ان تنیك • برابر آن

• انی یاتیتك • نزد آن • ابسیك • کم و کمتر و خرد سال

و طفل و بچهٔ هر نوع • اُوسرُوك • مست • اَنِیچُوك • ساق

• اَنکَاك • پیه • اِیلَاك • غربال • اِیلِیك •

عدد پنجاه • ابلسیك • بادبان کشتی • اَنچَك • باریکی •

اوچاك • تخت • اُوترُوك • فروغ • ایسیك • خال • اَرمُك

بفتح یکم و ضم سوم پشمینه • اُکسُوك • مکر • اِیلك • آبادان

جای و بمعنی فریاد هم آمده • اُوبلك • بیمار • اَنَك •

بفتحتین رخسار • اِرکَك • سرود

الالف مع اللام

• اِیل • به تفخیم کسرهٔ همزه و سکون یای حطی و لام مردم

و بترقیق کسرهٔ همزهٔ مطیع • اُول به تفخیم ضمهٔ همزه و سکون

لام بمعنی او • آل • بفتحهٔ همزهٔ ممدوده و سکون لام سرخ

و بمعنی تکبر هم آمده ست • آوَل • بفتحهٔ همزهٔ ممدوده و

ضمهٔ واو و سکون لام جای صحرانشین • اُوغُول • به تفخیم

ضمهٔ همزه و غین معجمه و سکون لام پسر • اُوزکسُول به تفخیم

ضمهٔ همزه و نون خفی و سکون کاف فارسی و تفخیم ضمهٔ

سین مهمله و سکون لام چپ و راست • ایَرِل • بفتحهٔ همزه

و سکون یای حطی و کسرهٔ رای مهمله و سکون لام جدا شو

• اِیرَاوُل • به کسرهٔ همزه و سکون یای حطی و فتحهٔ

رای مهمله و ضمهٔ واو و سکون لام مقدمهٔ لشکر • اُشَال •

بضمهٔ همزه و فتحهٔ شین معجمه با الف و سکون لام همان • اِیکِیل

• به تفخیم کسرهٔ همزه و کاف فارسی و سکون لام کج شو • آغِیل

• هالهٔ ماه و همسایه • آنقُول • واُونکغُول • دست راست

* اَقْ سَقَالْ * سفید ریش * اَرَالْ * جزیرهٔ * اُویَالْ * شرم بکن

* اَلْمَلْ * تنك زین * اِئِیل * سال و باد * ان ائیل * آن سال *

اِیتْ اَئِیلْ * سال سك * اُودْ اَئِیلْ * سال بقر * اِلاَئِیلْ * سال مار

* اُغُل * بضمتین آدم علیه السلام * اَمْکال * بالفتح زنخدان

* اَبْل * بالفتح فرزند وولایت * اُنْزُل * بضم یکم وسوم دروغ

الالف مع المیم

* اِکْرِمْ * بکسره همزه وسکون کاف فارسی و بکسره رای

مهمله وسکون میم کرداب * اِیلْدِرِمْ * بتفخیم کسره همزه

وسکون لام و بکسره دال ورای مهمله و سکون میم برق

وصاعقه * اُوکْتَمْ * به تفخیم ضمه همزه و سکون کاف عربی

وفتحهٔ تای قرشت وسکون میم دلیر وزورآور * اُوزُمْ * به

تفخیم ضمهٔ همزه وضمهٔ زای معجمه وسکون میم انکور * اِلْدَمْ

* بکسرهٔ همزه و سکون لام وفتحهٔ دال مهمله وسکون میم

زود * اَخْشَمْ * بفتحهٔ همزه وسکون خای معجمهٔ وفتحهٔ شین

معجمه وسکون میم شام * اقشم مثله * آم * بفتحهٔ همزهٔ ممدوده

وسکون میم کس * اوستم * به تقدیم ضمهٔ همزه وسکون

سین مهمله و بضمهٔ تای قرشت وسکون میم بمعنی برمن * اَستِم

بفتحه همزه وسکون سین مهمله وبکسرهٔ تای قرشت وسکون

میم زبرمن * اوزکاریم * واورغاریم * خلق قلعه *

اَرشتولوم * ظلم وستم * اِیم * طعام * اَتسم * مرد بد مست *

اَدَم * بفتحتین آدم علیه السلام * اَودَم * بالتح خانه ودیوار

اَرَم * بفتحتین فرزند * اَسلم * ستور

الالف مع النون

* اوغن * به تفخیم ضمهٔ همزه وفتحهٔ غین معجمه وسکون نون

خدای * اون * بتفخیم ضمهٔ همزه وسکون نون آواز * وآرد * راو

* وبمعنی عدد دهم آمد * آبدَن * بفتحهٔ همزهٔ ممدوده

ویای ابجد وفتحه دال مهمله وسکون نون خوب * اِشتن *

بکسرهٔ همزه وسکون شین معجمه وفتحهٔ تای قرشت وسکون

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

نون آزار * اَرِنْ * بفتحه همزه وکسره رای مهمله وسکون

نون آب * اکنْ * بکسرهٔ همزه وکاف عربی وسکون نون

زراعتکاه * اِبِینْ * به تفخیم کسرهٔ همزه وکسرهٔ بای حطی و

سکون نون روشن * اِیگِینْ * به تفخیم کسرهٔ همزه وکاف

فارسی دوش * اِنْ * بکسرهٔ همزه وسکون نون سوراخ وموشخانه

وشکاف * اِیدِنْ * بکسرهٔ همزه وسکون نون وبکسرهٔ دال

مهمله وسکون نون پس فردا * اُوزْ اُوطُونْ * به تفخیم ضمهٔ

همزه وسکون زای معجمه وتفخیم ضمهٔ همزهٔ دوم وکاف

فارسی وسکون نون پریروز * اِشلَکنْ * به کسرهٔ همزه وسکون

شین معجمه وفتحهٔ لام وکاف فارسی وسکون نون کارکردکی

* اَغْرِیگَنْ * بفتحه همزه وسکون غین معجمه وبکسرهٔ رای

مهمله وسکون یای حطی وفتحه کاف فارسی وسکون نون

رنجیدکی * اُوغْرِگَنْ * به تفخیم ضمهٔ همزه وسکون غین معجمه

وبکسرهٔ رای مهمله وفتحه کاف فارسی وسکون نون

دردیدگي * اَلدگن * بفتحهٔ همزه وسکون لام وفتحهٔ دال
مهمله وکاف فارسی وسکون نون غبن کردگی * اَیرن * بفتحه
همزه وسکون یاي حطي وفتحه راي مهمله وسکون نون دوغ
* اُویِن * به تفخیم ضمهٔ همزه وکسرهٔ یای حطی وسکون
نون بازي * اُچقون * بضمهٔ همزه سکون جیم وتفخیم ضمهٔ
قاف وسکون نون شراره وپرش کوه * اَقرِن * بفتحهٔ همزه
وسکون قاف وبکسرهٔ رای مهمله وسکون نون آهسته
* اُوزون * بتفخیم ضمهٔ همزه وزاي معجمه وسکون نون
دراز * اُورون * بتفخیم ضمهٔ همزه وراي مهمله وسکون
نون جاي ومکان معین نزد سلاطین * اُستِن * بفتحهٔ همزه و
سکون سین مهمله وبکسرهٔ تاي قرشت وسکون نون بائین
* اُوستِن * بتفخیم ضمهٔ همزه وسکون سین مهمله وبکسره
تاي قرشت وسکون نون بالا * اِنگن * بکسره همزه ونون
خفي وفتحهٔ کاف فارسی وسکون نون تافه * اِیسن * به تفخیم

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

کسرهٔ همزه و فتحه سین مهمله و سکون نون عاقبت و بکسر
سین کرم * اوگمن * به تفخیم ضمهٔ همزه و سکون کاف فارسی
و فتحه میم و سکون نون خرمن * آلتن * بفتحهٔ همزه ممدوده
و سکون لام و بضمهٔ تای قرشت و سکون نون طلا * و نام حرم
طغان شاه * ارغن * بفتحهٔ همزه و سکون رای مهمله و بضمهٔ
غین معجمه و سکون نون قومی از مغل * اوغلن * به تفخیم ضمهٔ
همزه و سکون غین معجمه و فتحهٔ لام و سکون نون فرزند *
و قومی از ازیك * و جماعهٔ که نسبت شان بسلاطین برسد
* ایدین * ماهتاب * اوبان * شترنر * اتون * شفاعت * این *
پارچه و چاك کوش کاو و سوراخ زمین و یکتای جامه و
بمعنی فرود آی هم آمده * اوتون * هیزم * ان ایلان * و
ان بیلان * با ان * ان اوستن * بالای ان * ان کیین * پس
آن و عقب آن * اندین * از ان * انی اوچون * وان اوچون
* انی ایچون * برای آن * ان یورون * اول آن * انقلان

• رَانْ قَالَانْ • باقی آن • اَلِین • پستان شیر دار • اشتن • وارتن

پایجامه • اَرسلَانْ • شیر • ایلَانْ • مار • اُوپْ اُوزُنْ • دور

وزن • دراز • اَلغین • جمعیت • اَزنْ • لب

• اَلجَیتُن • نام پادشاهی • آرِن • بمدارنج • اَرَن • آب •

اَلپ ارسلان • نام بادشاهی • اِلَن • پیشانی • اِیلتکان •

بکسر پرورد کار

الالف مع الواو

• اِیجُو • به تفخیم کسرهٔ همزه وضمهٔ جیم ابجد وسکون واو

کوهر • اَزنگُو • بضمهٔ همزه وفتحهٔ زای معجمه ونون خفی

وضمهٔ کاف فارسی وسکون واو رکاب • اُنرو • بضمهٔ همزه

وسکون نای قرشت وبضمهٔ رای مهمله وسکون واو روبرو

• اِیلگُو • به تفخیم کسرهٔ همزه وسکون لام وبضمهٔ کاف فارسی و

سکون واو چنکل • اَشبُو • بضمهٔ همزه وسکون شین معجمه

وبضمهٔ بای ابجد وسکون واو همین • اُوشُو • همون • آو •

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

بفتحهٔ همزه ممدوده وسکون واو شکار * اَشْکُو * بضمهٔ همزه
وسکون شین معجمه وبضمهٔ کاف فارسی وسکون واو برمه
* اُویقُو * به تفخیم ضمهٔ همزه وسکون یای حطی وبضمهٔ قاف
وسکون واو خواب * اَیْرُو * بفتحهٔ همزه وسکون یای حطی
وبضمهٔ رای مهمله وسکون واو جدا * اَنْکُلُو * بفتحهٔ همزه
وبضمهٔ تای قرشت وسکون کاف فارسی وضمهٔ لام وسکون
واو نامور * اِکُو * بکسره همزه وفتحهٔ کاف وسکون واو
سوهان * اَسْرُو * بفتحه همزه وسکون سین مهمله وبضمهٔ رای
مهمله وسکون واو بسیار * آیدِکُو * بفتحهٔ همزهٔ ممدوده
وسکون یای حطی وکسره دال مهمله وبضمهٔ کاف وسکون واو
باهوش ونام امیری * آلاو * آتش شعله دار * اِیتلکو * چرغ
* اِیچاکُو * و * اِیچکُو * رودة * اُوچکُو * بز * اَرُو * زنبور
* اِغرافو * باشه * اُرتو * بالضم پوشش * اُرزلو * بضمتین
روزی مند * اَرغاو * بالفتح جوی آب وآن را یغیر واو نیز

كويند * اوشلو * بالضم باعقل * اكو * بضمتين بوم * اوتلو *
بضم يكم وفتح دوم شرم * اباكو * بالفتح پهلو * اوينو * خوب
* آغو * بمعنى دهن * اولكو * بالفتح تراز و * استجلو * نام قومى
الالف مع الهاء
* ارقه * بفتحهٔ همزه وسكون راي مهمله وفتحهٔ قاف وهاي
خفى پشت * ابشقه * بفتحهٔ همزه وبضمهٔ باي ابجد وسكون
شين معجمه وفتحهٔ قاف وهاي خفي شوهر * ايمه * به تفخيم كسرهٔ
همزه وفتحهٔ ميم وهاي خفى دارو * آبه * بفتحهٔ همزه ممدوده
وباي فارسى وهاي خفى خواهر كلان * آچه * بفتحهٔ همزه
ممدوده وجيم فارسى وهاي خفى بابا * ارپه * بفتحهٔ همزه
وسكون راي مهمله وفتحهٔ باي فارسي وهاى خفى جو
* ابركنه * به تفخيم كسرهٔ همزه وسكون راي مهمله وفتحهٔ
كاف عربى ونون وهاي خفي دري كه مثل پهاتك ميباشد
* اوغورچه * به تفخيم ضمهٔ همزه وغين معجمه وسكون

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

راي مهمله وفتحهٔ جيم فارسي وهاي خفی هاون خرد

*اَيلَنمه * بفتحهٔ همزه وسكون ياي حطی و فتحهٔ لام وسكون

نون وفتحهٔ ميم وهاي خفی كرد اب * اُوبكه * به تفخيم ضمهٔ

همزه وسكون باي فارسي وفتحهٔ كاف عربی وهاي خفی

شش * اُوكچه * بتفخيم ضمهٔ همزه وسكون كاف فارسی و

فتحهٔ جيم فارسی وهاي خفی پاشنه * آتَغه * بفتحهٔ همزه

ممدوده وفتحهٔ تاي قرشت وغين معجمه وهاي خفی يعني باد

*اُوتاغه * به تفخيم ضمهٔ همزه وفتحهٔ تای قرشت باالف و

غين معجمه وهاي خفي جيغه * آلمه * بفتحهٔ همزه ممدوده

وسكون لام وفتحهٔ ميم وهاي خفی سيب * اَسرغَه * بفتحهٔ همزه

وكسرهٔ سين مهمله وسكون راي مهمله وفتحهٔ غين معجمه

وهاي خفی كوشواره * اُورتَه * به تفخيم ضمهٔ همزه وسكون

راي مهمله وفتحهٔ تای قرشت وهای خفی ميانه * اَتكَه *

بفتحهٔ همزه وتاي قرشت وكاف فارسي وهاي خفی شيرپلار

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

ازگه بفتحهٔ همزه و نون و کاف فارسی و های خفی شیء

مادر* استمه* بکسرهٔ همزه و سین مهمله وسکون تای قرشت

و فتحهٔ میم و های خفی تپ* آقچه* بفتحه همزه ممدوده

وسکون قاف و فتحه جیم فارسي و های خفی روپیه ونام

موضعی* آسلمه* بفتحهٔ همزه ممدوده وبکسر* سین مهمله

وسکون لام و فتحه میم و های خفی اویزان* انچه* بفتحه

همزه و نون خفی و فتحه جیم فارسی و های خفی آنقدر* اگنه

بکسرهٔ همزه و کاف فارسي و فتحه نون و های خفی سوزن

اووه به تفخیم ضمه الف وفتحه واو آري* آله* بفتحه الف

ممدوده ولام اسپ ابلق* الاچه* بفتحه الف ولام وجیم

فارسي پارچه مخطط و رنك* اوچمه* خبر* اوقسر*

کاسه* اوچه* پشت* اباغه* عم* اولکه کشور* اول باته

انطرف* اوپه* سفیده* اویلمه* تدبیر* ایله* بهکن

ایلکاري باته طرف بیش* ارد نه* مادهٔ شتر* الاترغه

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

زاغ ابلق * اُوچمه * توت * اَلَّه * بفتح همزه و هر دو لام

پس قفا * اَنده * بالفتح برو * اِسره * بکسر یکم و فتح سوم ازان سو

الالف مع الیاء التحتانیة

* اِری * بکسرهٔ همزه و زای معجمه و سکون یا خدای

* اِیرکلِگ کِیشِی * بتفخیم کسرهٔ همزه و سکون رای مهمله

و کاف عربی و بکسره لام و سکون کاف فارسی و بتفخیم

کسرهٔ کاف عربی و بکسرهٔ شین معجمه و سکون یا بادشاه * آی *

بفتحهٔ همزهٔ ممدوده و سکون یا ماه * اِینِی * به تفخیم کسره

همزه و بکسره نون و سکون یا برادر خرد * اِیکچِی * به تفخیم

کسره همزه و فتحهٔ کاف فارسی و بکسره جیم فارسی و سکون

یا خواهر کلان * اَیرِی * بفتحهٔ همزه و سکون یای حطی و

بکسره رای مهمله و سکون یا دو شاخه * و شترد و کوهانه

اِیمچِی * بتفخیم کسره همزه و سکون میم و کسره جیم فارسی و سکون

یا طبیب * اِکری * بکسره همزه و سکون کاف فارسی و بکسره

راي مهمله وسكون ياكج • اِيكينچِي • بتفخيم كسرهٔ همزه وكاف عربي وسكون نون وبكسرهٔ جيم فارسي وسكون يا مزارع وبمعنى دوهم آمده • اُوزكِشِي • به تفخيم ضمهٔ همزه وسكون زاي معجمه وبكسرهٔ كاف عربي وشين معجمه وسكون ياهنرمند • اُزنچِي • بضمهٔ همزه وفتحهٔ راي معجمه وسكون نون وبكسرهٔ جيم فارسي وسكون ياطنبوره نواز • اُورغاچِي • به تفخيم ضمهٔ همزه وسكون راي مهمله وفتحهٔ غين معجمه وبكسرهٔ چيم فارسي وسكون ياماده • اُوزُومْ باشِي • به تفخيم ضمهٔ همزه وزاى معجمه وسكون ميم وفتحه باي ابجد وبكسرهٔ شين معجمه وسكون ياخوشه انكور • آتِي • بفتحهٔ همزه ممدوده وبكسرهٔ تاى قرشت وسكون ياآلتي كه بان جغرات حل كنند وبفارسى چرخ كويند • ارلِك سُوي • بكسرهٔ همزه وسكون راي مهمله وبكسرهٔ لام وسكون كاف فارسي وضمهٔ سين مهمله وسكون

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

واو وبکسره یای حطی آب بینی • اُونکی • بتفخیم ضمهٔ همزه

ونون خفی وفتحه کاف فارسي وسکون یا آسان • اُوی • بتفخیم

ضمهٔ همزه و سکون یا خانه وکاو وکندکاش • اِیکي • بتفخیم

کسرهٔ همزه وبکسره کاف عربی و سکون یا عافیت وصحت

و بمعنی دو هم آمد • اِیلِقي • به تفخیم کسرهٔ همزه وسکون

لام وبکسرهٔ تاف و سکون یا کلهٔ اسپان • وبغین معجمهٔ مثله

• ایچکاری • بکسرهٔ همزه و سکون جیم فارسی وفتحه کاف

فارسی وکسره رای مهمله و سکون یا درون • اِرتاکِي •

بکسرهٔ همزه وسکون رای مهمله وفتحهٔ تای قرشت وبکسره

کاف فارسي وسکون یا افسانه • اُوزتی • به تفخیم ضمهٔ همزه

وفتحهٔ رای معجمه وکسره تاي قرشت مشدد وسکون یا

وداع کرد • اِیشك شورسي • به تفخیم کسره همزه وفتحه

شین معجمه وسکون کاف عربی و بتفخیم ضمهٔ شین معجمه

ثاني وفتحه راي مهمله وکسره سین مهمله وسکون یا

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

مهتوره به ترقیق تا و آن علف است که بهندي تهور کویند

* اِیشَكْ قُولَاغِی * به تفخیم کسرهٔ همزه و فتحه شین معجمه

وسکون کاف عربي و بتفخیم ضمهٔ قاف و فتحهٔ لام با الف

و بکسره غین معجمه و سکون یا اسفناج یعني پالك * اَرْغَمْچِي

بفتحهٔ همزه و سکون رای مهمله و فتحهٔ عین و سکون میم و

بکسره جیم فارسي و سکون یا کمند * اِسْکِي * بکسره همزه

و سکون سین مهمله و بکسرهٔ کاف عربي و سکون یا کهنه *

* اَلْدَمْچِی * بفتحهٔ همزه و سکون لام و فتحهٔ دال مهمله و

سکون میم و بکسره جیم و سکون یا فریبنده و مکار * اِلْکَارِی

بکسرهٔ همزه و سکون لام و فتحهٔ کاف فارسي و بکسره راي

مهمله و سکون یا پیش * اِیرِیلْچِي * به تفخیم کسره همزه و

رای مهمله و سکون لام و بکسره جیم فارسی و سکون یا

مطرب * اِیْنْدَکْچِي * به تفخیم کسره همزه و سکون نون و فتحهٔ

دال مهمله و سکون کاف عربي و بکسرهٔ جیم فارسی و

سکون یا آنکه برپشت برآمده آواز بدهد • اُودچِي •

به تفخیم ضمهٔ همزه وفتحه دال مهمله وبکسرهٔ جیم فارسی

وسکون یا کنرانده • اُوقپي • به تفخیم ضمهٔ همزه وسکون

قاف وبکسرهٔ جیم فارسی وسکون باتیر انداز • اِیشکچِي

به تفخیم کسرهٔ همزه وبکسره شین معجمه وسکون کاف

عربی وکسرهٔ جیم فارسی وسکون یا دربان • اِیشاکچِي •

به تفخیم کسرهٔ همزه وفتحهٔ شین معجمه وسکون کاف عربي

وبکسرهٔ جیم فارسي وسکون با خربان • اُوغرِي • به تفخیم

ضمهٔ همزه وسکون غین معجمه وبکسرهٔ راي مهمله

وسکون یا دزد • اُوچکي • بزنر • اُوذه چِي • پیاده • اَلتي •

عدد شش • اُوزکِي • نردبان • اُوزي • خود • اُوزکاسِي

دیکري • ان ایچکارِي • اندرون ان • ان تاشقارِي •

بیرون آن • اَن تولتي • پائین آن • اَن کتي • عقب آن

پس آن • اَن ایلکارِي • پیش آن • آن اَلینِي • پس آن

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

* اَن اِیمدِي * ازان او * اِنیکنِی * ازان آن * اِیشِی وایکتِی

جوان کار آمدنی * اَن سُونقِی * بعد ان وآخر آن * اِیلکوي

نازپرورد * اُوتُوکچِي * موزه دوز * اِیکنِی * دوش * اِینچِی

مروارید * اِیکرمِی * عدد بیست * اِیکرمچِی * زه کیر * اِیکوچِي

طعام * اِیتِی * عدد هفت * اِیسِی * کرم * اِیشِی اَتی * اسپ

کار امدنی * اِیغرِي * اسپ نر * اَرِي * زنبور ویوز * اِیدِی

بجاره خشت وظرف * اِکَارِي * لوند * اَبکِیشِی * ترش *

اُقُوي * چاه * اُولَادِي * سیارکان * اَفرَانچِي * نام قبیله از

چغتا * اَیَاغجِی * شراب دار وساقی * اَجِي * برادر کلان

* اِینِي * ضد او * اِسرِي * یوز * اُن اِیکی * دوازده * اُن النی

شانزده * ان ایتی * هفده * اُوچِي * بجیم فارسی صیاد *

* انماچِي * بالفتح وجیم فارسی دلال * اَفَندِی دانشمند وسید قوم

فصـــــــــــل الباء مع الالف

* بُوزبُوغَا * به تفخیم ضمهٔ با وسکون رای معجمهٔ وتفخیم

ضمهٔ باي ابجد ثانی وفتحهٔ غین معجمه باالف زنجبیل * بُوغَا *

به تفخیم ضمهٔ باو فتحهٔ غین معجمه باالف کاومست * بالَا * بفتحه

باو لام باالف بچه * بِیزکَا * به تفخیم کسرهٔ باو سکون زای

معجمه وفتحهٔ کاف فارسی یعنی مارا * بُوشَاغَا * استانه * بُوزکَا

* کیك * بُوقَا * کوسالهٔ دوساله نر و نان نتك * بُوکَا * پهلوان

* باشقَا باشقَا * جدا جدا * باغرِي قرَا * سیاه سینه مرغیست

* باجَا * همزلف * بوغراشتر نر و کوهانه و نام پادشاه خوارزم

* بیزکَا * همشیر * پاخسَا * دیوار خام * بارجَا * کل و جمع

وشمار * بَلَا ایسَا * هرکجا * بِزکَا * تپ لرزه * بُولسَا * انچیز

* بُوریَا * نام الوسی از ازبك * بَلکَا * بالفتح دانا و شتر بچه

الباء مع الباء

* باغلَب * بفتحهٔ بابا الف و سکون غین معجمه و فتحهٔ لام و

سکون بابسته * باسِب * بفتحهٔ بابا الف وکسرهٔ سین مهمله

و سکون بابخش کرده * بارِب * بفتحهٔ بابا الف وکسرهٔ رای

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

تمام

مهمله وسكون بارفته * بُولُب * به تفخيم ضمهٔ باو بضمه لام وسكون

با بمعنى شله

الباء مع التاء

* بُولُوت * به تفخيم ضمهٔ باو لام وسكون تا اير * بَات * بفتحهٔ

بابا الف وسكون تا زود فرورو * بُوزگت * بتفخيم ضمهٔ

باو سكون راي مهمله وضمهٔ كاف فارسى وسكون تا عقاب

* بُوت * به تفخيم ضمهٔ باو سكون تا ران * پِت * بضمهٔ باي

فارسى وفتحهٔ باي دوم وسكون تا هدهد * بوغورت *

جغرات * پِت * بكسرهٔ باي فارسي وسكون تا باش * بوشت

بتفخيم ضمهٔ با وفتحهٔ شين معجمه وسكون تا نام الوسى از

چغتاى بمعني حالي بكنان هم آمده * بِت * شش * بُويَات

رنك بكنان * بوزلَت * ويران كن * بوكسمَات * قسمى از

نان * بِيات * بفتح يكي از نامهاي خداي

الباء مع الجيم

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

بورج بتفخیم ضمهٔ با و سکون رای مهمله و جیم قرض

بِج بکسرهٔ با و سکون جیم فارسی یعنی جامه قطع کن *بولغج*

به تفخیم ضمهٔ با و سکون لام و فتحهٔ غین معجمه و سکون جیم

فارسی بمجرد شدن * و بترقیق ضمهٔ با و حرکات مذکوره

بمجرد قسمت کردن * باسغج * بفتحهٔ با با الف و سکون سین

مهمله و فتحهٔ غین معجمه و سکون جیم فارسی بمجرد بخش

کردن *بودلماج* به تفخیم ضمهٔ با و بضمهٔ دال مهمله و فتحهٔ ان

و سکون لام و فتحهٔ میم با الف و سکون جیم فارسی قسمی

از نان * بولواج * اینجانب * بارلاماج * نان فطیری * بایغاج *

درخت * باورج * بجیم فارسی چاشنی کیر و مطبخی

الباء مع الراء المهمله

بِربار بکسرهٔ با و سکون رای مهمله و فتحهٔ بای ابجد

ثانی با الف و سکون را خدای یکانه * بوی گِر * به تفخیم

ضمهٔ با و سکون یای حطی و کسرهٔ کاف فارسی و سکون را حیض

* بَالْدِر * بفتحهٔ بابا الف وسکون لام و بکسرهٔ دال مهمله

وسکون را ساق * بُشَار * بضمهٔ با و فتحهٔ شین معجمه با الف

وسکون را مضایقه * بُنْجَار * بضمهٔ با و سکون لام و فتحهٔ جیم

با الف وسکون را وعده * یَاسَار * به فتحهٔ با با الف وسین مهمله

وسکون را یعنی بخش میکند * بَار * بفتحهٔ با با الف وسکون را

بمعنی هست و بمعنی بر و هم آمده * بُلَر * بضمهٔ با و فتحهٔ لام

وسکون را اینها * بُوِیْر * به تفخیم ضمهٔ با و بضمهٔ یای حطی

وسکون را بفرما * بُور * به تفخیم ضمهٔ با و سکون را رنك

اسپیکه رنکش زرد مائل بسرخی بود * بُدُر * بضمهٔ با و

دال مهمله وسکون را بمعنی هست * بَرْدُر * بفتحهٔ با و سکون

رای مهمله و بضمهٔ دال مهمله وسکون را مثله * بِر * بکسرهٔ

با و سکون را یك عدد و به تفخیم کسرهٔ با بده * بَغِر * بفتحهٔ

با و کسرهٔ غین معجمه و سکون را جگر * بَقِر * بفتحهٔ با و کسرهٔ

قاف و سکون را مس و فلوس * بَخِر * مثله * بِلْتَر * بکسرهٔ

باو سکون لام و بضمهٔ تای قرشت و سکون راپارسال * برنغار

بضمهٔ باو ضمهٔ رای مهمله و فتحهٔ آن و نون خفی و فتحهٔ غین

معجمه باالف و سکون رافوج میمنه * باغار * بفتحهٔ باباالف

و غاف و سکون را یعنی می نکرد * برر * بکسرهٔ باو فتحهٔ

رای مهمله و سکون رای ثانی یکان * بهادر * بفتحهٔ با

و هابااالف و ضمهٔ دال و سکون راشجاع * بوغور * شتر

دوکوهانه * بیلدسر * کفپا * بالدور * بندست * بوزر

درفش * بوزارکر * دهقان * بوکر * امروز * بلغور * بضم

یکم باواو فارسی و قیل بالفتح طعام کاچی ودیکیست مخصوص

* بلغر * بضم یکم و سوم آش کندم

الباء مع الزاء المعجمة

بوغوز * کلو * واسپ شکم دارو * بیز * درفش * بوز *

اسپ سفید * و بیخ و جاله و بمعنی و بران کن هم آمده * بوینوز

شاخ * بینوز * مثله یالدوز * شوهر خواهر * بیز * بکسر

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

يكم و فتح دوم غدود * بز * بالكسر ما

الباء مع السين المهملة

* بارس * بفتحة بابا الف و سكون راى مهمله و سين يوز

و بلنك * برس * بفتحتين مثله * باس * بفتحة بابا الف و سكون

سين يعنى بخش بكن * بوس * به تفخيم ضمة باو سكون سين

بمعني قابو بكن * برلاس * بفتحة باو سكون راي مهمله

و فتحة لام با الف و سكون سين قومي از الوس چغتاو جوان

شجاع * پيس * به تفخيم كسرة باي فارسي و سكون سين برص

* پاس * بفتحة باي فارسي و سكون سين زنك آهن و آينه

* پارماس * نيت * بولبارس * شير * بوبوكيكس * نام الوسي از ازبك

الباء مع الشين المعجمة

* باش * بفتحة بابا الف و سكون شين سر و سردار و بمعني خوشه

نيز آمده * بوش * بضمة باو سكون راي مهمله و شين چين

* بوش * به تقخيم ضمة باو سكون شين خالي و شست دست

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

وزن ديوه * بِقِش * بفتحهٔ باو كسرهٔ قاف و سكون شين بيخ

وايضا نكاه * پِش * بكسرهٔ باي فارسي و سكون شين نير

* بُلجَاش * بضمهٔ باو سكون لام و فتحهٔ جيم ابجد با الف

و سكون شين وعده * بيقوش * بفتحهٔ باو سكون ياي حطي

و تفخيم ضمهٔ قاف و سكون شين چغد * بَيش * عدد پنج

* بوزقش * بار

الباء مع الغين المعجمه

* بُلغچوغ * بضمهٔ باو سكون لام و فتحهٔ غين معجمه و سكون

نون و تفخيم ضمهٔ چيم فارسي و سكون غين آلوده * بوبروغ *

بضمهٔ باو سكو ياي حطي و تفخيم ضمهٔ راي مهمله و سكون

غين فرمان * بزوغ * بضمهٔ باو تفخيم ضمهٔ زاى معجمه

و سكون غين ويران * بزوغلغ * بحركات مذكوره و ضمهٔ

لام و سكون غين ويراني * باغ * بفتحهٔ با با الف و سكون

غين بند * باغليغ * بفتحهٔ با با الف و سكون غين معجمه

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

وتفخیم کسرهٔ لام وسکون غین بندی * بِیلْبَاغْ * به تفخیم
کسرهٔ با وسکون لام وفتحهٔ بای ابجد با الف وسکون غین
کمربند * بَاشْبَاغْ * بفتحهٔ با با الف وسکون شین معجمه وفتحهٔ
بای ابجد با الف وسکون غین سربند * بُوغْ * به تفخیم ضمهٔ
با وسکون غین خفه وخفه بکن * وبضمهٔ پای فارسی صور
وبه تفخیم ان بمعنی غائط * بُدَاغْ * بضمهٔ با وفتحهٔ دال مهمله
با الف وسکون غین شاخ درخت * بُولُمْلُوغْ * به تفخیم ضمهٔ
با وبضمهٔ لام وسکون میم وتفخیم ضمهٔ لام ثانی وسکون غین
شدنی * بَلِیغْ * بفتحهٔ با وتفخیم کسرهٔ لام وسکون غین ماهی
* بَلْچِیغْ * بفتحهٔ با وسکون لام وتفخیم کسرهٔ جیم فارسی
وسکون غین کل ولای * بَاتْرَاغْ * بفتحهٔ با با الف وسکون
تای قرشت وفتحه رای مهمله با الف وسکون غین زودتر
* بَشَغْ * پیکان * بَرْمَاغْ * انکشت * بُوی بَاغْ * وبُوینَاغْ *
کردن بند * پِیشُوغْ * پخته * بُویَاغْ * رنک * * بَرِلِغْ *

فرمان پادشاهی * یَرلِغ * بیای تحتانی لغتی است دران

الباء مع القاف

* بُلَاق * بضمهٔ باو فتحهٔ لام با الف وسکون قاف چشمه * بُوَیَاق

به تفخیم ضمهٔ باو فتحهٔ یای حطی با الف رنکین * بُوْیلُوق

به تفخیم ضمهٔ باو سکون یای حطی و تفخیم ضمهٔ لام وسکون

قاف قداور * بِچَاق * بکسرهٔ باو فتحهٔ جیم فارسی با الف

وسکون قاف کارد * بُوغَاق * به تفخیم ضمهٔ باو فتحهٔ غین

معجمه با الف و سکون قاف آماس کلو * بَرَاق * بفتحهٔ باو

رای مهمله با الف وسکون قاف نام پادشاهی * ونام الوسی از

ترکان * بَایْلِیق * بفتحهٔ با با الف وسکون یای حطی وتفخیم کسرهٔ

لام وسکون قاف بچه دان * بِشْمَق * بکسرهٔ باو سکون شین معجمه و

فتحهٔ میم و سکون قاف کفش * بَرْمَاق * بفتحهٔ باو سکون رای مهملهٔ

وفتحهٔ میم با الف وسکون قاف انکشت * بَاش بَرْمَاق *

نر انکشت * باتْقَاق * بفتحهٔ با با الف وسکون تای قرشت

وفتحهٔ قاف با الف وسکون قاف دلدل * باشلیق * بفتحهٔ
باباالف وسکون شین معجمه وتفخیم کسرهٔ لام سردار * یشق
بفتحهٔ باوشین معجمه پیکان وخوشه * بولغاق * به تفخیم
ضمهٔ باوسکون لام وفتحهٔ غین معجمه باالف وسکون قاف
فتحهٔ آشوب * باق * بفتحهٔ باباالف یعنی بنکر * بهرملیون *
بفتحه باوسکون یای حطي وفتحه رای مهمله وسکون میم
وتفخیم کسرهٔ لام عیدي * بلداق * بفتحهٔ باوسکون لام وفتحهٔ
دال مهمله باالف دسته * بلق * بضمه باودال مهمله شفك
* بلاق بفتحتین سك درازموي * برشق * بفتح یکم وضم سوم
انکورخوار * برتلق * بضم یکم وفتح سوم وکسر پنجم
بتخانه * بوناق * شاخ * بق * بالضم تنه * برسق * بکسر یکم
وسوم روزه * بچناق * انکه خواهرزن اوزنش باشد
وبعربي سلف کویند * بیرق * بفتحهٔ باوسکون یای حطي
وفتحه رای مهمله وسکون قاف علم خرد * بوسراق * بتفخیم

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

ضمهٔ باو سکون سین مهمله و فتحهٔ راي مهمله باالف قسمي از

شیرینی * بَچَاق * بضمه باو فتحهٔ جیم فارسي باالف وسکون

قاف پوستی * پَاسلِیق * بفتحهٔ باي فارسی باالف و سکون

سین مهمله و تفخیم کسرهٔ لام زنکار زده * بُوجُوق * بینی

بریده * بَلْچِیق * کل ولای * بُوي لُق * رنکین * بِشُوق * پخته

وپنبه * بَاتَراق * زود تر * بُونْدَاق * اینقسم * بَالِیچَاق

* کله پوش * بَالَاق * جاي تابستان * بُوزَرَق * چوب بینی شتر

* بَالْدَاق * قبضه شمشیر * بَاشَاق * بدعت * بُوغُوزْدَاق

کلو * بُوق * پوست درخت وخفه * بَیْقَاق * چهار مغز

* بَانْقَاق * مثله * بُزُوق * ویران

الباء مع الکاف

* بِیلْزَرَك * به تفخیم کسرهٔ باو سکون لام و فتحهٔ زای معجمه

وراي مهمله وسکون کاف دستانهٔ پیرایه * بُوکْرَك * به تفخیم

ضمه باو سکون کاف فارسی وفتحهٔ راي مهمله وسکون کاف

کرده * بِلَك * بکسرهٔ باو فتحه لام وسکون کاف ساعد * بِزَك

بکسرهٔ باو سکون زاي معجمه و فتحهٔ کاف فارسي وسکون

کاف عربی تب لرزه * بَرَك * بضمهٔ باو سکون رای مهمله

وکاف عربی کلاه * پُنْدُوك * بضمهٔ باي فارسی وسکون نون

وبتفخیم ضمهٔ دال مهمله وسکون کاف عربي غنچه * پوپك

به تفخیم ضمهٔ باي فارسی و فتحهٔ بای فارسی ثانی وسکون

کاف عربی پهوندنه * پُولَك * به تفخیم ضمهٔ باو فتحهٔ لام

وسکون کاف فارسی کرده * پِشَك * بکسر بای فارسی و فتحهٔ

شین معجمه وسکون کاف عربي کربه * و بفتحهٔ شین با الف

کهنه * بیك * به تفخیم کسرهٔ باوسکون یای حطی و کاف فارسی

امیر و بلند مرتبه * بِیشُوك * به تفخیم کسرهٔ باو ضمهٔ شین

معجمه وسکون کاف فارسی کهواره * بُزَك * زینت

* بوزام تولاك * کریز اول جانور * بوي لوك * مجرد * بوك

تنك وخفه وشتربك کوهانه * بَرَك * محکم * بُوراك * دل و

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

کرد * بوبوك * بزرك * بويلوك * بزركتر * پالتاك * كنك

بي زبان * بلوك * قوم بزرك * بورچاك * زلف * بورنپاك

برقع * بيلازوك * دستينه * بوكروك * دونده * بكلك *

يكله * بينك * مردمك * بويونك * پرمرغ * بك * بالطم بيشه

* بنك * يكسر باو فتح تاكتابت و نامه و بدين معنى در فارسي

هم مستعمل است

الباء مع اللام

* بول * بضمهٔ با بمعنى اين و به تفخيم ضمه مردانه و بعضي بشو

* بال * بفتحهٔ با با الف و سكون لام شهد * بيل * به ترقيق كسرهٔ با

بدان و بتفخيم كسرهٔ كمر * بيركول * به تفخيم كسرهٔ با و

سكون راي مهمله و تفخيم ضمهٔ كاف فارسى نام اميري

* بجل * بضمهٔ باو جيم ابجد استخوان بند بالاي پاكه بدان

بازي ميكنند * بيركل * به تفخيم كسرهٔ باو سكون راي

مهمله و كسرهٔ كاف فارسي يعني بلده * بوائل * امسال *

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

بارس ائیل • سال پلنك • بوي ائیل • سال تهنك • بوكول •

لحام • باشیل • سبز • بكاول • بضم باو واو چاشني كبر

الباء مع الميم

• بیرام • بفتحهٔ باو سكون ياي حطي وفتحهٔ راى مهمله باالف

هیلد • بوتم • به تفخیم ضمهٔ باو فتحهٔ تاي قرشت شتر بچه • بیكیم •

بتفخیم كسرهٔ باو كاف فارسي زن عمله وبفتحه كاف فارسی

امیرمن • بارم • هست بانیست • بقم • بضم قاف وكسر دوم نیست

الباء مع النون

• بكون • بضمه باو تفخیم ضمه كاف عربی امروز • بتون •

بحركات مذكور وتاي قرشت امشب ونعنی درست هم آمده

• بیان • بضمه باو فتحهٔ یای حطی باالف اینجانب • بورون

به تفخیم ضمه باو راي مهمله سابق وبینی • بورن • به تفخیم

ضمهٔ باو فتحه راى مهمله باد وباران • بوغون • به تفخیم

ضمهٔ باو غین معجمه بند اعضا • پالدن • خیار • بلن • چرع

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

* بوکرون * کوهٔ زرین * بجن * بکسر تین بروزن * بلدین * بوزنه

دشتي * بلسن * باد * بلشن * بفتح یکم وکسر سوم آشنا * بویون

به تفخیم ضمهٔ باو یای حطي کردن * بولغون * وبولون * اسیر

وکنایه از غلام * باتمان * کیل مقرري * بیدکان * هفت

ستارهٔ * بادقان * چمچه * باغرین * شانه * بوغان * بندست

* باستون * بالین * بیلازجین * وبیلین * پستان * باشقیان *

بندوق شترکیر * بابان * دشت * بالن * شرارهٔ آتش * باشن

* برق * باغان * فیل

الباء مع الواو

* باغدو * بفتحهٔ بابا الف وسکون غین معجمه وضمهٔ دال

شعاع * برو * بکسرهٔ باو فتحهٔ رای مهمله وسکون واو یکی

* بوغو * به بتفخیم ضمهٔ باو فتحهٔ غین معجمه وسکون واو

طوق بیرایه وبضم غین کاوردشی * بوغوزلغو * به تفخیم

ضمهٔ باو غین معجمه وسکون زای معجمه وفتحهٔ لام وتفخیم

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

ضمهٔ غين معجمه ثاني ناي حلقوم * بوزو * بضمهٔ باو فتحه

زاي معجمه وسكون واو كوساله * بوينغو * به تفخيم ضمهٔ

باو سكون ناي حطي وفتحهٔ نون وضمهٔ غين معجمه كردن كش

* بوركو * به تفخيم ضمهٔ باو سكون راي مهمله و تفخيم

ضمهٔ كاف فارسي كيك * بالتو * بفتحه بابا الف وسكون لام

و بضمه تاي ترشت تير * بو * بضمه باا ين * بغو * بكسره باي

فارسي و ضمه غين معجمه شكره * بقو * بالقاف مثله * بيلكو *

نشانه * بتو * اشتر * بهارلو * نام الوسي از تركان * بيلو *

سنك كارد * بيتو * دريست و سالم * بغو * چرا * براغو *

ماده كاو * برغو * بالضم كوساله

الباء مع الهاء

* بكه * بضمه باو فتحه كاف عربي وهاي خفي بهلوان * باشقه

بفتحه بابا الف وسكون شين معجمه وفتحه قاف وهاي خفي

عليدار * بورته * به تفخيم ضمهٔ باو سكون راي مهمله وفتحهٔ

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

تاي ترشت وهاي خفي اسپ بارکش * بوغمه * به تفخيم ضمه باو
سکون غين معجمه وفتحه ميم وهاي خفي خناق وبلاو فشار
کلو * برچه * بفتحه باو سکون راي مهمله وفتحه جيم فارسي
وهاي خفي همه * بوغچه * به تفخيم ضمهٔ باو سکون غين
معجمهٔ وفتحه جيم فارسي وهاي خفي جامه پيچ * بشاقه *
بفتحه باوشين معجمه باالف وفتحه قاف وهاي خفي خوشه
* بساغه * ضمه باوفتحه سين مهمله باالف وفتحه غين معجمه
وهاي خفي آستانه * بلرغه * بضمهٔ باوفتحه لام وسکون
راوفتحه غين معجمه وهاي خفي باينها * بولغونچه * به تفخيم
ضمهٔ باوسکون لام وتفخيم ضمهٔ غين معجمه وسکون نون و
فتحه جيم فارسي وهاي خفي تاشدن * پاعنه * بفتحه باي
فارسي باالف وسکون غين معجمه وفتحه نون بهندي پچر
* بوغوزله * ذبح کن * بابه * آنزمان * بربانه * اينطرف
* بانه * سنک پشت * پوزچرده * اسب سرنک * برکه * بفتح

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

كيك • بهكه • بفتح وكسر نيز دسنكى جانوران شكاري

الباء مع الياء التحتانية

• بوى • به تفخيم ضمه باو سكون ياي حطي تلو رنك وآدم

مجرد • باى • بفتحه يا با الف و سكون ياي حطى تو انكر • بابَاي

كاكل • بيري • بفتحه باو سكون يا ى حطي و بكسرهٔ راي

مهمله وسكون ياي حطي قديم • بخشي • بفتحه باو سكون خاي

معجمه و بكسرهٔ شين معجمه وسكون يا خليفه و جراح و ناظر

و ميرشكار • بورچى • به تفخيم ضمه باو سكون راى مهمله

و بكسرهٔ جيم فارسي و سكون يا با فنده • بچقى • بكسرهٔ باو

سكون جيم فارسى و كسرهٔ قاف و سكون يا اره • باورچى •

بفتحه با با الف و فتحه واو و سكون راي مهمله و بكسره جيم

فارسي و سكون يا پزنده • بيركچى • به تفخيم كسرهٔ باو سكون

راي مهمله و ضمه كاف عربى و كسرهٔ جيم فارسى و سكون

با دهنده • بتكچى • بكسرهٔ باو تاي قرشت و سكون كاف عربى

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

و بکسرهٔ جیم فارسی نویسند * بُورِای * به تفخیم ضمهٔ با
و سکون رای مهمله و فتحهٔ بای ابجد ثانی با الف و سکون
یا ماچه * بُوقِچِي * به تفخیم ضمهٔ با و فتحهٔ یای حطی و سکون
قاف و بکسرهٔ جیم فارسی و نکریز * بُلِچِي * بضمهٔ با و فتحهٔ
لام و بکسرهٔ جیم فارسی کشنده و تاراج کننده * بشنچِي *
بکسرهٔ با و شین معجمه و سکون نون و کسرهٔ جیم فارسی پنجم
* بوقچِي * به تفخیم ضمهٔ با و سکون قاف و کسرهٔ جیم فارسی
قابو کننده * بارِي * بفتحهٔ با با الف و کسرهٔ رای مهمله همه
و دیوار حصار، بولقچِي * به تفخیم ضمهٔ با و سکون لام و
فتحهٔ میم و سکون قاف و کسرهٔ جیم فارسی شونده و قسمت
کننده، بنچِي * بکسرهٔ با و سکون نون و بکسرهٔ جیم فارسی
بیکم * بسقونچِي * بفتحهٔ با و سکون سین مهمله و تفخیم ضمهٔ
قاف و سکون نون و بکسرهٔ جیم فارسی بخش کننده * بوغچِي
بفتحهٔ با و سکون واو و فتحهٔ غین و کسرهٔ جیم فارسی کرده

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

ودل • بُوغدَاي • به تفخيم ضمهٔ با وسكون غين معجمه و

فتحهٔ دال مهمله باالف وسكون يا كندم • بزنِي • بضمهٔ با وسكون

زاي معجمه وكسرهٔ نون بيني • بَادَي • بفتحهٔ با با الف وفتحهٔ دال

مهمله وسكون يا فرقهٔ از ازبك • بُورِي • به تفخيم ضمهٔ با و

كسرهٔ راي مهمله وسكون يا كرك وفرقهٔ از چغتا • بَاوَلي •

بفتحهٔ با با الف وسكون واو وكسرهٔ لام طياري جانور • بِي •

ماديان • بَاجِي • خواهر • بُوئي • وبُودِي • پرتير • پرنچِي •

حلقه بيني • باقِرِي • مس • پچِي • ميمون • بهَالِي • تيرون

• پَارخي • نيزه • بِيناچي • جوال دوز • بُورداجي • وتران

كننده • بَلبلابي • حلوائي

فصل التاء الفوقانية مع الالف

• تُورنَا • به تفخيم ضمه تا وسكون راي مهمله ونون با الف كاخك

• تَمغَا • بفتحهٔ با وسكون ميم وفتحهٔ غين معجمه نشان مهر

ونقش كه بر جوب كنند بجهت نشاني بر انبار غله وجزان

وداع بر ران اسب و باج که از سودا کر و کذ ربان بکیرند

• تانکلا • بفتحهٔ تا با الف و نون خفی و سکون کاف فارسی

و فتحهٔ لام فردا • تانکا • فلوس • تیکا • کرم و بزکلان نر

• تیپا • پشته • تانا • و • تایا • کوساله • تیلپا • دیوانه • تولا •

پر مرغ • تیکرما • آسیا • تیترتما • تب لرزه • تیلا • بکسر جنبر

رسی تاب و امثال ان • تیما • بالفتح دشت و بیابان

التاء مع الباء

• توب • به تفخیم ضمهٔ تا و سکون واو پایان هر چیز و بپای

فارسی فوج و حربه معروف • تتب • بضمهٔ تای اول و ثانی

و سکون با کرفته • تب • بفتحهٔ تای ترشت و سکون با سک

شکاری را بهنکام کار کویند • تپ • بالضم پیشکاه • تولب • نبان

التاء مع التاء

• تات • بفتحهٔ تا با الف و سکون تای ثانی مزه و بخش • تورت

به تفخیم ضمهٔ تا و سکون رای مهمله و تای ثانی عدد چهار

* تَارْتْ * بفتحهٔ تا با الف و سکون رای مهمله و تا یعنی یکش

* تَنْغُوتْ * بفتحهٔ تا و نون خفی و تفخیم ضمهٔ غین معجمه فرقهٔ

از ترک * تَانْکْغُوتْ * نام الوسی از ازبک * تَرْسَاتْ دسمهٔ تبر

التاء مع الجیم

* تِنْجْ * بکسره تا و نون خفی و سکون جیم آرام * تِیْیَانْجْ * به تفخیم

کسره تا و فتحهٔ یای حطی با الف و نون خفی و سکون جیم

اعتماد * تُنْغُوجْ * بضمهٔ تا و نون خفی و تفخیم ضمهٔ غین معجمه

و سکون جیم فارسی فرزند اول * تِیرَالُوجْ * لرزان * تُوْیَغْجْ

بضمهٔ تا و سکون یای حطی و فتحهٔ غین معجمه و سکون جیم

فارسی بمجرد سیر شدن * تُوقَهْ اِیجْ * شکم سیره * تُوْرَاجْ * تدرو

التاء مع الراء المهمله

* تِیمُورْ * به تفخیم کسره تا و ضمهٔ میم و سکون را آهن * تَمُورْ

بفتحهٔ تا و تفخیم ضمهٔ میم و سکون را رک * تِیرْ * بتفخیم کسره

تا و سکون را عرق و چین * تُورْ * بتفخیم ضمهٔ تا و سکون را

دام وكوساله وبه ترفيق ضمهٔ تا يعنى باش وبايست وهست

* ثِقِر * بفتحهٔ تا وكسرهٔ قاف وسكون را تلخ وزمخت * تاتار * جوال

دوز * تار * بفتحهٔ تا با الف وسكون را تنك ودام * تاوُر *

بفتحهٔ تا وضمهٔ واو وسكون را ديوار جمعه ها * تاتار * بفتحتين

هردو تا با الف وسكون را نام الوسي است از ترك

* تُنقَطَار * بضمه تا ونون خفى وفتحه قاف وطا با الف چوبدار

* تَبِر * بفتحهٔ تا وكسرهٔ جيم ابجد وسكون را تنات * تانِر *

بفتحهٔ تا با الف وكسرهٔ نون وسكون را يعني مى شناسد

* تارتار * بفتحهٔ تا با الف وسكون راي مهمله وفتحه تاي قرشت

ثانى وسكون را وزن ميكند * تانِر * مزه دار * تابِشور *

بسيار آهن * تيكار * خار * توشار * بد * تكر * بضمتين اسپ

ماده پيشانى * تنكر * بروزن خنجر وبكسر تا نيز حق تعالى

التاء مع الزاء المعجمة

* تِز * بكسرهٔ تا وسكون زا زالو * توتوز * به تفخيم ضمهٔ

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

تاو قاف وسکون زا مدذنه • تُوزه بضمهٔ تاو سکون زا میدان

ولمك وبتفخیم ضمه بمعنی غبار • تِینکِیزه به تفخیم کسرهٔ

تاو نون خفی وتفخیم کسرهٔ کاف فارسی وسکون زا دریا

• تُونکُزه بتفخیم ضمهٔ تاو نون خفی وضمهٔ کاف وسکون

زا خوك • تَاتْ سِزه بفتحه تا با الف وسکون تای دوم وکسرهٔ

سین وسکون زا بی مزه • تَازه بهار وگل • تُونغُزه وتُونقُزه

خوك • تیلْ سِزه بی زبان • تُوقْ کُوزه سیر چشم • تُنوزه

خویشاوند زن • تَزه بفتح اسپ ابرش

التاء مع السین المهمله

• تُوکُوس • به تفخیم ضمهٔ تاو کاف عربی وسکون سین مصفا

• تِرس • به کسرهٔ تاو سکون زای مهمله وسین وازکون • تِیکس

به تفخیم کسرهٔ تاو سکون کاف عربی وسین هموار • تُس •

بضمهٔ تاو سکون سین شکل

التاء مع الشین المعجمه

• تش • بضمهٔ تا و سکون شین خواب و رویا • و سینه و نصف

روز • تِش • بکسرهٔ تا و سکون شین دندان • تَاش • به فتحهٔ تا

با الف و سکون شین سنگ و بکسرهٔ شین بیرون • تَلَاش • بفتحهٔ

تا و لام با الف و سکون شین سعی • تُوقتِمش • به تفخیم ضمهٔ تا

و سکون قاف و فتحهٔ تای قرشت ثانی و بکسرهٔ میم و سکون شین

قائم • تَاوُش • بفتحهٔ تا و ضمهٔ واو و سکون شین آواز پای

• تِیش • سوراخ • تِیلِیش • طباق • تَرش • بالفتح خدمتی • تَقش

بالفتح هدد نود •

التاء مع الغین المعجمة

• تِرناغ • بکسر تا و سکون رای مهمله و فتحهٔ نون با الف و سکون

غین ناخن • ترناخ بالخاء مثله • تُوغ • به تفخیم ضمهٔ تا و سکون

غین علم و بمعنی استاده باش هم آمده است • تَاغ • بفتحهٔ تا

با الف و سکون غین کوه • تُیغ • بضمهٔ تا و یای حطی و سکون

غین عمیق • تَایِیغ • بفتحهٔ تا با الف و تفخیم کسرهٔ یای حطی

جاي كذر آب * تلاغ * بضمهٔ تاونتحهٔ لام با الف و سكون غين

پايتايه * تاريغ * ارزن * تاتيغ * مزه * تاتليغ * مزدار * تاماغ

كام * تاودغ * مرغ * تومشوغ * نول جانور * توبناغ * سم

* توزاغ * وتوشاغ * حلقهٔ دام و پاى بند اسب * تموغ * دوزخ

* توشياغ * سنك پشت * تزاغ * بفتح يكم و سوم كشاورزي

* تارتغ * پيش كش

التاء مع القاف

* تيراق * به تفخيم كسرهٔ تا و فتحهٔ راي مهمله با الف شاخ

* تتراق * بكسرهٔ تا و سكون دوم و فتحهٔ راي مهمله با الف

فرق سر * تمق * بفتحهٔ تا و ميم و سكون قاف حلق و كام

* تورق بتفخيم ضمهٔ تا و راي مهمله و سكون قاف اسپ كميت

* تياق * بضمهٔ تا و فتحهٔ پاى حطي با الف و سكون قاف اسم

چهارپايه * تياق * بفتحهٔ تا و پاى حطي با الف و سكون قاف

مصاء تاياق * مثله * توق * به تقديم ضمهٔ تا و سكون قاف سمو

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

• تَوُوق • بفتحه تاو تفخيم ضمهٔ واو وسكون قاف مرع • تَانْلِيق •

بفتحهٔ تا با الف و سكون نای قرشت دوم و تفخيم كسرهٔ لام

وسكون قاف مزه دار • تُوغلُوق • بتفخيم ضمهٔ تا و سكون

غين معجمه وتفخيم ضمهٔ لام وسكون قاف علم دار • تَيَارلِيق

بفتحهٔ تاو يا با الف و سكون راى مهمله وتفخيم كسرهٔ لام وسكون

قاف تنكی • تَارتِق • بفتحهٔ تا با الف و سكون را و كسرهٔ نای

دوم وسكون قاف پيشكش • تَانُوق • بفتحهٔ تا با الف وتفخيم

ضمهٔ نون و سكون قاف شاهد وكواه • تَشِيق • بفتحهٔ تا و

تفخيم كسرهٔ شين معجمه وسكون قاف طغيان • تَانسُوق • بفتحهٔ

تا با الف و سكون نون وتفخيم ضمهٔ سين وسكون قاف نادر

بند پای اسپ • تُوسَاق • به تفخيم ضمهٔ تا و فتحهٔ سين با الف

وسكون قاف خصيه • تُوغدَاق • به تفخيم ضمهٔ تا وسكون غين

معجمه وفتحهٔ دال مهمله با الف وسكون قاف توغدری

• تُوقمَاق • به تفخيم ضمهٔ تا وسكون قاف وفتحهٔ ميم با الف

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

وسکون قاف ثاني میخ کوب * تَمُوق * بفتحهٔ تا و تفخیم ضمهٔ
میم دوزخ * تَابُوق * بفتحهٔ تا با الف و تفخیم ضمهٔ بای ابجد
وسکون تاف خدمت * تَارِیق * بفتحه تا و تفخیم کسرهٔ رای
مهمله وسکون قاف ارزن و شانه * تَارَاق * شانه و فرق سر
* تُوفَرَاق * و تُوبَرَاق * خاک * تَاشلِیق * سنگدان مرغ
* تَارلِق * عشوه دار * تَاتُوق * مزه * تُوبَاق * سم * تَرِیق *
دنبه گوسفند ان که بسیار کوته باشد * تُوپَاق * پیچک ریسمان
* تَاق * نعل و بمعنی درکش هم آمده * تَاتُوقلُوق * گواهی
* تَالَاق * سپرز * تُوپچَاق * اسپ فربه و نغز * تَمَرقَرق *
بفتح تا و ضم میم و قاف اول ستارهٔ قطب * تَاشتَق * کمان نرم

التاء مع الکاف

* تِینک * به تفخیم کسرهٔ تا و نون خفی برابر * تَانک * بفتحهٔ
تا با الف و نون خفی و سکون کاف فارسي صبح و عجب * تُوک
بضمهٔ تا بمعني کره بزن و بتفخیم ضمه موي و بمعني بریز

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

تِنتاك بكسرهٔ تا وسكون نون خفي وفتحهٔ تاي قرشت وسكون
كاف عربي احمق *تِيبَرك* به تفخيم كسرهٔ تا وفتحهٔ باي ابجد
وراي مهمله دف *تِشك* به كسرهٔ تا وضمهٔ شين معجمه
شكاف *تِرِك* به كسرهٔ تا وراي مهمله زنده *تِيرَك* به
تفخيم كسرهٔ تا وفتحهٔ راي مهمله درخت سفيدار *تِلَك*
به كسرهٔ تا وفتحهٔ لام مطلب ومراد *تُپُك* بضمهٔ تا وباي
فارسي وسكون كاف عربي تفنك *تُوبَك* پشم *تِرسَك* بكسرهٔ
تا وسكون راي مهمله وفتحهٔ سين مهمله وسكون كاف فارسي
ارنج *تُلُك* بضمهٔ تا وفتحهٔ لام كريز وكريز خانه *تُولُوك*
شفتالو *تِزَك* بكسرهٔ تا وفتحهٔ زاي معجمه وسكون كاف
عربي سركين *تِيلَبه لِك* به تفخيم كسره تا وسكون لام وفتحة
باي ابجد وهاي خفي وكسره لام ثاني ديوانكي *تُزُك* بضمهٔ
تا وزاي معجمه وسكون كاف عربي ضابطه وآراست وبا
راي مهمله ستون *تُوشَك* به تفخيم ضمهٔ تا وفتحهٔ شين معجمه

وسکون کاف عربي فرش و نهالي * تُوشَاكْ * پاي بند اسپ

وحلقهٔ دام * تِيكْ * به تفخيم کسره تا يعني سکوت * تُويُكْ *

به تفخيم ضمهٔ تاي قرشت و بضمهٔ ياي حطي خبردار و آگاه

* تِرْلِكْ * به کسره تاي قرشت و لام کلمن اجرة * تُوشْكُرُكْ

به تفخيم ضمهٔ تا و سکون شين معجمه و ضمهٔ کاف عربي و

راي مهمله عطسه * تُزْلُكْ * بضمهٔ تا و سکون زاي معجمه و بضمه

لام و سکون کاف تمکين * تِيرِنْكْ * به تفخيم کسره تا و کسره راي

مهمله و نون خفي و سکون کاف فارسي عميق * تُولَكْ * به

تفخيم ضمه تاي قرشت و فتحه لام و سکون کاف فارسي عوض

و تاوان * تُسُلُكْ * بضمهٔ تا و سکون سين مهمله و بضمه لام

صاحب شکل * تُونَكْ * به تفخيم ضمه تا و فتحه نون ظرف سنك

* تُوسُلُكْ * به تفخيم ضمه تا و سکون سين مهمله و ضمهٔ لام

کونا کون * تُوينُكْ * به تفخيم ضمهٔ تا و سکون ياي حطي و

بضمه نون روزن * تيُوكْ * بضمه تا و تفخيم ضمه ياي حطي

جاکیر • تیتنك • یاقوت • تاش تولك • سنکریزه و سنکی که

جانورانرا بدان کریز میدهند • توزوك • زود وراست

ایستاده • تیشوك • ماده • تشلك • سوراخ • تورك لوك •

رنکارنك • تیزکاك • دم بدم بستن شتر • تزلوك • زانو بند

• تلنك • نام الوسی از ازیك • توکلك • بضم تا و فتح کاف

و لام خربزه خام

التاء مع اللام

• تول • بتفخیم ضمهٔ تا بیوه زن و بمعنی پرشوهم آمده • تل •

بکسرهٔ تای قرشت زبان و بفتحهٔ تا بلندی • تازکل • بی زبان

• تال • بفتحهٔ تا با الف درخت و برنج که ظروف از ان سازند

و پیه و بید • تنبل • بفتحهٔ تا و سکون نون خفی و فتحهٔ بای

ابجد آدم فربه و جاهل تشقان ائیل • سال خرکوش • تخاقوائیل

سال مرغ • تنکوزائیل • سال خوك • تبنول • بفتح یکم و ضمه

سوم جاکیر و علوفه • تالال • ته پاشنه • تاخیل • غله

التاء مع الميم

تام بفتحهٔ تاي قرشت با الف وسكون ميم بام وذ تيوار* تولم*

بتفخيم ضمهٔ تا و بضمهٔ لام مشك* تولوم* اسلحه* ترم* بضمهٔ

تاى قرشت وراي مهمله كوشهٔ در* تم* بكسرهٔ تا قطره* توقوم

به تفخيم ضمهٔ تا و قاف خوى كير و پالان* توتوم* سماق وماهي

التاء مع النون

تزسن بضمه تا و سكون زاى معجمه و بضمهٔ سين مهمله قائم و

ايستاده* تبان* بفتحهٔ تا و باي ابجد با الف پاشنه وملاج* تيبن* به

تفخيم كسرهٔ تا و بكسره با سوزن كلان* تون به تفخيم ضمهٔ تاي

قرشت موزه وجامه وبترقيق تاي قرشت بمعني شب آمده* تشقان

بضمهٔ تا و سكون شين معجمه و فتحهٔ قاف با الف خركوش

* تاشقان* مثله* توقسان* به تفخيم ضمهٔ تا و سكون قاف و

فتحهٔ سين مهمله با الف عدد نوذ* تويغن* به تفخيم ضمهٔ تا و

سكون باي حطى وضمهٔ غين معجمه باز سفيد* توپه لن* به تفخيم

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

ضمهٔ تای قرشت و فتحه بای فارسی و های خفی و فتحه لام

خاك و باران * تَالَان * بفتحهٔ تای قرشت و لام با الف تاراج

* تُومَان * به تفخیم ضمهٔ تا و فتحهٔ میم با الف کرور * و پرگنه

و متاع و بمعنی ده هزار هم آمده * تِکَن * بکسرهٔ تا و فتحهٔ

کاف عربی خار و بتفخیم کسرهٔ مذکوره و کاف بمعنی دوخته

* تُوکَن * بتفخیم ضمهٔ تای قرشت و فتحه کاف فارسی تمام

وداع * تُنکَن * بضمهٔ تا و فتحه نون و ضمه کاف عربی دیروز

* تُوبَن * بتفخیم ضمه تای قرشت و فتحه بای ابجد پستی * تِن *

بکسرهٔ تا دم و بمعنی ناقص هم آمده * تُوکُن * بتفخیم ضمهٔ

تای قرشت و کاف فارسی کره * تِیکرمن * بتفخیم کسرهٔ تا

و سکون کاف فارسی و رای مهمله و فتحه میم آسیا * تَان *

انکار * تَاناتَان * بفتحهٔ تا و نون و تای قرشت ثانی با الف منکر

* تُوکمَان * بتفخیم ضمه تا و سکون کاف عربی و فتحه میم

با الف تومی از ترك * تَاوُوشقَان * خرکوش * توتون * دود

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

* تو تورغان * ترنج * ترخان * نام الوسي از چغتاي * تيمان *

نام الوسي از ازبك * تاچكين * تكبر * توفقان * خويش * توزكان

زود * تيزكين * تك اسپ * تولان * كوزه * تاليجان * بادنجان

* ترلنگان * بكسره يكم وسوم با كاف فارسي زنده كننده *

و پديد آرنده * تواكن * بضم يكم و چهارم غليواز * توون

بضم يكم وسوم ماديان نازاد * تركن * عنان * تكسين * بروزن

تسكين نام پدر تركان كذا في لسان الشعرا

التاء مع الواو

* تونكراغو * بتفخيم ضمهٔ تا ونون خفي و سكون كاف

فارسي و فتحهٔ راي مهمله با الف و ضمهٔ غين معجمه جرس

* تانغو * بفتحهٔ تاي قرشت با الف وسكون نون و ضمهٔ غين

معجمه منكر * تغو * بفتحه تا و غين معجمه فرقهٔ از چغتاي

* تالكو * چرغ * تارناو * ناودان * تيپانكو * دامنهٔ زين

* تخاقو * مرغ * تاقاو * نعل اسب * تولو * پر * تاشنو * كفش كاه

• تکلو • نام الوسي از قزلباش • توکلو • بضم رو باء • تزکو • مشترك
التاء مع الهاء

• تونقه • بتفخيم ضمهٔ تاي اولي و سكون ثاني و فتحهٔ قاف و
هاي وقفي قبضه • تقه • بفتحه تاي ترشت و قاف مشدد و هاي
وقفي تعلق • تاغه • بفتح تا با الف و غين معجمه و سكون هاي
وقفي خال يعني برادر مادر • نيوه • بتفخيم كسرهٔ ناي
ترشت و فتحه واو و هاي وقفي شتر • تاله تاله • بفتحتين تا
با الف و فتحهٔ لام و هاي وقفي پاره پاره • تورره • بتفخيم ضمهٔ
تاي ترشت و فتحهٔ راي مهمله و هاي وقفي قانون و كمند
• توته • بتفخيم ضمهٔ تاو فتحهٔ تاف و هاي وقفي سر و خليفه
• تيلبه • بتفخيم كسرهٔ تاو سكون لام و فتحه باي ابجد و هاي
وقفي ديوانه • تيكنه • بتفخيم كسره تاو فتحهٔ كاف فارسي
و نون و هاي وقفي ظرف كلان • توتوقه • بتفخيم ضمهٔ
تاو قاف و سكون تاي ترشت دوم و فتحهٔ تاف ثاني راء اتش دان

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

* تُوعمَه * بتفخیم ضمه تا و سکون عین معجمه و فتحهٔ
میم علام بچه * تُوتَه * بتفخیم ضمهٔ تای اولی و فتحهٔ تای ثانی
نی * تُکْمَه * بضمه تای قرشت و سکون کاف عربی و فتحهٔ
میم گره بند جامه * تِیکْرَه بتفخیم کسره تا و سکون کاف فارسی
و فتحهٔ رای مهمله و های وقفی کرد اور * تِیپَه * پشته
* تَاقَه * نعل * تِکَّه * بزنر * تِیبَه * تارك سر * تُبَه * بالضم مثله
* تَیَانَه * جوالدوز * تُوزْیَاقَه * طرف راست * تُونْغَمَه *
فوجیکه از عقب غنیم در آید * تُرَمَه * بفتح ترب * تُرْنَه *
بضم کلنك * تُولَه * کوته قد * تُورْتَه * کلند * تُوشَه * سینه
* تُونْکَه * بضم و کاف فارسی شب تاریك * تنکه * مرغابی

الباء مع الیاء

* تِینْکرِی * بتفخیم کسرهٔ تا و نون خفی و سکون کاف فارسی
و کسرهٔ رای مهمله خداوند تعالی * تُوقْسَابَای * بتفخیم
ضمهٔ تا و سکون قاف و فتحهٔ سین مهمله و بای ابجد با الف

حامل

وسكون باي حطي ميرتوزك * تُوغچِي * بتفخيم ضمه تاو

سكون غين معجمه وكسرهٔ جيم فارسى علم بردار * تبُوقچِي * بفتحهٔ

تاو تفخيم ضمه باى ابجد وسكون قاف وكسرهٔ جيم فارسى

خدمت كار * تَرَاغَاى * بفتحهٔ تاو راي مهمله با الف وفتحهٔ

عين معجمه با الف وسكون باي حطي باشه * وبمعني ذرخت

سروهم امده * تُورغَاي * بتفخيم ضمه تاوسكون راي مهمله

وفتحهٔ عين معجمه با الف وسكون ياحل اسب * تَخَاقُوى *

بفتحهٔ تاو خاي معجمه وتفخيم ضمهٔ قاف وسكون يامرغ

ماكيان * تِيوهِچِى * بتفخيم كسرهٔ تاوفتحهٔ واووسكون هاي

وقف وكسرهٔ چيم فارسى ساربان * تُورتُوقچِى * بتفخيم

ضمهٔ تاي اولى وسكون راي مهمله وتفخيم ضمهٔ تاي ثانى

ونون خفي وكسرهٔ چيم فارسى چهارم * تُوقُوزُنچِي * بتفخيم

ضمهٔ تاوقاف وضمهٔ زاي معجمه ونون خفي وكسرهٔ جيم

فارسى نهم * تَشقَارِى * بفتحهٔ تاوسكون شين معجمه وفتحهٔ

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

قاف باالف وكسرهٔ راي مهمله بيرون • تَشكَارِي • كذلك

• تِيسكِرِي • بتفخيم كسرهٔ تاو سكون سين مهمله وفتحهٔ كاف

هربى وكسرهٔ راي مهمله وازونه • تِلمحِي • بكسرهٔ تاو فتحهٔ

لام وسكون ميم وكسرهٔ جيم فارسى كداء • تَوغرِي • بتفخيم

ضمهٔ تاوسكون غين معجمه وكسرهٔ راي مهمله راست وروبرو

• تُوغى • مثله • تُولكِي • بتفخيم ضمهٔ تاوسكون لام و

كسرهٔ كاف روباه • تَوَاچِى • بفتحه تاو واو وباالف وكسرهٔ

جيم ابجد لقيب • تيبرَاچِى • بتفخيم كسرهٔ تاو سكون باي

ابجد وفتحه راي مهملهٔ باالف وكسره جيم فارسى ناودان

• تَانغوچِى • بفتحه تا باالف وسكون نون وتفخيم ضمهٔ غين

معجمه وكسره جيم فارسى انكار كنيده • تَاقَاچِى • بفتحهٔ تا

وقاف باالف وكسره جيم فارسى تعلبنده • تَقِى • بفتحه تاو

وكسره قاف كلاه • تَغَائِى • بفتحه تا وغين معجمه باالف و

كسره همزه برادر مادر • تَغَاچِى • بفتحه تاو سكون ميم و

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

فتحه غین معجمه با الف وکسره جیم فارسی نشان نماینده وباج

کیرنده * تینك اِلی * بتفخیم کسره تا ونون خفی وسکون کاف

فارسی وکسره الف ولام باد صباح * تِلچی * بکسره تا وسکون

لام وکسره جیم فارسی جاسوس * تاشِدی * بفتحه تا با الف

وکسره شین معجمه ودال مهمله کرد کرد * تُولِی * بتفخیم ضمهٔ

جیم تای قرشت وکسره لام پرو نام پسر خرد چنکیزخان * تُولَکچِی *

بتفخیم ضمهٔ تا وفتحه لام وسکون کاف عربی وکسره جیم فارسی

قومی از چغتای * تُوغدَرِی * چرز * تِیشِی * طبق وماده * تُوزِنی

کوسالهٔ ماده * تِیزِی * پوست یعنی جلد * تُوپازِی * کرز

* تِیمُورچِی * اهنکر * تاشقِی * مردم بیرونی * تُورنی * کلنك

* تُورمتای * و تُورمتی * مشهور * تُوقبای * نام الوسی از چغتای

تُلماچِی * بضم وجیم فارسی دلال * تُغلِی * بالضم بره سه ماه * تنکِی

بکاف فارسی دریا * تُرغِی * بالضم کنجشك تای * اسپ یك ساله

فصل الجیم مع الالف

* چِينَا * بتفخيم كسرهٔ جيم فارسى وفتحهٔ نون يعنى قياس

بكن وبفتحه حرف اولى بمعنى كاو * چَايَا * بفتحه جيم فارسى

باالف وياى حطى يعنى مضمضه بكن * چُوغلا * بتفخيم ضمهٔ

جيم فارسى وسكون غين معجمه وفتحه لام يعنى بتاب * چَاغلَا

بفتحه جيم فارسى باالف وسكون غين معجمه وفتحه لام يعنى

به پيما * چَاكا * ريك وعقب كوش * چَنْپَا * دانه * چُورا *

خواص * چِيكدا * سنجد * جِيغَا * تاج وطومار * چَالمَا * دستار

* حِيلَابچَا * طشت * چونچُورغَا * سرقمچى * چُوكَا * سينهٔ

شتر * چُوغَا * بچهٔ درنده * حِيزِيلكَا * ملخ * چُورپَا * بچهٔ خوك

* چُوقَا * كراز

الجيم مع الباء الموحدة والمثناة الفوقانية

* چُوب * بتفخيم ضمهٔ جيم فارسى وسكون بامتاب * چَاب * بفتحه

جيم فارسى وسكون باى فارسى يعنى بتاز * جيقچب * بتفخيم

كسرهٔ جيم فارسى وسكون قاف وكسرهٔ جيم ثانى وسكون باى

ابجد زیر نرمهٔ کوش و کوشهٔ کمان * جیب * خندق

* چیت * بتای فرشت چین پیشانی اسپ * جنت * بکسر جیم

وفتح نون وسکون تای فرشت پری

الجیم مع الجیم و الدال

* جواج * بفتحه جیم وواو و یا الف سایبان * چوموج * بضمهٔ

جیم فارسي و میم وسکون جیم فارسی ثاني کفکیر * چاج * بفتحه

جیم فارسي یا الف وسکون جیم ثاني حرمن ونام شهریست

در ترکستان * چچ * بکسرهٔ جیم فارسي اولی وسکون ثانی

یعني اري * چراغوچ * بضم جیم وراي معجمه وسکون لام و

تفخیم ضمه غین معجمه وسکون جیم فارسی سرطان

* چالاد * آب و گل * جود * بالفتح منحوس

الجیم مع الراء المهملة

* چاغر * بفتحه جیم فارسي با الف وکسره عین معجمه و

سکون راي مهمله شراب * چیدار * بکسرهٔ جیم فارسي با الف

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

وفتحه دال مهمله وسکون رای مهمله بند پای اسب که در

سه پای اسپ بندند • چِقار • بکسره جیم فارسی وفتحه قاف

با الف وسکون رای مهمله برمی آید واز باب متعدی

بیرون برآرو نیز نام جانوری که ازو بر کلکی برمی آید

مشهور بقرقره • چَادَر • بفتحه جیم فارسی با الف ودال

مهمله وسکون رای مهمله خیمه • چَامغُور • بفتحه جیم

فارسی با الف وسکون میم وتفخیم ضمه غین معجمه وسکون

را شلغم • چَار • بفتحه جیم با الف وسکون رای مهمله منادی

• چَیبَار • وچَلِی بَار • باران ریزه • چُوتُور • بینی خرد

• چُورَنغَار • فوج جانت چپ • چَاپقُور • باد وباران • جَلَایر

نام الوسی از چغتای • واز بک تیز • چَغمَر • بخیل • چَنکَر • کنده

الجیم مع الزاء المعجمه

جزه بکسره جیم وسکون زا کباب وبفتحه جیم وتشدید

زای معجمه بروغن بریان کردن که آن را بهندی بکهار

كويند * جَانسِز * بفتحه جيم با الف وسكون نون و كسره

سين مهمله وزاي معجمه ساكن بي جان * چِيرِيك سِز * نا قابل

الجيم مع السين المهمله و المعجمه

* چَس * بفتحهٔ جيم فارسي و سكون سين مهمله خرمن *

* چَرَّش * بفتحه اولى وراي مهملهٔ مشدده وسكون شين معجمه

آواز شكستن چوب * چُوغَاش * حرارت آفتاب * چِيقِيش *

بلندي چِيپقَلِيش * ازدحام وكش مكش

الجيم مع الغين المعجمة

* چُوغ * بتفخيم ضمهٔ جيم فارسى وسكون غين اخكر * چَاغ

بفتحهٔ جيم فارسي با الف و سكون غين وقت * چِزِغ * بكسرهٔ

جيم فارسي وزاى معجمه وسكون غين خط * چَغ * تيرزنه

* چُونغ * بتفخيم ضمهٔ جيم فارسي و نون خفى وسكون غين

بسيار * چُويچُوغ * كنجشك وچراغ وديكدان

الجيم مع القاف

• جانِلیق • بفتحهٔ جیم با الف وسکون نون وتفخیم کسرهٔ
لام جان دار • جُدرق • بضمهٔ جیم وسکون دال مهمله
وضمه رای مهمله مشت • جمق • بضمه جیم وفتحه میم و
سکون قاف چیستان • جق • بضمه جیم وسکون قاف فوج وبسیار
• چق • بفتح جیم پارسي اواز زخم تیر • چقاچق • وچقاچاق • اواز
پیاپي ان • و بالکاف کذلك • چاقِرق • بفتحه جیم فارسی
با الف وسکون قاف وکسرهٔ رای مهمله چرخه • چِچلاق •
بکسرهٔ جیم فارسي اولی وسکون ثانی وفتحه لام با الف
انکشت خرد • چابدوق • بفتحه جیم فارسی با الف وسکون
بای ابجد وتفخیم ضمهٔ دال مهمله سرانجام • چارق • بفتحه
جیم فارسی با الف وضمه رای مهمله پاپوش • چولق •
بتفخیم ضمه جیم فارسي وفتحه لام شل • چماق • بضمه جیم
فارسی وفتحه میم با الف کرز وعصای کلوله سر • چرنلیق
بکسرهٔ جیم فارسي وفتحه رای مهمله وسکون بای حطي

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

وتفخیم کسرهٔ لام خوب رو و خوش شکل • چیغریق • بتفخیم

کسرهٔ جیم فارسی و سکون غین معجمه وتفخیم کسرهٔ رای

مهمله چرخ حلاجی • چِناق • بکسرهٔ جیم فارسی و فتحه

نون باالف دامنهٔ زین • چِچیق • بکسرهٔ جیم فارسی اولی

وتفخیم کسرهٔ ثانی دنبه بریان • چِیقیلدَق • بتفخیم کسرهٔ

جیم فارسی وقاف وسکون لام وفتحه دال مهمله چوب

آسیا • چوچوق • بچه خوك • چوزوق • دوردراز

• چاناق • کاسه • چِیقماق • اتش زنه • چِیزنق • راه باریك

الجیم مع الکاف

• چرچرك • بضمه جیم فارسی اولی وسکون رای مهمله و

فتحه جیم ثانی ورای مهمله ثانی نواله • چکرك • بضمه جیم

فارسی وسکون کاف فارسی وضمه رای مهمله وسکون

کاف فارسی ثانی دونده • جرك • بضمه جیم فارسی

ورای مهمله وسکون کاف فارسی پوشیده • چك • بضمه

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

هردو جيم فارسي وسكون كاف فارسي شيرين * چِرك *

بكسرهٔ جيم فارسي وراي مهمله وسكون كاف فارسي لشكر

* چُوبَرك * بتفخيم ضمهٔ جيم فارسي وسكون باي ابجد و

فتحه راي مهمله پارچه * چَلَك * بفتحه جيم فارسي ولام

وسكون كاف عربي كوزه چوبين * چِيلَك * بتفخيم كسرهٔ

جيم فارسي وفتحه لام نشانه * چِمدَك * بكسرهٔ جيم فارسي

وسكون ميم وفتحه دال مهمله وسكون كاف عربي چنكل

* چرچرچك * بضمه جيم فارسي اولي وسكون راي مهمله

وفتحه جيم ثاني وراي مهمله وفتحه جيم سوم افسانه

* چرچرك * وچورچاك * كذلك * چراك * بضمه جيم فارسي

وفتحه راي مهمله باالف وسكون كاف فارسي نان * چينك

بتفخيم كسرهٔ جيم فارسي ونون خفي وسكون كاف غبار

* چالك * مثله * چيك * خام وبمعني بكش * چالپاك * نان

تنك * چوپاك * شكرهٔ نر * چِيشاك * بچهٔ خركوش

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

الجيم مع اللام والميم

* چُول * بتفخيم ضمهٔ جيم فارسي بيابان * جُنبُول * بضمهٔ جيم فارسي و سكون نون خفي و تفخيم ضمه باي ابجد ابرشم

* چَال * بفتحه جيم فارسي باالف پير دومو * و بيخ درخت

* چُوغُول * بتفخيم ضمه جيم فارسي و غين معجمه غماز

* چَنداُول * بفتحه اولى و نون خفي و فتحه دال مهمله باالف و ضمهٔ واو ساقه فوج * چِيغَاُول * به تفخيم كسره جيم و فتحه غين معجمه باالف و ضمهٔ واو بند ابريشم كه در كردن بازو باشه اندازند * جِغَال * شغال

* جُوم * بتخيم ضمه جيم بمعني همه * جُوقم * كرز

الجيم مع النون

* چِپقَان * بكسره جيم فارسي و سكون باي فارسي و فتحه قاف باالف دنبل * چِين * بكسرهٔ جيم فارسي و سكون ياي حطي فضله

* چُولَان * بضمه جيم فارسي و سكون واو و فتحهٔ لام باالف

زنجير • وراست • چِپان • بكسرهٔ جيم فارسي وفتحه ياي
حطي باالف عمه • چِبن • بكسرهٔ جيم فارسي وباي بجد مكس
• چاوُرتقان • بفتحه جيم فارسي باالف وضمه واووسكون
راي مهمله وتاي قرشت وفتحه قاف باالف ملغ • چاوُرتكان
مثله • چِپچقن • بتقديم كسرهٔ جيم فارسي وسكون باي فارسي
وضمه قاف صاعقه وتاخت وباد وباران • چچن • بضمه
جيم اول وثاني مسافرت • چولبان • بتقديم ضمهٔ جيم
فارسي وفتحه لام وباي فارسي باالف ستارهٔ صبح • چپن •
بضمهٔ جيم فارسي وفتحه باي حطي امن خام • چِپلان •
بكسرهٔ جيم فارسي وسكون ياي حطي وفتحه لام باالف
عناب • جاقِين • برق • چاپقون • باد وباران • چِلغن • بكسر
نيزهٔ بزرك • چغن • بفتحتين شكال • چيبان • كزدم • چيران
آهو وچكاره • چِپچان • دانا • چركِين زشت • چِكِين •
شاماخ • جاپقولين • جنك شمشير

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

الجيم مع الواو

* جلد و * بكسر جيم فارسي و سكون لام و ضمهٔ دال و
سكون واو انعام * جوه بفتحه جيم و سكون واو رو هن * چمدو
بضمهٔ جيم فارسي و فتحه ميم و ضمهٔ دال مهمله و سكون
واو مورچه * جيلاو * هنان * جبركالو * جوان قابل و دانا
* جوقو * شقيقه

الجيم مع الهاء

* جوته * بتفخيم ضمهٔ جيم و فتحه تاي قرشت و هاى وقفى
از زانوتاران * جبهة * بتفخيم كسرهٔ جيم و سكون ياي
حطى و فتحه جيم ثاني و هاى وقفى خاله * جيبه * بتفخيم
كسرهٔ جيم و سكون ياي حطي و فتحه باي ابجد و هاي وقفى
بكتر * جاله * بفتحه جيم با الف و لام باهاي وقفى مشكها و
چوبها كه باهم بندند براي گذشتن از آب * چيكه * بكسرهٔ
جيم فارسي و فتحه كاف عربى و هاي وقفي خام * چاله *

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

بفتحه جيم فارسي با الف وسكون لام وفتحه ميم وهاي

وقفي دستار * چاكه * ريك * چكده * سنجد * چوكه * كرد

سينه شتر * چوربه * خوك بچه * چاغه * بچه درنده * چوره

خواص * چيروه * اسب سرنك * چمچه * كفكير خرد كه بآن

اش خورند كذا في سكندري * چلمه * بفتح جيم فارسي

سركين بز وكوسپند كه جاي بر بندد

الجيم مع الياء التحتانية

* چانفي * بفتحه جيم با الف ونون خفي وبكسره قاف مشورت

وتدبير * چابقونجي * بفتحه اولى با الف وسكون باي

فارسي وتفخيم ضمهٔ قاف وسكون نون وكسرهٔ جيم فارسي

نازنده * جاله كوچي * بفتحه جيم با الف ولام وتفخيم ضمه

كاف فارسي وكسره جيم فارسي نوازنده * جارچي * بفتحه

جيم با الف وسكون راي مهمله وكسرهٔ جيم فارسي منادي

كننده * چغتاي بفتحه جيم فارسي وغين معجمه وتاي قرشت

نام الوسي از مغل ونام پسر مپانكي چنكيز خان * چوكه بوري

بتفخيم ضمهٔ جيم فارسي وفتحهٔ كاف فارسي باهاي وقفي

وتفخيم ضمهٔ ياي ابجد وبكسره راشغال * چاشي * احول

* چومزي * مفتري * چوري * وچوهري * دخترغلام *

* چركالي * جران قابل دانا * چيغاي * فقيري * چالغوچي

* سازنده * چيلاپچي * طشت * چاولي * وچولي * چوزه

وشاهين * چاي * رودخانه * وغليواج * چارتي * نام الوسي

از چغتاي * چالپوري * كستاخي * چوتورغاي * جل

فصل الحاء المهملة مع التاء الفوقانية ومع الواو والهاء

* حيت * بفتحهٔ حاو كسرهٔ ياي حطي وسكون تاي قرشت عيد

* حاو * بفتحهٔ حابا الف وسكون واو آري * حنه * بفتحه حا

ونون باهاي وقفي قربوس زين * حيوه * بفتح حاو سكون

ياي حطي وفتحه واو وهاي وقفي بهي

فصل الخاء المعجمة مع التاء الفوقانيه ومع القاف والكاف

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

• خُویت • بتفخیم ضمهٔ خا وفتحهٔ یای حطی نام الوسی از ترک

• خانلِیق • بفتح خا با الف و سکون نون و تفخیم کسرهٔ لام

پادشاهی • خُودَك • بتفخیم ضمهٔ خا وفتحهٔ دال مهمله و

سکون کاف عربی بچه خر

الخاء مع النون

• خاقان • بفتحهٔ خا با الف وفتحهٔ قاف با الف لقب پادشاه اتراك

• خاتون • بفتحه خا با الف وضمه تای قرشت با واو وسکون

نون هروس • خان • بفتحه خا با الف و سکون نون پادشاه

وکاهی نرا میربزرك نیز اطلاق کنند

الخاء مع الهاء

• خواجه • بفتحهٔ خا با واو والف وفتحه جیم اخیر باهای

وقفی صاحب ومالك • خرخشه • بفتحهٔ خای اولی وسکون

رای مهمله وفتحه خای ثانی وشین معجمه باهای وقفی مناقشه

وجدال • خمچه • بفتحه خا وسکون میم وفتحه جیم فارسی

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

وهاي وقفي بهناى چهري • خوله • بتفخيم ضمه خاء وفتحه
لام وسكون هاى وقفي هفت حوشن

فصل الدال المهمله مع الالف

• دداه • بفتحه اولى وثانيه بزرك قبيله • داغلاه • بفتحه
دال باالف وسكون عين معجمه وفتحه لام يعنى داغ بكن

• دِيسا • بتفخيم كسرهٔ دال وفتحه سين باالف مقصوره
يعني اكريكويك • دولاناه • كردباد • داه • در

الدال مع الباء الموحده والتاء المثناه الفوقانيه

• ديب • يعنى كفته • دانب • بفتحه دال باالف وكسره نون
شاخته • دت • بضمهٔ دال يعني بكيرد • دوغلات • بتفخيم
ضمهٔ دال وسكون غين معجمه وفتحه لام باالف قبيله است ازچغناي

لدال مع الراء المهمله

• دشر • بفتحهٔ دال وضمه شين معجمه وسكون را اجازت
• دمور • بفتحه دال وضمه ميم وسكون واو ورا آهن • دور •

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

بفخيم ضمهٔ دال وسكون را بمعني هست * دِر * بكسرهٔ

دال وسكون را بعني مي كويد * در * بفتحهٔ دال وسكون

را بمعنى تنك * دبر * بالفتح زانو

الدال مع الزاء المعجمه

دُوزغوز * بتفخيم ضمهٔ دال وتون خفى و تفخيم ضمهٔ غين

معجمه وسكون زا خرك

الدال مع الشين المعجمه

* داش * بفتحهٔ دال باالف وسكون شين بمعنى هم * واين

در آخر كلمه در ايد مثل يولداش يعنى همراه و بمعني

سال وسنك هم آمده * دَرمِش * بضمهٔ دال وسكون راي

مهمله وكسرهٔ ميم وسكون شين ايستاده * دَاكداش * بفتحهٔ

دال باالف وسكون كاف فارسي وفتحهٔ دال باالف وسكون

شين معجمه قبيله وهم چشم * دَادَه كش * را * كلان

* دركوش * شكل

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

الدال مع العين المعجمة

• دَلُوع • بفتحه دال و تفخيم ضمه لام مشدد نام شخصي

• دَلِيغ • بفتحه دال وسكون شين معجمه و تفخيم كسرهٔ لام سفال كر • دِيماغ • كام • دُودَغ • لب

الدال مع القاف

• دَاقُوق • بفتحه دال با الف و تفخيم ضمه سين مهمله خايه ومثانه • دَق • بفتحه دال كرخت • دِيرْتُوق • پار • دَالَاق سپرز • دُوزَق • بازاى معجمه دام ماهي

الدال مع الكاف

• دَدَك • بفتحه دالين و سكون كاف فارسى داء وكنيزك • دِك • بكسر دال وسكون كاف فارسى مثل ومانند

الدال مع اللام

• دُرقَمَال • بتفخيم ضمه دال وسكون قاف و فتحه ميم با الف تيري كه بى پيكان باشد • دَكَل • بفتحه دال و نون

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

خفي وفتحه كاف فارسي مجمع • دِيكِل • بتفخيم كسره دال

وكسره كاف فارسي يعني بكو • دُوتُول • بتفخيم ضمهٔ دال

وثاي قرشت دود • دُولمُول • غله نيم پخته • دُول • بنده

دستار • دكُول • نيست • دلجل • بالضم مادیان زایده

الدال مع النون

• دُلبَرچِن • بضمهٔ دال وسكون لام وفتحه باي ابجد وسكون

راي مهمله وكسر جيم فارسي تخت • دُوتُون • دود • دين • دم

الدال مع الواو

• دَلَو • بفتحه دال ولام باواو شتر ودیوانه • دَانُو • بفتحه

دال باالف وتفخيم ضمه قاف تيربي پر وبوستين شب پوش

• دَالُو • شانه

الدال مع الهاء

• دِبلغه • بضمهٔ دال وباي ابجد وسكون لام وفتحه غين

معجمه وهاي وتفي خود كه برسر نهند • دَارُوغه • بواو

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

جامد

فارسي وغين معجمه صاحب اقطاع وجزان • دَرقَه • پشت

الدال مع الياء التحتانيه

• دَنكرِي • بفتحه دال ونون خفي وسكون كاف فارسي و

كسره راي مهمله وسكون ياي حطي اسم پاك خداي تعالى

• دَغِي • بفتحه دال وكسره غين معجمه بمعني هم ونيز امده

• دَكِي • بفتحهٔ دال وكسره كاف فارسي وسكون يا نائب

مثل خان دكي يعني نائب خان • دُنبَي • بضمهٔ دال ونون

خفي وفتحه باي ابجد وسكون ياي حطي چارپايه بزرك كه

براي خواب باشد • دُلتِي • بضمه دال وسكون لام وكسره

تاي قرشت كرك يالداز • دُلدَي • بضمه دال وسكون لام

وفتحه دال ثاني وسكون ياي حطي فرقهٔ از برلاس • دُوتِي

سختي كه در كردن اسپ پيدا شود در زير كلكي • دوتاي

اسپ دو ساله

فصل الراء المهمله مع الغين والهاي

• رغ • بفتحه رای مهمله وسکون غین معجمه افزون تر

مثل بخشی رغ یعنی خوب تر • ربغ • بضمتین مرده رو نچقه

بفتحه رای مهمله وضمهٔ واو وسکون نون وجیم فارسی و

فتحهٔ قاف و های وقفی بهندی میتهی

فصل الزاء المعجمه مع الهاء والیاء التحتانیة

• زیوه • بتفخیم کسره زا و سکون یای حطی و فتحهٔ واو

های وقفی سیماب • زیچقتی • بضمهٔ زا و سکون یای فارسی و

تفخیم کسرهٔ جیم فارسی و سکون قاف و کسرهٔ تای قرشت و سکون

یای حطی خود برآمده

فصل السین المهمله مع الالف

• سونکرا • بتفخیم ضمهٔ سین و نون خفی و سکون کاف فارسی

وفتحه رای مهمله بعد ازان • سریغ بوغای • بفتح سین و

تفخیم کسرهٔ را و سکون غین معجمه و تفخیم ضمهٔ بای ابجد

وفتحهٔ غین معجمه باالف نام امیری و بمعنی زرد چوب هم

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

آمده * سَالْمَا * کمند * سَارْچَا * آبکینه * سُونَا * مرغابی * سَرْچَا

کنجشك * سَراوزَا * بینه

السین مع الباء

* سَاپْ * بفتحهٔ سین مهمله با الف وسکون بای فارسی دستهٔ

کارد وغیره ودسته کل * سَانَاپ * بفتحهٔ سین با الف ونون و

سکون با شمرده * سیپ * بتفخیم کسرهٔ سین وسکون بای

فارسی چهره وبمعنی بباش * سُوپْ * جاروب

السین مع التاء

* سُتْ * بضمهٔ سین وسکون تا شیر خوردنی * سَوغَاتْ * بفتحهٔ

سین وسکون واو وفتحه غین معجمه با الف ارمغان * سِیمِیزاوُتْ

بتفخیم کسرهٔ سین ومیم وسکون زای معجمهٔ وتفخیم ضمهٔ

الف وسکون تا خرقه * سُرْتْ * بضمهٔ سین وسکون رای مهمله

وتا بمال * سَاوُتْ * بفتحهٔ سین مهمله با الف وضمهٔ واو وسکون

تا زره * سُورقُوتْ * بتفخیم ضمهٔ سین وسکون رای مهمله وتفخیم

ضمهٔ قاف و سکون تای قرشت جرعه * سُوات * بید * مَات *

بفتحه سین مهمله باالف و سکون تای قرشت بمعنی بفروش

* سَلقُوت * بفتحه سین مهمله وسکون لام و تفخیم ضمهٔ قاف

وسکون تای قرشت الرش و تبرك * سَارت * بفتحه سین باالف

و سکون رای مهمله وتاتاجیك * سَاوت * ترکش

السین مع الجیم

* سِج * بفتحه سین و سکون جیم فارسی موی سر * سیوغ

بتفخیم کسرهٔ سین وسکون واو و فتحهٔ غین معجمه وسکون

جیم فارسي بمجرد دوست داشتن * سکج * بضمه سین وکاف

عربی و سکون جیم فارسي دشنام * سِیرُونج * بتفخیم

کسرهٔ سین وسکون رای مهمله وضمهٔ همزه و سکون واو و

نون خفي و سکون جیم شادي * سِیونج * مثله * ستاج * ابنان

* سَاتِیج * طبق * سَالیخ * بالخاء المعجمه مثله * سَاج * تابه

* سَرَاتُوج * سرپیچ * سقنج * اندیشه

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

السين مع الدال المهملة

سِرغود بكسرة سين وسكون راي مهمله وتفخيم ضمة غين معجمه وسكون دال كيف شراب *سُود* بضمة سين باواو وسكون دال شير *ساند* *مموله

السين مع الراء المهملة

سُور بتفخيم ضمة سين وسكون رايعني بپرس وبترقيق ضمه بمعني بمال *سيغيشتر* بتفخيم ضمة سين وغين معجمه وسكون شين معجمه وبضمة تاي قرشت وسكون راي يعني بكنجان *سوغور* بتفخيم ضمة سين وغين معجمه وسكون رابكش *سينكر* بتفخيم كسرة سين ونون خفي وكسرة كاف فارسي وسكون راپي وعصب *سوقور* بتفخيم ضمة سين وقاف وسكون رايك چشم كور *سغر* بفتحه سين وغين معجمه وسكون رايعني مسلودشده *سمار* بفتحه سين وميم باالف وسكون رانغار *سغر* بفتحه سين وكسره

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

غين معجمه وسكون راكرواصم * سار * بفتحه سين باالف

وسكون راغليواز * سِقيبِير * بفتحهٔ سين وتفخيم كسرهٔ

قاف وسكون باى ابجد اول وتفخيم كسرهٔ باى ابجد دوم و

سكون را بمعنى رشته از سوزن كذرانيدن * سنغر * بفتحه

سين وسكون نون وضمهٔ قاف وسكون راشكر * سُكُر * بضمهٔ

سين وكاف عربي وسكون راخبر * سِير * ماده كاو * سَاتُور

الكن * سِيقَار * وسِيقِير * كاوتر * سُونقَار * جانور برنده

كه حكم منقاد ارد

السين مع الزاء المعجمه والسين المهمله

* سِر * بكسرهٔ سين وسكون زاى معجمه يعنى شما * وبمعنى

تراوش كن هم آمده * ودر آخر هر كلمه كه بيارند نفي

آن كند مثلا آت سز يعنى پي اسپ وايت سز يعنى لاغرو

پي كوشت * وايضا اينسز نام بادشاه خوارزم كه با سلطان

سنجر معاصر بود وزمخشري در زمان او بوده * سمز * بضمهٔ

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

سینین و سکون زا تشنه * سوز * بتفخیم ضمهٔ سین و سکون را

سخن * سیکز * بتفخیم کسرهٔ سین و بکسرهٔ کاف عربی جلد

هشت * سان سز * بفتحه سین اولی با الف و سکون نون و کسرهٔ

سین ثانی بی شمار * سمز * بکسرهٔ سین و میم فربه * سولز * حنا *

سیلوز * نام الوسی از چغتای * سس * بضمهٔ اول و سکون ثانی شاخ هرن

السین مع الشین المعجمه

* سیرغتمش * بفتحه سین و ضمهٔ یای حطی و سکون رای مهمله

و فتحه غین معجمه و سکون تای قرشت و کسرهٔ میم و سکون

شین انعام داده شده * سزش * بکسرهٔ سین و زای معجمه

و سکون شین معجمه ترازو * سپاش * سیخ کباب * سکلمش *

کباب * سپیوش * جاروب دش

السین مع الغین المعجمه

* سیغ * بتفخیم کسرهٔ سین مهمله و سکون غین یعنی بکنج

* سیغ * بفتحه سین و کسرهٔ یای فارسی بدریا * سریع * بفتحه

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

سین وتفخیم کسره رای مهمله وسکون غین زرد و نام الوسی

از ترکان * سُرَاغ * بضمهٔ سین وفتحه را با الف وسکون

غین پی کیری وپرسش * سُوغُلُوغ * بفتحه سین وضمهٔ واو

وسکون غین معجمه سردی * سَاچُوغ * بفتحه سین مهمله

با الف وتفخیم ضمه جیم فارسی وسکون غین دست مال

* سُرُوغ * بضمهٔ سین وتفخیم ضمه رای مهمله وسکون غین

ستون خیمه * سَپْسَغ * بفتحه سین وسکون بای فارسی وفتحه

سین دوم وسکون غین بسیار زرد * سَانْچِیغ بفتحه سین با

الف وسکون نون وکسرهٔ جیم فارسی وسکون غین غله

چین * سَاتِیغ * بفتحه سین با الف وتفخیم کسره تای قرشت

وسکون غین سودا * سَاغ * تندرست ضد خستا وهوشیار

* سَاجْبَاغ * موی بند سر * سَتَغ * کره اسپ زین ناکرده * سُغ

پوشش چون کنبد وسقف

السین مع القاف

ساچِیق * بفتحه سین با الف و تفخیم کسرهٔ جیم فارسی
و قاف ساکن دستوریست که پیش از کتخدائی بعمل آرند
هندش بری خوانند * سَچَق * چرب روده * سِیق * بتفخیم کسرهٔ
سین و سکون قاف یعنی بنفشه * سُویُوق * بتفخیم ضمهٔ سین
و یای حطی و سکون قاف تنگ و باریک * سَامَان لِیق * بفتحه
سین با الف و میم و سکون نون و تفخیم کسرهٔ لام و سکون
قاف کاهی و صاحب کاه * سَاق * بفتحه سین با الف و سکون
قاف هوشیار * سِینُوق * بتفخیم کسرهٔ سین و ضمهٔ نون و سکون
قاف شکسته * سُوق * بتفخیم ضمهٔ سین و سکون قاف بخز در
سوراخ و غیر آن * سُدَاق * بفتحه سین و دال مهمله با الف
و سکون قاف ترکش * سَرِیغلِیق * بفتحه سین و تفخیم کسرهٔ
رای مهمله و سکون غین و تفخیم کسرهٔ لام و سکون قاف
زردی * سَرِیمسَاق * بفتحه سین و تفخیم کسرهٔ رای مهمله
و سکون میم و فتح سین دوم با الف سیر * سِرِتمَق * بکسرهٔ

سین و رای مهمله وسکون تای قرشت کلوکش که به هندی

پهانسي گویند * سوسَاق * بضمه سین اولی و فتحه سین دوم

با الف وسکون قاف تشنه * سیوکلوق * بتفخیم کسره سین

و ضمهٔ یای حطي وسکون کاف فارسي وتفخیم ضمهٔ لام وسکون

قاف دوستي * سَاووق * سرد * سانکراق * سم کاو * سَرِیق

زرد * سولوق * ابدار * سَاغلیق * کاومیش ومانند آن

* سقاق * غبغب * سَابروق * دستار * سماق * ماهي * سالینچاق

نردبان وکاومیشي * سلتاق * خرخشه * سغرق * بالفتح

کامه * سغرچق * باز * سیقق * آهو

السین مع الکاف

* سیمزلك * به تفخیم کسرهٔ سین وبکسرهٔ میم وسکون زای

معجمه وکسرهٔ لام وسکون کاف فارسي فربهي * سیکلك *

بتفخیم کسرهٔ سین وسکون کاف فارسي وفتحه لام وسکون

کاف فارسي ثانی اقراري که بآن خبز را پهن کنند * سونکلك *

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

به تفخيم ضمهٔ سين و نون خفي و فتحه كاف فارسي و سكون

كاف عربي استخوان * سُرك * بضمهٔ سين و راي مهمله

و سكون كاف فارسي رمه * سِينَك * بكسرهٔ سين و نون

خفي و فتحه كاف فارسي و سكون كاف عربي كوزه و شكسته

و پشه * سِك * بكسرهٔ سين مهمله و سكون كاف فارسي

آلت رجوليت و بمعنى بكاي هم آمده * سُمك * بضمهٔ سين

و ميم و سكون كاف عربي آب بيني * سُونك * بتفخيم ضمهٔ

سين و نون خفي و سكون كاف فارسي بعد * سِدُك * بكسرهٔ

سين و ضمهٔ دال مهمله و سكون كاف فارسي شاشه * ساوُوق

يُوزلُوك * خنك روي * سولُوك * زلو * سُرجك * بالضم

افسانه * سِتُك * بكسر و ضم تا مرجان

السين مع اللام

* سَقَال * بفتحه سين و قاف با الف و سكون لام و ريش

* سيرغَال * بفتحه سين و ضمه ياي حطي و سكون راي مهمله

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

وفتحه غين باالف وسكون لام انعام التمغاء سيكيل * بتفخيم
كسرة سين ونون خفي و تفخيم كسرة كاف فارسي وسكون
لام خواهر خرد * سُول * بتفخيم ضمهٔ سين وسكون لام
دست چپ وامر بمعني افشردة شو * سُونقول * مثله * سِيغل
غارت * سيوكال * وسُويُول * راه آب * سُچقان ائيل * سال موش

السين مع الميم

* سُوقُوم * بتفخيم ضمه سين وقاف وسكون ميم آبي كه كشتي
را بكشد واسپ بال ودم بريده

السين مع النون

* سُوُرون * بتفخيم ضمهٔ سين وراي مهمله وسكون نون
نو * وبفتحه سين هم همين معني دارد * وبمعني دستار
نيز آمده * سالقان * بفتحه سين باالف وسكون لام وفتحهٔ
قاف باالف وسكون نون افلاخن * سِيكسان * بتفخيم كسرة
سين وسكون كاف عربي وفتحهٔ سين مهمله دوم باالف

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

وسکون نون عدد هشتاد * سَان * بفتحه سین با الف وسکون
نون شمار * سَمَان * بفتحه سین ومیم با الف وسکون نون
کاه خشک * سَاوِرن * بفتحه سین با الف وواو مضمومه
وکسرهٔ رای مهمله وسکون نون ندر * سِزدِن * بکسرهٔ سین
وسکون زای معجمه وکسرهٔ دال مهمله وسکون نون یعنی
از شما * سوغن * به تفخیم ضمهٔ سین وفتحه غین وسکون
نون پیاز * سُوغَن * نیله کاویانسل کاو * سِیَون * خوشوقت
شو * سِپچقان * وسوچقان * موش خرد وکلان * سوقون * خائیدن
سوپچین * لوید * سن * تو * سوکلن تلدرو * سِرغن * منارهٔ * میرون
سرد وکرم * ساقسان * عدد نود * سِپشکان * بندوق کلان

السین مع الواو

* سِیوکلو * بتفخیم کسرهٔ سین وضمهٔ واو وسکون کاف
فارسی وضمه لام وسکون واو خوشرو ودوست * سِچرتقو
بکسرهٔ سین وسکون جیم فارسی وفتحه رای مهمله وسکون

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

تاي قوشت وضمهٔ قاف وسكون واو كاسني * سفو * بفتحه سين

وقاف وسكون واو كنك و توتله * سغو * بفتحه سين وضمهٔ غين

وسكون واو نوحه و پيمانه * سِرقو * بكسرهٔ سين وسكون راي مهمله

وفتحه قاف وسكون واو بيماري * سُلو * بضمه سين و لام محبوب

* سنغِرو * بفتحه سين و نون خفي وتفخيم كسرهٔ غين معجمه

وفتحه راي مهمله وسكون واو كبر * سُراغو * بضمه سين

وفتحه راي مهمله با الف وضمه غين معجمه وسكون واو

سائل * سُو * بضمهٔ سين وسكون واو آب * سيو * بتفخيم كسرهٔ سين

وسكون واو يعني دوست بدار * سَاتو * بام خانه * سَايرو *

بلبل * سَرو * بفتح يكم وضم دوم رمه * سغن * كوزن * سيلكو * پاك

السين مع الهاء

* سوقمه * بتفخيم ضمهٔ سين و سكون قاف وفتحه ميم وهاي

وقفي ستون * سِرجه * بكسرهٔ سين و سكون راي مهمله

وفتحه جيم ابجد وهاي وقفي ابكينه * سلمه * بفتحه سين

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

جامد

وسکون لام وفتحه میم وهای وقفی خنده ونکنده * سنغه

بفتحه سین و نون خفی وغین معجمه وهای وقفی یعنی بتو

* سوزله * بتفخیم ضمه سین وسکون زای معجمه وفتحه

لام وهای وقفی یعنی سخن بکو * وبدل زای معجمه که درین

کلمه است اگر یای حطی ساکنه بیارند هم معنی مذکوره

حاصل خواهد شد * سِزبِلَه * بکسره سین وسکون زای معجمه

وکسره بای ابجد وفتحه لام وهای وقفی یعنی باشما * ساقله *

بفتحه سین باالف وسکون قاف وفتحه لام وهای وقفی یعنی

نکهدار * سِرمَه * بکسره سین وسکون را وفتحه میم سوزنی

* سِیره * پی * سول بافه * طرف چپ * سرغوغه * زرد چوبه

السین مع الیاء التحتانی

* سِیونچی * بتفخیم کسره سین وضمهٔ واو وسکون نون و

بکسره جیم فارسی صله که خبر خوش شنیده بدهند * سِیپرکی

بتفخیم کسره سین وضمهٔ بای فارسی وسکون رای مهمله

وكسره كاف فارسي جاروب * ساغري * بفتحه سين باالف و
سكون غين معجمه و كسره راي مهمله كفل اسپ و بفتح
سين و سكون غين كيه بخت * سيوغوچي * بتفخيم كسره عين
و سكون واو و ضمهٔ غين معجمه و كسره جيم فارسي دوسته
دارنده * سنكيل اوغلي * بكسره سين و سكون نون خفي و
تفخيم كسره كاف فارسي و سكون لام و تفخيم ضمه الف و
سكون غين معجمه و كسره لام ثاني همشيره زاده * سكزنچي
بفتحه سين و كسره كاف عربي و زاي معجمه و سكون نون
و كسره جيم فارسي هشتم * ماي * بفتحه سين باالف و سكون
ياي حطي رود خانه * سانغي * بفتحه سين باالف و نون خفي و
كسره غين معجمه پنجال * سونغي * بتفخيم ضمهٔ سين و نون
خفي و كسره غين معجمه بسين و آخرين * سكي بضمه سين
و كسره كاف فارسي صفه * سياغي * بضمهٔ سين مهمله و فتحه
ياي حطي باالف و كسره غين معجمه روغن سياه * ساري *

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

جامد

بفتحهٔ سین با الف و کسرهٔ رای مهمله طرف * سُرُوق کُونِي

بضمهٔ سین و تفخیم ضمه رای مهمله و سکون قاف و ضمه

کاف عربی و کسرهٔ نون روز قیامت * سُولْدِی * پژمرده شد

* سَاناقِی * شمار و حساب * سِینکْرِي * پی * سِکَی * کیر

* سِیغلِي * نام الوسی ارجعتای * سَاوچي * بجیم فارسي

پیغامبر * سِتغچی * سوداکر * سَفْچي * بفتح باسبان

فصل الشین المعجمه مع الالف و الباء و مع الشین و العین المعجمتین

شِلِرغَا * صید * شِب * بکسره شین و سکون بای فارسی سقف

* شِش * بکسرهٔ شین اولی و سکون ثانی ورم و سیخ *

و باشباع آهن * و بفتحه شین با الف بمعنی مضطرب شو * شِشُوغ *

بکسرهٔ شین اولی و تفخیم ضمهٔ ثانی و سکون غین معجمه ورم

الشین مع القاف و الکاف

* شِرْدَق * بکسرهٔ شین و سکون رای مهمله و فتحه دال

مهمله و سکون قاف خوی کیر * شَپْلَاق * بفتحه شین و سکون

باي فارسي و فتحه لام باالف وسكون قاف طبانچه * شَلَنَاق *

بفتحه شين وسكون لام وفتحه تاي قرشت باالف وسكون تاف

بلامعا ملكي * شَانكُوراق * وشَانكُولاق * سم كاو وغيره

وبالكاف كذلك * شقَاق * رنج * شِيدرنك * بكسرهٔ شين

معجمه وسكون باي حطي وضمهٔ دال وراى مهملتين ونون

خفى و سكون كاف فارسي شبنم * شَكك * بفتحه شين وكاف

عربي اولي و سكون كاف عربى دوم حلقهٔ انكشتري

* شَشك * باران * شمشَاك * ابر

الشين مع النون

* شَلَاين * بفتحه شين ولام باالف وكسرهٔ باي حطي وسكون

نون سيخ * شَائن * بفتحه شين باالف وكسرهٔ همزه وسكون نون

چوب ترازو * شُوقُون * به تفخيم ضمهٔ شين وقاف وسكون

نون غوغا و جميعت * شُكُن * بضمه شين وكاف فارسى ونون

خفى فال نيك * شُودُرن * شبنم * شُولَان طعامي كه براي عام

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

پزند، شاهین • ترازو • شایان تخته آش • شرون • شبنم

ونسیم • شچقان • صبح

الشین مع الواو والهاء

• شدورغور • بکسرهٔ شین و تفخیم ضمه دال مهمله و

سکون رای مهمله و ضمهٔ غین و سکون واو نام سازیست

• شاتو • بفتحه شین با الف و ضمه تای قرشت و سکون واو

نردبان و بام نیز • شیلرغه • صید • شویله همچنین

الشین مع الیاء

• شلکی • بکسرهٔ شین و سکون لام و فتحه کاف فارسی و سکون

یا لعاب دهن • شکرچی • بضمهٔ شین و کاف عربی و سکون

رای مهمله و کسرهٔ جیم فارسی و سکون یای حطی چتر بردار

• شاتی • بام • شیلاپچی • سردار قصابان باید دانست که در لغت

ترکی از صاد تا عین نیست و غین بمنزلهٔ قاف می شود لهذا

شروع در حرف قاف و ما بعد ها نموده شد

فصل القاف مع الالف

• قِیلَا قِیلَا • بتفخیم کسرهٔ قاف و فتحهٔ لام با الف وقفی کروه
کروه • قَرَا • بفتحهٔ قاف و رای مهمله باالف وقفی سیاه • قِیَا •
بکسرهٔ قاف و فتحهٔ یای حطی زیب • قَاوْلَا • بفتحهٔ قاف و
سکون واو و فتحهٔ لام و الف وقفی تعاقب بکن • قَیْن آنَا • بفتحهٔ
قاف و سکون یای حطی و نون و فتحهٔ همزهٔ ممدوده و نون
و الف ساکن مادر زن • قَیْن آغَا • بفتحهٔ قاف و حرکات
مذکوره برادر کلان زن • قَایَا • کوه • قَاتلاما • نان • قَارغَا
کلاغ • قوشارتا • زن هم عمر • قیدا • کجا • قاندا • مثله
• قَارچغَا • باز • قُونَا • چین • قَارچا • نان • قیسکا • کوتاه
• قَابُورغَا • پهلو • قُویغَا • دلو آب • قَانچُوغَا • شکار بند
• قَارنچَاغَا • مورجه • قُویُورقَا • و قُویتُورقَا • مهربانی و توجه

القاف مع الباء

قَابَاب • بفتحهٔ قاف باالف و بای ابجد باالف و سکون بای ثانی

معاصره کرده * قَپ * بفتحه قاف وسکون باي فارسي جوال

وبمعني بکير هم آمده * قيليپ * بتقديم کسره قاف وکسره

لام وسکون باکرده * قَاب * خوان

القاف مع التاء

* قَنَات * بفتحه قاف ونون باالف وسکون تاي بازو * قُورت

بتقديم ضمهٔ قاف وسکون راو تاکرم * قُروت * بضمهٔ قاف

وراي مهمله باواو وسکون تاجغرات خشک * قوت * بضمهٔ

قاف وسکون واو تبرک * قَات * بفتحه قاف باالف وسکون

تايعني سخت شو * قَارت * بفتحه قاف باالف وسکون راي

مهمله وتاقسمي است ازقرحه که بسيار بدمي باشد

* قُونغرت * به تقديم ضمهٔ قاف ونون خفي وسکون غين معجمه

وفتحه راي مهمله وسکون تافرقه ايست ازاوزبک * قِيَات

بکسرهٔ قاف وفتحه باي حطي باالف وسکون نافرقهٔ ازمغل

القاف مع الجيم

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

• تيليج • به تفخيم كسرهٔ تاف ولام وسكون جيم فارسي شمشير

• ترماج • بضمه تاف وسكون راي مهمله وفتحه ميم باالف

وسكون جيم فارسي كندم بريان • تورتج • به تفخيم ضمه

تاف وسكون راي مهمله وضمهٔ تاف ثاني وجيم فارسي ساكن

ترس وبيم • تفاج • بكسرهٔ تاف وفتحه غين معجمه باالف

وسكون جيم فارسي نبرد بر كشته زدن • توشناج • به تفخيم

ضمهٔ تاف وسكون شين معجمه وفتحه نون باالف وسكون جيم

فارسي فال بين • تاج • بفتحه تاف باالف وسكون جيم فارسي

يعني بكريز • تولاج • به تفخيم ضمهٔ تاف وفتحه لام باالف

وسكون جيم فارسي كشش كمان وپيمايش مقدار مرد وذست

• تشغر • بفتحه تاف وكسرهٔ شين وضمهٔ غين معجمه وسكون

جيم فارسي خرخره • تاشاووج • مثله • تيليج • بتفخيم كسرهٔ

تاف ولام وسكون نون وجيم كردار وخلق • تاوورماج

• له بريان • توج • كوسفند درشاخدار • تودرج • بغل كمر

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

• قوروج • فولاد

القاف مع الراء المهملة

• قوشار • بتفخيم ضمهٔ قاف وفتحه شين معجمه با الف وسكون
را قباحت دوست • قِيسِر • به تفخيم كسرهٔ قاف وسكون
ياى حطي وكسرهٔ سين وسكون را عقيم • قِينچِر • به تفخيم
كسرهٔ قاف ونون خفي وكسرهٔ جيم فارسي وسكون را
عيب دار مثل احول چشم وغيره • قِير • بكسرهٔ قاف
وسكون ياي حطى ورا قتل • قُوتُور • به تفخيم ضمه قاف وضمه
ناى قرشت وسكون را چرب • قُور • بتفخيم ضمهٔ قاف وسكون
را سلاح وكمربند وخالي • قَالُر • بفتحه قاف با الف وضمهٔ
لام وسكون راى مهمله يعني مينمايد • قَنكَشر • بفتحه قاف
ونون خفى وسكون كاف فارسي وفتحه شين معجمه وسكون
را پرهٔ بيني • قِيچقِر • بتفخيم كسرهٔ قاف وسكون جيم فارسي
وكسرهٔ قاف ثاني وسكون را فرياد كن • قُوچقَار • بتفخيم

ضمهٔ قاف وسکون جیم فارسي وفتحه قاف ثانی با الف وسکون

را کوسفند شاخدار * قَارْ * بفتحه قاف با الف وسکون

را برف * قَاقَانْغُورْ * آدم خشك اندام * قینکر * کور

* قَالُپُورْ * وقَالْنُورْ * غربال * قُوجَار * کوسفند نر * قَچْقَارْ * غوغا

القاف مع الزاء المعجمه

* قَاوُزْ * بفتحه قاف با الف وضمهٔ واو وسکون را پوست

ارزن * قُونغُورْ * به تفخیم ضمهٔ قاف ونون خفي وضمه

غین معجمه وسکون را کرمي پرند است * قَازْ * بفتحه قاف

با الف وسکون را یعنی بکاو * ونام جانوري مشهور است

* قِیزْ * به تفخیم کسره قاف وسکون زا دختر * قُوبُوزْ *

بتفخیم ضمهٔ قاف وباي ابجد وسکون زا نام سازي * قِیرْعِزْ *

به تفخیم کسرهٔ قاف وسکون راي مهمله وکسرهٔ غین معجمه

وسکون زا قومي از ترك * قَارْیُوزْ * تربوز

القاف مع السین المهمله

* قُوس * بتفخیم ضمهٔ قاف و سکون سین قی بکن * قَارس *
بفتحه قاف باالف و سکون رای مهمله و سین آواز دستك
زدن * قِغش * بکسرهٔ قاف وفتحه غین معجمه وسکون سین غوغا

القاف مع الشین المعجمه

قُوش * بتفخیم ضمهٔ قاف و سکون شین شکار و جفت وویره
وجانوري و بمعني فال هم آمده * قُوغُوش * به تفخیم ضمه
قاف و غین معجمه و سکون شین پرنالله * قُومُوش * بتفخیم
ضمه قاف و میم و سکون شین نی * قَاش * بفتحه قاف باالف
وسکون شین ابرو و بمعنی نزدیك و پیش * قِیش * به تفخیم
کسره قاف و سکون شین زمستان * قَایش * بفتحه قاف باالف
وکسره یاي حطي وسکون شین دوال چرم * قَرغیش * بفتحه
قاف و سکون راو تفخیم کسره غین معجمه و سکون سین
دعاي بد * قُولدَاش * بتفخیم ضمهٔ قاف وسکون لام وفتحه
دال مهمله باالف وسکون شین دسته بار * نَارِبندَاش *

بفتحهٔ قاف باالف وکسرهٔ رای مهمله وسکون نون وفتحه

دال مهمله باالف وسکون شین هم شکم وخویش وبرادر

قوباش . آفتاب . قراباش . دا . قانیش . همره . تاریش . وجب

القاف مع الغین

قاغ . بفتحه قاف باالف وسکون غین حوض . قوروغ .

بتفخیم ضمهٔ قاف ورای مهمله وسکون غین احاطه ودم

کوسپند . قپاغ . بفتحه قاف وپای فارسی وسکون غین پلک

چشم . قوبروغ . به تفخیم ضمهٔ قاف وسکون یای حطی و

تفخیم ضمهٔ رای مهمله وسکون غین معجمه دم جانور . قایروغ

مثله وایضا زاغ . قانچیغ . بفتحه قاف باالف وسکون نون و

تفخیم کسرهٔ جیم فارسی وسکون غین مادهٔ سگ . قراغ . بفتحه

قاف ورای مهمله باالف وسکون غین مردمک . قیسراغ

به تفخیم کسرهٔ قاف وسکون سین مهمله وفتحه رای مهمله

باالف وسکون غین مادیان . قراتاریغ . بفتحه قاف ورای

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

مهمله وتای قرشت با الف وتفخیم کسره رای مهمله وسکون
غین نوعی از غله * تَایْرَاغ * سنگ کارد * تُلَاغ * کوش
وکره خر * قُوللُوغ * وقُولتُوغ * بغل * تَارلِیغ نام الوسی
از ازبك * تَارقُولَاغ * سیاه کوش * قُولَپاغ * دست بند
* تَالِیغ * راستی * قُورُومساغ * قربان

الفاف مع القاف

* قِیشلَاق * بتفخیم کسرهٔ قاف وسکون شین معجمه وفتحه
لام با الف وسکون قاف زمستان * قَلِیق * بفتحه قاف وتفخیم
کسرهٔ لام کردار ونخره * قُوشُوق * بتفخیم ضمهٔ قاف وشین
معجمه وسکون قاف ثانی سفك وابیات که باو از خوش
بخوانند * قُوشُولتُوق * به تفخیم ضمهٔ قاف وشین معجمه و
سکون لام وضمهٔ تای قرشت وقاف بغل * قُوتَاق * به تشخیم
ضمهٔ قاف وفتحه تای قرشت با الف وسکون قاف خرد وحلیه
* قَازق * بفتحه قاف با الف وضمهٔ زای معجمه وسکون قاف

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

میخ * قیرق لیق * به تفخیم کسرهٔ قاف و سکون رای مهمله
و قاف و تفخیم کسرهٔ لام و سکون قاف کارد مثل مقراض که
بان پشم کوسفند ببرند * قیزمق * بتفخیم کسره قاف و سکون
زای معجمه و کسرهٔ میم و سکون قاف ثانی ته دیکی * قاسماق
مثله * قاینلیق * بفتحه قاف با الف و کسرهٔ یای حطی و سکون
نون و تفخیم کسره لام و سکون قاف نامزد کردن به کدخدائی
* قیرنلیق * بفتحهٔ قاف و سکون یای حطی و فتحه رای مهمله
و سکون نون و تفخیم کسره لام و سکون قاف مهره نی * قوناق
بتفخیم ضمهٔ قاف و فتحه نون با الف و سکون قاف دانهٔ ایست
مثل باجره * قرق * بتفخیم کسره قاف و سکون رای مهمله
و قاف ثانی بمعنی بتراش و فرقهٔ ازازبک و عدد چهل
* قیزیق * به تفخیم کسره قاف و کسره زای معجمه و سکون
قاف نقسان * قوروق * بتفخیم ضمهٔ قاف و رای مهمله و سکون
قاف خشک * قیبیق * به تفخیم کسره قاف و بای ابجد و سکون

قاف جغرات * قبق * باتحريك مثله * قيق * بفتحه قاف وياى

حطى وسكون قاف جوش * قاوق * بفتحه قاف با الف وضمهٔ

واو وسكون قاف شانه * قوچاق * به تفخيم ضمهٔ قاف وفتحه

جيم با الف وسكون قاف آغوش قلتريق * بفتحهٔ قاف

وسكون لام وفتحه تاى فرشت وتفخيم كسرهٔ راى مهمله

وسكون قاف خارهاى كه مثل مو برخوشه كندم وغيره

ميباشد * قُوتلوق * به تفخيم ضمهٔ قاف وسكون تاى قرشت

وتفخيم ضمهٔ لام وسكون قاف مبارك * قُرُوق * بتفخيم ضمه

قاف ودال مهمله وسكون قاف چاه * قُولاق * به تفخيم ضمهٔ

قاف وفتحه لام با الف وسكون قاف كوش * قِيراق * بكسرهٔ قاف

وفتحه راى مهمله با الف وسكون قاف سرحد * قُولُوق *

به تفخيم ضمهٔ قاف ولام سكون قاف دستار * قُوللق * بتفخيم

ضمهٔ قاف وسكون لام اولى وضمهٔ ثانى وسكون قاف بندكى

* قُويوق * بتفخيم ضمهٔ قاف وباى حطى وسكون قاف عليط

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

• فرامق • بفتحه قاف وراي مهمله با الف وفتحه ميم اولى
وضمهٔ ثانى وسكون قاف مردمك چشم • قيماق • بفتحه قاف
وسكون ياي حطي وفتحه ميم با الف وسكون قاف سرشير
• قبچاق • بفتحه قاف وسكون باى ابجد وفتحه جيم فارسى
با الف وسكون قاف نام فرقه از ازبك ونام دشت هركناه
هزار فرسنگ طول وعرض داشته باشد • قاق • بفتحه قاف
با الف وسكون قاف ثانى ميوه باكوشت خشك كرده شده و
نالاب • قايقاق • بفتحه اولى با الف وفتحه ثانى بدستور و
سكون ثالث سربوش • قيق • بكسره قاف وسكون باي حطى
قلب وآدم ناراست • قنچوق • بفتحه قاف وسكون نون
وتفخيم ضمه جيم فارسى وسكون قاف نام قومي وبمعنى
چوبند هم آمده • قلتاق • بفتحه قاف وسكون لام وفتحه
تاي قرشت با الف وسكون قاف قلتبان وعداره • قورمساق
بتفخيم ضمه قاف وفتحه راي مهمله وسكون ميم وفتحه سين

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

مهمله باالف وسکون قاف دیوث * قَدَغْلِیقْ * بفتحه قاف
ودال مهمله وسکون غین معجمه وتفخیم کسره لام وسکون
قاف برچین * قَایُوق * قَایِیقْ * کشتي خرد * قاپیق * نکنده
* قَابَاقْ * هدف * قَاشُوقْ * چمچه * قَابُرق * پوست خربزه
وقفس وتخته درازرا نیز گویند * قِسرَاق * مادیان
* قُونغُوراق * درای * قَارقَاشُوق * ناخن شتر * قیَاقْ * پلك
چشم * قَالَیاقْ * کاکل * قُولتُوق * نعل * قَارچَانَاقْ * بخیل
* قُوتُوق * میهمان * قَانِیقْ * جغرات سخت شده * قرِیقْ * کرم
* قُرُوقْ خشك * قَارُوق * میخ * قَازَاقْ * ره زن
* قُودُوقْ لُوق * مرد بي اعتدال * قَازَاقْ لُوق * سردار
راه زنان * قِیسَاق * خصیه * قُودوسَاق * دستار * قِیلْتِق *
مغجر * قُولچَاقْ * دستانه * قُولَاق * تنك زین * قِیلْسِیقْ *
مقراض پشم گیري * قَارقُولَاقْ * جاي کوسفندان * قُولَاق
کره خر * قُورمَاق * غوك * قُوچَالَاق * غلیواج * فِیرَاقْ *

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

کناره زره ودامن * قَرَامُوق * منمنه

القاف مع الکاف

* قَلْتَغْي ليكْ * بفتحه قاف وسکون لام وفتحه تاي قرشت وکسره غين معجمه وسکون ياي حطي وتفخيم کسرهٔ لام وسکون کاف فارسي کمي وکوتاهي ودغابازي * قُونكْ * بتفخيم ضمهٔ قاف ونون خفي وسکون کاف فارسي سرين * قَايَاكْ * پلك چشم * قُوتْلُوكْ * مبارك * قُوزْدُوكْ * کره خر

القاف مع اللام

* قُول * بتفخيم ضمهٔ قاف دست وبازو وغلام وفوج ميانه * قُويُلْ * بتفخيم ضمهٔ قاف وبضمه ياي حطي غليظ شو * قُوشُولْ بتفخيم ضمهٔ قاف وشين همراه شو * قيزِل * بتفخيم کسرهٔ قاف وزاي معجمه سرخ * قِيلْ * بتفخيم کسره قاف يعني مکن وموي وبال ودم * قَالْ * بفتحه قاف با الف بمان * قِيرْغَاوُلْ * بتفخيم کسرهٔ قاف وسکون راي مهمله وفتحه

ضمن با الف وضمهٔ وا مرغ زرین وتذرو * قیبغیزل * بتفخیم
کسرهٔ تاف وسکون پای ابجد وکسرهٔ تاف دوم وکسرهٔ زای
معجمه وسکون لام بسیار سرخ * قره شغال * سیاه ریش
* قرین منکیل * خواهر خرد زن * قزال * کوزن * قراول
فوجیکه برای جنگ بمکانی تعین شود * قومال * لاف
* قوی ائیل * سال کوسپند

القاف مع المیم

* قولوم * بتفخیم ضمهٔ قاف ولام بمعنی اسپ * قوزغشم *
بتفخیم ضمه قاف وسکون زای معجمه وفتحه غین معجمه
وکسرهٔ شین معجمه سرب * قورروم * بتفخیم ضمهٔ قاف وراي
مهمله نام شهریست * قرقوروم * بفتحه قاف وراى مهمله
وتفخیم ضمهٔ ثاني وراي مهمله دوم پاي تخت چنگیزخان
* قوم * بتفخیم ضمهٔ قاف ریگ * قتم * بفتحه قاف وسکون
تاي قرشت ومیم بیخ * قام * سنام * قورغاشوم * وقایتم * نخ *

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

قُوزقَشِم سرب *قُوم شُوم* منقار *قاقَم* نام جانور مشهور

القاف مع النون

قاآن بفتحه قاف با الف وممدوده ثاني باد شاه بزرك

قُوشُون بتفخيم ضمهٔ قاف وشين معجمه قوج *قُون* بفتحه

قاف وضمهٔ واو خربزه *قِين* بكسره قاف وياى ابجد كارد

قَرغَشن بفتحه قاف وسكون راي مهمله وفتحه غين

معجمه وضمهٔ شين معجمه سرب *قَيان* بفتحه قاف وياي حطى

كجا *قَپان* بفتحه قاف وياي فارسي كراز *قَبان* پهلوان

قالِن بفتحه قاف وكسره لام بسيار وزريكه براي كتخدائي

بفريستند وفرش معروف *قَبچان* بفتحه قاف وباى ابجد

وجيم فارسى كدام وقت *قَرِن* بفتحه قاف وكسره راى

مهمله شكم *قَلقان* بفتحه قاف وسكون لام وفتحه ثانى با

الف سپر *قُورغان* بتفخيم ضمهٔ قاف وسكون راي مهمله

وفتحه غين معجمه با الف قلعه وبمعنى جمع كن هم آمده

* قَرِبچِن * بفتحه قاف وکسرهٔ راي مهمله وسکون باي ابجد
وکسرهٔ جیم فارسي دستار وسلاح * قِیچقِرن * بتفخیم کسره
قاف وسکون جیم فارسي وفتحه قاف وکسره راي مهمله
فریاد وغوغا * قَان * بفتحه قاف باالف خون * قَفلان * بفتحه
قاف وسکون فاو فتحه لام باالف پلنگ * قُوتَان * بتفخیم ضمهٔ
قاف وفتحه تاي قرشت جاي کوسفندان * قُوین * بتفخیم ضمهٔ
قاف وضمهٔ یاي حطي کرد باد * قُویشقُون * بفتخیم ضمه قاف
وفتحه یاي حطي وسکون شین معجمه وتفخیم ضمه قاف ثاني
دمچي اسپ * قَپتَان * بفتحه تاي قرشت باالف جامه * قُولَان
بتفخیم ضمهٔ قاف وفتحه لام باالف کورخر * قَارَان * دیگ
* قُولُون * کرهٔ اسب * قَارِن * شکنبه * قَاچَان * کی * قَاهَان * کراز
* قُودَان * خوشوقت شو * قِین * غلاف تیغ وغیره * قَین * زن
* قَارجَانَان * بخیل * قیشلَان * جاي زمستان * قُونَان * اسب
سه ساله * قَطعَان * نام الوسي ازازبك * قَامَان * کدو * قُورقُوسون

سرب * قَارْقشُون * وقَارَاقشون * ناخن شتر * قُورتُون * كرم

القاف مع الواو

قَارُو * بفتحه قاف باالف وضمهٔ راي مهمله وسكون واوجواب

* قَرو * بكسرهٔ قاف وفتحه راي مهمله وسكون واو شبنم

وزمهرير * قَرشو * بفتحه قاف وسكون راى مهمله وضمهٔ شين

معجمه وسكون واو روبرو * قَرَاغُو * بفتحه قاف وفتحه

راى مهمله باالف وضمهٔ غين معجمه وسكون واو باشه

* قِرغو * بكسرهٔ قاف وسكون راي مهمله وضمهٔ غين معجمه

وسكون واو ونابينا * قَرَانغو * بفتحه قاف وراي مهمله باالف

ونون خفى وضمهٔ غين معجمه وسكون واو تاريكى * قيغو

بفتحه قاف وسكون ياي حطى وضمه غين معجمه وسكون واو

عم * قِيزكِيو * دختر داماد * قَامُو * تمام وكل قَاتولُو *

جوش * قَرانقو * تاريكي * قَاپُو * درخانه * قِيراق سو *

كناره آب * قَاق سُو * آب تالاب * قُودوق سُو * آب چاه

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

قونیلو وقَرا قونیلو* نام الوسي از ترکمان *قَرا مانلو* نام
الوسی از فزلباش* قو* نام مرغیست نرم پر که پرهاي اورا
در بالش کنند* قوغو* مثله

القاف مع الهاء

قمرغه بفتحه قاف و ضمهٔ میم وسکون راي مهمله وفتحه
هین معجمه وهاي وقفي شکارکاه* قومقه* به تفخیم
ضمهٔ قاف وسکون میم وفتحه قاف دوم کمخاب وحریر وغیره
قاوغه بفتحه قاف باالف وسکون واو و فتحه غین معجمه
وهاي وقفي دلو* قرنچقه* بفتحه قاف وکسرهٔ راي مهمله
وسکون جیم فارسی وفتحه قاف وهاي وقفی مورچه
قندا بفتحه قاف وسکون نون وفتحه دال مهمله وهای
وقفي یعني ازکجا* قپقه* بولاد* قمغه* بفتحه قاف
وسکون میم وفتحه غین معجمه وهاي وقفي آفتابه* قوریقه
به تفخیم ضمهٔ قاف وسکون راي مهمله وفتحهٔ باي ابجد و

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

قاف و های وقفی غوك * قنچوغة * بفتحه قاف وسکون نون
وتفخیم ضمهٔ جیم و فتحه غین وهای وقفی شکار بدل * قیسقه
به تفخیم کسرهٔ قاف وسکون سین مهمله وفتحه دوم و های
وقفی کوتاه * قورمه بتفخیم ضمهٔ فاف وفتحه رای
مهمله وميم وهای وقفی کرومی از ازبك * قورمه *
بفتحه قاف وضمهٔ واو وسکون رای مهمله وفتحه میم و های
وقفی گوشت بریان * قلغورنه * بضمهٔ قاف وسکون لام وتفخیم
ضمهٔ غین و فتحه نون و های وقفی بلا * قیرمه * بتفخیم کسرهٔ
قاف وسکون رای مهمله وفتحه میم وهای وقفی سریشم پای
* قبقره * بفتحه قاف وسکون بای ابجد وفتحه قاف ثانی و
رای مهمله وهای وقفی بسیار رسیاه * قبه قبه * بکسرهٔ قافین
و فتحه بائین و سکون هائین قطعه قطعه * قرغه * بفتحه قاف
وسکون رای مهمله وفتحه غین معجمه وهای وقفی زاغ
* قاتله * بفتحه قاف با الف وسکون تای قرشت وفتحه لام و

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

هاي وقفي بمعني بار مثلا نچه قاتله يعني جند بار وكاهي

بحذف تا هم كويند مثل قاله * قَارْچَه * بفتحه قاف با الف

وسكون راي مهمله وفتحه جيم فارسي وهاي وقفي شكر

خوره * قَابُورْغَه * پهلو * قَارْچِغَه * باز * قُولَاق چكه * بنا كوش

القاف مع الياء التحتاني

* قَلْتَغِي * بفتحه قاف وسكون لام وفتحه تاي قرشت وكسره

غين معجمه وسكون يا دغاباز * قُويَه بِيرْدِي * به تفخيم ضمهٔ

قاف وفتحه ياي حطي وتفخيم كسرهٔ باي ابجد وسكون راي

مهمله وكسرهٔ دال مهمله وسكون يا سرداد يعني كذاشت * قُوي

بتفخيم ضمهٔ قاف وسكون ياي حطي كوسفند وآفتاب وبمعني

بمان هم آمده * قُوبِي * بتفخيم ضمه قاف وكسره ياي حطي اولي

وسكون يا پايان وجاه * قَارِي * بفتحه قاف با الف وكسرهٔ

راي مهمله وسكون يا پير وبازو * قَرْچِغِي * بفتحه قاف وسكون

راي مهمله وكسرهٔ جيم فارسي وغين معجمه وسكون يا باز

* قُورِلْتَايْ * بتفخيم ضمهٔ قاف وكسرهٔ راي مهمله وسكون
لام وفتحهٔ تاى قرشت با الف وسكون يا جشن * قَنِيْ * بفتحهٔ
قاف وكسرهٔ نون وسكون يا كودكى * قَيْسِيْ * بفتحه قاف
وسكون ياى حطى وكسره سين مهمله وسكون يا كدام
* قُوزِيْ * به تفخيم ضمهٔ قاف وكسره زاي معجمه وسكون
يا بره * قُودَ قُودَ غُوى * بتفخيم ضمهٔ قاف وفتحه دال مهمله
وتفخيم ضمهٔ قاف دوم وفتحه دال مهمله دوم وتفخيم ضمهٔ
غين معجمه وسكون يا سمدي وبهندي ستمارين * قَرْشِيْ
بفتحه قاف وسكون زاي معجمه وكسرهٔ شين معجمه وسكون
يا قصر وكوشك ونام شهرى * فِنْغِلِيْ * بفتحه قاف ونون خفي
وسكون غين معجمه وكسرهٔ لام وسكون يا ازار وفرقهٔ از
اتراك * قَيْنِ اِيْنِيْ * برادر خرد زن * قُولِيْنِكْ اُوغْلِيْ *
خانه زاد * قَبْنِيْ * غلاف * قُورِيْ * خالى وخشك * قَيْنِ اِيكَاچِيْ
خواهر كلان زن * قَيْسِيْ كيشى * كدام كس * قَادِيْ * كجا

* قازاقچی * راهزن * قلوقچي * بند کي کننده * قوماقچی

لاف زن * قاپنچی * مقراض * قمچي * تازیانه * قودوقچي *

بی اعتدال * قرمي * کز * قوناچي * کوساله دوساله * قوشچي

بازدار * قاوغونچي فوجیکه براي تعاقب غنیم مقرر شود

فصل الکاف مع الالف

* کالا * بفتحه کاف با الف ولام با الف ماده کاؤ شیردار

* کیلسا * بتفخیم کسرهٔ کاف و سکون لام وفتحه سین مهمله

اکر بیاید * کمکا * بکسره کاف وسکون میم وفتحه کاف فارسي

یکه * کیچکا * بتفخیم کسره کاف فارسي و سکون جیم وفتحه

کاف قفا * کیما * کشتي * کیمسا * کسي * کیشا کیشا * کدام کس

* کبنا * پاره وکمتر وخردتر * کچلنا * مثله * کویا * داماد

* کیچپك آیا * عمه خرد * کیچا * پس سرونمد کونکا * غبار

وکرد * کوقا * کوه * کورکا * جای براوردن شراب

الکاف مع الباء والتاء

• کوپ • بضمهٔ کاف وسکون پای فارسی خم • وبتفخیم ضمه

مذکوره بسیار کلان و اتش کاو • کیپ • بتفخیم کسرهٔ

کاف وسکون پای فارسی بوشیده • کیریب • بتفخیم کسرهٔ کاف

وپای مهمله وسکون باد رآمده • کوت • بتفخیم ضمهٔ

کاف وسکون تای قرشت کون • کونکرت • بتفخیم ضمهٔ

کاف و نون خفی وسکون کاف فارسی وضمهٔ رای مهمله

وسکون تاشیره • کینت • ده

الکاف مع الجیم

• کیرپچ • بتفخیم کسرهٔ کاف وسکون رای مهمله وکسرهٔ

پای فارسی وسکون جیم فارسی خشت پخته • کچ • بضمهٔ

کاف وسکون جیم فارسی زور وقوت وپچه سك • کوچ •

بضمهٔ کاف وواو وسکون جیم فارسی از جائی بجائی رفتن

وزوجه • کیچ • بتفخیم کسره کاف وسکون جیم فارسی

دیر وبکذر • کورلمچ • نان چپاتی

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

الكاف مع الراء المهمله

كمدر بكسرهٔ كاف وسكون ميم وضمهٔ دال مهمله وسكون
راكيست *كِير* بتفخيم ضمهٔ كاف وسكون راالله راي
وبمعنى چرك هم آمده *كومور* بتفخيم ضمهٔ كاف وميم
وسكون راانكشت يعنى زغال *كيچور* بتفخيم كسرهٔ كاف
وضمهٔ چيم فارسي وسكون راديرميكند وبمعنى بكندران
كويدر بتفخيم ضمهٔ كاف وسكون ياي حطي وضمهٔ دال
وسكون رابسوزان *كِيركتر* به تفخيم كسرهٔ كاف و
فتحهٔ راي مهمله وسكون كاف فارسى وضمهٔ تاي قرشت و
سكون رابايار *كِملار* كيان

الكاف مع الزاء المعجمه

كوز بتفخيم ضمهٔ كاف وسكون زاچشم وتيرماه *كيز*
بتفخيم كسرهٔ كاف وسكون زانمد *كونلز* بتفخيم ضمهٔ
كاف وسكون نون وضمهٔ دال مهمله وسكون رازبده

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

* کُورْکُوزْ * بتفخیم ضمهٔ کاف اولی و سکون رای مهمله

و بتفخیم ضمهٔ کاف ثانی و سکون زا بمعنی دراز

الکاف مع السین المهمله

* کِیسْ * بتفخیم کسرهٔ کاف و سکون سین پیر * کلاس * بفتحه

کاف و لام با الف و سکون سین سوسمار * کُوناسْ * آفتاب

* کُوکُوسْ * سینه * کُرکُوراس * مثله * کونکوس * مرد متحیر و متفکر

الکاف مع الشین المعجمه

* کورش * بتفخیم ضمهٔ کاف و فتحه رای مهمله و سکون

شین کشتی * کوموش * بتفخیم ضمه کاف و میم و سکون شین

نقره * کونداش * بتفخیم ضمهٔ کاف و سکون نون و فتحه

دال مهمله با الف و سکون شین اتباع * کیریش * بتفخیم کسرهٔ

کاف و رای مهمله و سکون شین چلهٔ کمان و خمیازه * کیش

بتفخیم کسرهٔ کاف و سکون یای حطی و شین معجمه پوست

سمور * کوکروش * بتفخیم ضمهٔ کاف اولی و سکون کاف

دوم وضمهٔ راي مهمله وسكون شين غرش شير * كيملداش *

بتفخيم كسرهٔ كاف وفتحهٔ ميم وسكون لام وفتحهٔ دال مهمله

باالف وسكون شين هم صحبت ويارهٔ كينكاش * بتفخيم

كسرهٔ كاف ونون خفي وفتحهٔ كاف فارسي باالف وسكون

شين مصلحت * كوروش * بتفخيم ضمهٔ كاف وراي مهمله

وسكون شين هم دبكر زادبدن * كورنليش * بتفخيم ضمهٔ

كاف وسكون راي مهمله وكسرهٔ نون وسكون شين تسليم

كردن * كوكلداش * بتفخيم ضمهٔ كاف اولي وفتحهٔ دوم

وسكون لام وفتحهٔ دال مهمله باالف وسكون شين هم شير

* كوراش * اشنا * كيش * دنبالهٔ دستار * كوناش * ركونيش آفتاب

الكاف مع الغين المعجمة

* كولوغ * به تفخيم ضمهٔ كاف وسكون نون وتفخيم ضمهٔ

لام وسكون غين زرزينه * كيركليغ * بتفخيم كسرهٔ كاف

وسكون راي مهمله وسكون كاف فارسي وتفخيم كسرهٔ لام

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

وسکون غین بایستنی * کونکوللوغ * بتفخیم ضمه کاف ونون
خفی وضمهٔ کاف فارسی وسکون لام اولی وتفخیم ضمه لام
دوم وسکون غین دلار * کُولَاغ * کوش * کرنغورغ * درای

الکاف مع الکاف

* کوك * بتفخیم ضمهٔ کاف اولی وسکون ثانی آسمان وکبود
وبمعنی سیه وسبزی * کورو کلوك * بتفخیم ضمهٔ کاف
وراي مهمله وسکون کاف فارسي وتفخیم ضمهٔ لام وسکون
کاف فارسی ثانی خوش رو * کُوبَرك * بتفخیم ضمهٔ کاف
وسکون باي ابجد وضمهٔ راي مهمله وسکون کاف پل وجسر
* کپرِك * بکسرهٔ کاف وسکون بای فارسي وکسرهٔ رای
مهمله وسکون کاف مژگان * کورك * بتفخیم ضمهٔ کاف و
سکون راي مهمله وکاف ثانی پل چوبین * کُچلوك * بضمهٔ
کاف وسکون جیم فارسی وتفخیم ضمهٔ لام وسکون کاف
زورآورِ کیك * بتفخیم کسرهٔ کاف ونون خفي وسکون

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

کاف کشاده * کونکلاک * بتفخیم ضمهٔ کاف و نون خفي و
سکون کاف فارسي و فتحه لام با الف و سکون کاف فارسي
سوم پیراهن * کیکرماک * بتفخیم کسرهٔ کاف فارسي و
بکسرهٔ کاف فارسي دوم حلقوم * کسملک * بفتحه کاف و
سکون سین مهمله و فتحه میم و لام و سکون کاف قفل چوب
* کولاک * بتفخیم ضمهٔ کاف و فتحه لام با الف و سکون
کاف فارسی طوفان و شورش دریا و سایه * کیسک * بتفخیم
کسرهٔ کاف و فتحهٔ سین مهمله و سکون کاف کلوخ کیچیک
بتفخیم کسرهٔ کاف و جیم فارسي و سکون کاف خرد کیکلیک
بتفخیم کسر کاف اول و سکون کاف فارسي دوم و تفخیم
کسرهٔ لام و سکون کاف فارسي سوم کبک * کورولک
بتفخیم ضمهٔ کاف و رای مهمله و سکون کاف فارسي حسن
و انبان اهنگران * کبچک بکسرهٔ کاف و سکون بای ابجد
و کسرهٔ جیم فارسی و سکون کاف دائره دف * کندک *

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

بفتحه کاف فارسي و نون خفي و سکو کاف فارسي درنك

* کُوپَك * بتفخيم ضمهٔ کاف و فتحه باي فارسي و سکون کاف

سپوس و سك کلان * کِيپَنْك * بتفخيم کسرهٔ کاف و فتحه

باي فارسي و سکون نون و کاف فارسي جامه * کَلَتَه کِيسَاكْ *

بفتحه کاف و سکون لام و فتحه تاي قرشت و هاي وقفي و تفخيم

کسرهٔ کاف دوم و فتحه سين مهمله با الف و سکون کاف

فارسي چلپاسه * کِيشِكْ * بتفخيم کسرهٔ کاف و بکسره شين

معجمه و سکون کاف دوم چوکي و پاسداري * کِيرَاكْ *

بتفخيم کسرهٔ کاف و فتحه راي مهمله با الف و سکون کاف

ثاني فارسي بايد * کُتْلُوكْ * بتفخيم ضمهٔ کاف و سکون تاي

قرشت پارچه که زير کون بچه نکهدارند * کِيكْ * آهو

* کِيلُورْتَاكْ * بند پاي * کُوکْرَاكْ * سينه * کُنْدِيكْ * و

کُونْدُوكْ * ناف * کُوبَالَاكْ * پروانه * کِيرِيلْمَاكْ * خمياره

* کُورَاكْ * کشتي * و جاي شراب و شيشه * کُوچُوكْ * سك بچه

• كوكجاك • خوب صورت • كولوك • سگ كلان • كوكانك

• وكركونك • جغد • كويوك • كف دريا

الكاف مع اللام

كل • بضمه كاف وسكون لام خاكستر وبمعني بخند • كونكول

بتفخيم ضمه كاف ونون خفي وضمهٔ كاف دوم وسكون

لام دل وخاطر • كووول • بتفخيم ضمهٔ كاف وواو وسكون

لام الاب • كل • بفتحه كاف وسكون لام كنجه • كاهل •

بفتحه كاف فارسي باالف وها وسكون لام كنار • كوتل

بتفخيم ضمهٔ كاف وفتحه تاي قرشت وسكون لام مركب و

سواري • كوزل • محبوب

الكاف مع الميم

• كيچم • بتفخيم كسرهٔ كاف وكسره جيم وسكون ميم بركستوان

• كيچيك كيريم • بتفخيم كسرهٔ كاف وجيم فارسي وسكون

كاف دوم وتفخيم كسره كاف سوم وراي مهمله وسكون

ميم خرد و ربزه * كِيم * بتفخيم كسرهٔ كاف و سكون ميم
بمعني دفن بكن * كُوتَاردم * وكوتوردم * درشت كوي

الكامع النون

كُون * بتفخيم ضمهٔ كاف عربي و سكون نون روز و آفتاب
كُوتَن * بتفخيم ضمهٔ كاف و فتحه تاي قرشت و سكون نون
مفعل * كيتمان * بتفخيم كسرهٔ كاف و سكون تاي قرشت
و فتحهٔ ميم با الف و سكون نون كليد * كُورچن * بفتحهٔ كاف
رضمهٔ واو و سكون راي مهمله و كسرهٔ جيم فارسي و سكون
نون كبوتر * كُوركان * بتفخيم ضمهٔ كاف و سكون راي
مهمله و فتحهٔ كاف فارسي و سكون نون ديد كي و بحركات
مذكورهٔ و فتحه راي مهمله * شخصي كه نسبش بسلاطين
رسد و نسبت دامادي هم داشته باشد * كُومكان * بتفخيم
ضمهٔ كاف و سكون ميم و فتحه كاف فارسي با الف و سكون
نون مدفون * كيكان * بتفخيم كسرهٔ كاف و فتحه كاف فارسي

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

باالف وسكون نون پوشيدكي * كويكان * بتفخيم ضمهٔ كاف

وسكون ياى حطي وفتحه كاف فارسي وسكون نون سوختگي

* كُونُوگَن * بتفخيم ضمه كاف ونون وفتحه كاف فارسي وسكون

نون كارآمدكى * كُودَان * پارچه * كُوچمان * صاحب جاه و

مال * كُونْ آيِدِين * پرتو ماهتاب * كسكن * نوعي از كرز

الكاف مع الواو

* كُوزكُو * بتفخيم ضمهٔ كاف وسكون زاي معجمه وضمهٔ

كاف فارسي وسكون واو آئينه * گيو * بضمه كاف فارسى

وفتحه اي حطي وسكون واود اماد * كُولكُو * بتفخيم ضمه

كاف وسكون لام وضمه كاف فارسي وسكون واو خنده و خوشرو

الكاف مع الهاء

* كُولَگَه * بتفخيم ضمه كاف وفتحه لام وكاف فارسي ثانى

وهاي وقفي سايه * كِيجَه * بتفخيم كسره كاف وفتحه جيم

وهاي وقفي شب * كِيرپه * بتفخيم كسره كاف وسكون راي

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

مهمله وفتحه باى فارسي وهاى وقفي لحاف * كَلْتَه * بفتحه
كاف وسكون لام وفتحه تاي قرشت وهاي وقفي دم بريده
* كَجْكِينَه * بفتحه كاف وسكون جيم وتفخيم كسره كاف
فارسي دوم وفتحه نون وهاي وقفي خوردك * كُورَاكَه بتفخيم
ضمه كاف وفتحه راي مهمله باالف وهاي وقفي نقاره كلان
كِيمه * كشتي وموش خرد * كِيچكه * بس سر * كِشِن ياته * طرف عقب

الكاف مع الياء التحتانيه

* كِيشِي * بتفخيم كسره كاف وشين معجمه بمعني كس مثلا
كيشي بار يعني كسى هست * كِمنِي * بكسره كاف وسكون
ميم وكسره نون وسكون بايعنى كرا * كُومكَاي * بتفخيم ضمهٔ
كاف وسكون يا كام * كني * بضمه كاف وفتحه نون وسكون يا
رشك * كِيبِي * بتفخيم كسره كاف وبكسره باى ابجد وسكون
ياماننده * كُوكسِي * بتفخيم ضمه كاف وسكون دوم وكسره
سين مهمله وسكون يا سينه * كيمه چي * بتفخيم كسره كاف

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

وفتحه ميم وهاي وقفي وكسره جيم فارسي و سكون يا ملاح

• كِيكَلِي • بتفخيم كسره كاف وفتحه كاف فارسي دوم وكسره

لام وسكون يا براي پوشيدن • كُوي • بتفخيم ضمه كاف

وسكون يا بسوز • كُوركَاچِي • بتفخيم ضمه كاف وسكون

راي مهمله وفتحه كاف فارسي وكسره جيم فارسي وسكون

ياساقي • كُوكَرْدِي • بتفخيم ضمهٔ كاف اول وفتحه دوم

وسكون راي مهمله وكسره دال وسكون يا سبز شد • كيمي

كشتي • كَرْبِي • خارش پشت • كَازَاقْچِي • راه زن • كُولُوي

زير دست • كُوچِي • محل • كِيسكِي • كهنه

فصل اللام مع الالف ومع الشين والغين المعجمتين

• لا • بفتحه لام با الف رخساره • لُوكَا • قطرهاى باران • لَاش

بفتحه لام با الف وسكون شين معجمه تن مرده • لَاغ • بفتحه

لام با الف وسكون غين جاي

اللام مع القاف والكاف

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

* لِپق * بتفخیم کسرهٔ لام وسکون قاف صاحب * مثل آث لپق

یعنی صاحب اهپ * لَپَك * بفتحه لام وجیم فارسی وسکون

کاف معجم * لُوك * شتریك کوهانه

اللام مع النون واللام والهاء

* لَاچِن * بفتحه لام با الف وکسرهٔ جیم فارسی وسکون نون

شاهین * لَاتُون * کوزه * لُوي يِل * بتفخیم ضمه لام وسکون

یای حطي وکسرهٔ یای دوم سال نهنك * لُوكچَه * بتفخیم

ضمه لام وسکون کاف وفتحه جیم فارسي وهاي وقفي غلیظ

اللام مع الیاء التحتانیه

* لَانْچِي * بفتحه لام با الف وسکون نون وکسرهٔ جیم فارسی وسکون

یا انکه شاهین نگاه دارد * لَزَكِي * بفتحه لام وسکون زاي معجمه

وکسرهٔ کاف فارسي وسکون یا قومی از قزلباش * لُوي * نهنگ

فصل المیم مع الالف

* مَنغلا * بفتحه میم ونون خفی وسکون غین معجمه وفتحه لام

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

پیشانی * مَانغرا * بفتحه میم با الف و نون خفی و سکون غین
معجمه و فتحه راي مهمله فریاد کوسپند * مونکرا * بتفخیم
ضمه میم و نون خفي و سکون کاف فارسي و فتحه راي مهمله
فریاد کاو * مُدا * بضمه میم و سکون نون و فتحه دال مهمله
در اینجا * مَاقتا * بفتحه میم با الف و سکون قاف و فتحه تاي
قرشت تعریف بکن * مَانکا * یمن * مِیناندا * این قدر بار * مِیا * مغز سر

المیم مع الباء والتاء والجیم

* مَقتَب * بفتحه میم و سکون قاف و فتحه تاي قرشت و سکون
باتعریف کرده * مونغت * بتفخیم ضمه میم و نون خفي و کسره
غین معجمه و سکون تاي قرشت قومی از ازبک * مَاتقج * بفتحه
میم با الف و سکون قاف و فتحه تاي قرشت و قاف دوم و سکون
جیم فارسی بمجرد تعریف کردن

المیم مع الراء والزاء والشین والغین المعجمتین

* مِیز * بکسره میم و سکون یای حطی و رای مهمله سردار

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

مَانَيَارْ كله مندي *مَاقَارْ* جوان *مَامُورْ* ركها *مُزْ*
بضمهٔ ميم وسكون زاي معجمه يخ *مَنكِزْ* بفتحه ميم ونون خفي
وكسره كاف فارسي وسكون زا رخساره *مُونْكُوزْ* بتفخيم ضمهٔ
ميم ونون خفي وضمه كاف فارسي وسكون زا شاخ وبمعنى
حيوان نيز آمده *مِيزْمَامِتْزْ* زود *مُدُرْشْ* بضمه ميم ودال
مهمله وسكون راى مهمله وشين معجمه سكندري *مِيغْ*
بتفخيم كسرهٔ ميم وسكون غين بروت *منكليغْ* بفتحه ميم ونون
خفي وسكون كاف فارسي وتفخيم كسرهٔ لام وسكون غين خالدار

الميم مع القاف والكاف

مُونكُوزْلُوقْ بتفخيم ضمه ميم ونون خفي وضمه كاف فارسي
وسكون زاي معجمه وتفخيم ضمه لام وسكون قاف شاخدار
مِيغْلِيقْ بتفخيم كسرهٔ ميم وسكون غين معجمه وتفخيم
كسرهٔ لام وسكون قاف بروتي *مَامُوقْ* بفتحه ميم باالف
وتفخيم ضمه دوم وسكون قاف پخته *مِشِيقْ* بكسره ميم و

تفخیم شین معجمه و سکون قاف چرك بینی * مَرُق * بفتحه میم

وضمه رای مهمله و سکون قاف مثل * مِیلتِیق * بندوق

* مُونْدَاق * اینچنین * مَایْرُوق * لاغر و از پای معیوب * مَنك

بفتحه میم و نون خفی و سکون کاف سبو * مُونك * بتفخیم

ضمه میم و نون خفی و سکون کاف فارسی محنت * مِنگ *

بکسرهٔ میم و نون خفی و سکون کاف فارسی هزار و فرقه ایست

از ازبك * مَانك * بفتحه میم با الف و نون خفی و سکون کاف

سال * مِنَاك * کیل مقرر * مِبرَمچَاك * عدس * مُوچَاك * پشه

المیم مع اللام والنون

* مُوغُول * بتفخیم ضمه میم و غین معجمه و سکون لام فرقه

عمدهٔ ترك و بمعنی ساده دل * مُوچُون ئیل * بتفخیم ضمه

میم و جیم فارسی و سکون نون و کسرهٔ الف و سکون لام

سال بوزینه * مِچِن * بکسرهٔ میم و جیم فارسی و سکون نون

میمون * مِننك اُوچُون * بکسرهٔ میم و نون اول و دوم خفی

وسکون کاف فارسي و تفخیم ضمه الف وجیم فارسي وسکون

نون براي من * مِن * بکسرهٔ میم وسکون نون من * مَیرُن *

بفتحهٔ میم وسکون یاي حطي وضمه راي مهمله وسکون

نون لاغر و نزار * مَولُن * بفتحه میم وسکون واو وضمه

لام وسکون نون پارچه ایست ابریشمي

المیم مع الواو والهاء

* مَخَو * بفتحه میم وخاي معجمه وسکون واو حرام * مُو *

بضمه میم وسکون واو ایا مثلا کیلای مو بعني آیا آمده

* مَنغَله * بفتحه میم ونون خفي وغین معجمه وفتحه لام وهاي

وقفي پیشاني * مُنچَکِینَه * بضمه میم وسکون نون وفتحه جیم

فارسي وکسره کاف فارسي وفتحه نون وهاي وقفي اینقدر

* مَنغَه * بفتحه میم ونون خفي وفتحه غین معجمه وهاي وقفي

بمن * مُنچَه * بضمه میم وسکون نون وفتحه جیم فارسي وهاي

وقفي این مقدار * مَاقتَه * بفتحه میم باالف وسکون قاف وفتحه

تاي قوشت وهاي خفي تعريف بكن *مايه *مادهٔ شتر *مونه *اينه

الميم مع الياء التحتانيه

*مِنكباشِي *بكسرهٔ ميم و نون خفي و سكون كاف و فتحه
باي ابجد وكسرهٔ شين معجمه و سكون يا سردار هزارركس

*مُني *بضمهٔ ميم وكسرهٔ نون و سكون ياي حطي اين را

*مِنكّي *بكسرهٔ ميم و نون وكسرهٔ كاف عربي مشدده و
سكون يا ازان من *منكَلي *بفتحهٔ ميم و نون خفي و سكون
كاف فارسي وكسرهٔ لام و سكون يا خالد ار *مَاي *بفتحه
ميم با الف و سكون يا روغن وچربي *مَي *نداء *مانقلاي

*ومانكلاي *پيشاني *منمي *مغز سر

فصل النون مع الالف و الراء المهمله

*نمه كا *بكسرهٔ نون و فتحه ميم وهاي وقفي وكاف فارسي
يا الف وقفي چه چيز *نمه دا *بحركات مذكوره وفتحه
دال مهمله دزچه *نيچا قلا *چند بار *نچا اينا *چون است

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

* نیکا * چرا * نِی یِر * بکسرهٔ نون وسکون یا وکسرهٔ یای حطی دوم

وسکون راچه جا * نِدُر * بکسرهٔ نون وضمه دال مهمله وسکون

راچیست * نِشخوار * بکسرهٔ نون وسکون شین معجمه وفتحه

خای معجمه باالف وسکون راکاغ بهندی جوکالی * نوکر *

بفتحه نون وسکون واو وفتحه کاف عربی وسکون راچاکر

النون مع السین والشین والغین المعجمه والکاف

* نَحاس * بفتحه نون وخای معجمه باالف وسکون سین

مهمله بازاراسپ وشتر لیکن در بازاراسپ مستعمل میشود

* نُوکُوس * بتفخیم ضمه نون وکاف فارسی وسکون سین

فرقهٔ از ترک * نِی ئِش * بکسرهٔ نون والف وسکون شین معجمه

چکار * نِجاغلیغ * بکسرهٔ نون وفتحه جیم فارسی باالف

وسکون غین معجمه وتفخیم کسره لام وسکون غین دوم

چه مقدار * نِچاغ * بکسرهٔ جیم فارسی باالف وسکون غین

چه وقت * نِیناک * مردم چشم

النون مع النون والواو والهاء

• نيرن • بفتحه نون وسكون يای حطي وضمهٔ راي مهمله وسكون نون دوم الوس جنگيز خان • نايمان • بفتحه نون باالف وسكون يای حطي ونشهٔ ميم باالف وسكون نون فرقه ايست از اوزبك • نِيمان • نام الوسی • ناغو • بفتحهٔ نون باالف وضمه غين معجمه وسكون واو چرا • نيمرشه بتفخيم كسر نون وسكون ميم وفتحه راي مهمله وشين معجمه و هاي وقفي چيز • وبجاي ميم ياي حطی هم مستعمل می شود • مثل نيمرشه بيلدك يعني چيزی خوردي • نغاچه • بفتحهٔ نون وغين معجمه باالف وجيم وهاي وقفي خواهرزاده • نمه • بكسرهٔ نون وفتحه ميم وهاي وقفي چه • نچه • بكسرهٔ نون وفتحه جيم فارسي وهای وقفي بمعنی چند • ناغاچه • نواسه

النون مع الياء التحتانيه

• نارِي • بفتحه نون باالف وكسرهٔ راي مهمله وسكون ياي

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

حطي آن طرف * نمنی * بکسرهٔ نون وفتحه میم وکسرهٔ نون

دوم وسکون یا چه چیز * نِتي * بکسرهٔ نون وفتحه تاي قرشت

مشدد وسکون یا چه شد وچه کرد * نغي * بضمه نون وفتحه

غین معجمه وسکون یا نام ولایتي است در سمار * نیتوری

چکونه وچه قسم وچون است

فصل الهاء مع الالف والتاء المثناة

* هایدا * بفتحه ها با الف وسکون یاي حطي وفتحه دال

مهمله پران * هورا * بباف * هرت پرت * بضمه ها وسکون

راي مهمله وتاي قرشت وضمه بای فارسي وسکون راي

مهمله وتاي قرشت جد وجهد * هارت * بفتحه ها با الف

وسکون راي مهمله وتا مانند هٔ بکن

الدون مع الراء المهمله والشین المعجمه

* هار * بفتحه ها با الف وسکون را مانند هٔ شو * هورور *

بتفخیم ضمهٔ هاوراي مهملهٔ اولی وسکون دوم سك غوغو

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

میکند * هلکر * بضمهٔ هاو سکون لام و فتحه کاف عربي و

سکون راپروین * هَارِمِش * بفتحه ها با الف و سکون

راي مهمله وکسرهٔ میم و سکون شین ماند *

الهاء مع القاف والكاف واللام

* هرقاق * بضمه هاو سکون رای مهمله و فتحه قاف با الف

وسکون ثاني غوغو کنند * هُورُوك * بتفخیم ضمه هاو

راي مهمله وسکون کاف عربي بزم * هُوپوك * هدهد

* هُول * بتفخیم ضمه هاو سکون لام ترس

الهاء مع النون والواو

هارون * بفتحه ها با الف وضمه راي مهمله وسکون نون

اسپ زبون که جانجا استاد کي کند * هَارکَن * بفتحه

ها با الف وسکون راي مهمله وفتحه کاف فارسی وسکون

نون مانده شده * هَاوو * بفتحه ها با الف وفتحه واو بمعنی بلی

فصل الياء التحتانيه مع الالف

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

* یاغلا * بفتحه یا با الف و سکون غین معجمه و فتحه لام روغن

بمال * یوقلا * بتفخیم ضمه یا و سکون قاف و فتحه لام با الف

تجسس نما * یوقسا * بتفخیم ضمه یا و سکون قاف و فتحه سین

مهمله اکرنه * یاسا * بفتحه یا با الف و سکون سین مهمله

بساز * یاقا * کناره و کریبان * یازما * شوهر خواهر * یوپقا

قالین * یوقا * نان ننك * یارا * زر * یورغا * اسپ راه وار

الیاء مع الباء الموحدة

* یب * بضمهٔ یا و سکون با شست و شو داده * ییب * بتفخیم

کسره یای اولی و ترقیق دوم و سکون با خورده * یاپ *

بفتحه یا با الف و سکون بای فارسی بپوس * یلاب * بفتحه

یا و لام با الف و سکون با لیسیده

الیاء مع التاء

* یرت * بضمه یا و سکون رای مهمله و تا منزل * یارت *

بفتحه یا با الف و ضمه رای مهمله و سکون تا روشن بکن * یمت

بفتحه یا و ضمه میم و سکون تا نام الوسی از ترکمان * یونت

بضمه یا و نون خفی و سکون تا اسپ * یُتْ * بضمه یا و سکون تا

هلاک حیوانات از سرما و بمعنی فرو بر * یَاتْ * بیکانه

و بمعنی شرم نیز * بُوقُورَتْ * و بُوغُورت * ماست * یَالَانْغَرَاتْ

موش کلان و کزنده * یُورَاتْ * رسم و دستور

الیاء مع الجیم

* یلاج * بفتحه یا و لام با الف و سکون جیم پیغمبر * یَلَنْغَاج *

بفتحه یا و لام و نون خفی و فتحه غین معجمه با الف و سکون

جیم فارسی برهنه * یغاج * بفتحه یا و غین معجمه با الف و

سکون جیم فارسی چوب درخت و فرسنگ * یَلَاوُحْ

و یَلَاقُج * پیغمبر از طرف خدا

الیاء مع الراء المهمله

* یُوقتُورْ * بتفخیم ضمه با و سکون قاف و ضمه تای قرشت

و سکون را نیست * یِیرْ * بتفخیم کسره یا و سکون را جای

وزمین * یوبسر * بفتحه یاو سکون واوو فتحه یای ابجد و

سین مهمله وسکون رادشمن رابخش کنند * یر * بضمه یا

وسکون رارو ان شو * یمغور * بفتحه یاو سکون میم وضمه

غین معجمه وسکون رایاران * یامغور * ویاغمور * مثله

* یکر * بضمه یاو سکون کاف فارسي ورا مدد * یتار * بفتحه یا

وتای قرشت باالف وسکون رالبس * وبمعنی میرسد هم آمده

* یار * دوست * یاکار * زبن

الیاء مع الزاء المعجمه

* یاوز * بفتحه یابا الف وضمهٔ واو وسکون زاشوخ * یاز *

بفتحه یابا الف وسکون زابهار تابستان وبمعنی بنویس

* یز * بضمهٔ یاو سکون زاروي وعدد صد * یلدز * بضمهٔ

یاو سکون لام وضمه دال مهمله وسکون رااستاره * یلغوز

بفتحه یاو سکون لام وتفخیم ضمه غین معجمه وسکون زانتها

الیاء مع السین والشین

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

یرمس بفتحهٔ یا و رای مهمله و میم و سکون سین بکار نمی آید

یولبارس شیر *یولداش* بتفخیم ضمهٔ یا و سکون لام

و فتحهٔ دال مهمله با الف و سکون شین معجمه همراه *یاش

بفتحهٔ یا با الف و سکون شین سال و اشك و بمعنی تر و طفل

و خوشهٔ زراعت هم آمده *یانباش* بفتحهٔ یا با الف و نون

خفی و فتحهٔ بای ابجد با الف و سکون شین سرین *یواش* بفتحهٔ

با واو و با الف و سکون شین ملایم و آرمیده *یاغش* بفتحهٔ یا

با الف و کسرهٔ غین معجمه و سکون شین بارش *یرش* بضمهٔ

یا و رای مهمله و سکون شین بر دشمن دویدن *یراش*

بفتحهٔ یا و رای مهمله با الف و سکون شین صلح *یاسامش* بفتحهٔ

یا با الف و سین مهمله با الف و کسرهٔ میم و سکون شین کار

سازی و سرانجام کارها *یاتیش* خوابگاه *یاداش* دام

یااوش نان

الیاء مع الغین المعجمه

یَارُوقْلُوغ بفتحهٔ یا با الف وتفخیم ضمهٔ راي مهمله وسکون
قاف وضمهٔ لام وسکون غین روشني *وبزای معجمه بمعني
کنهکار* یاُوزلوغ* بفتحهٔ یا با الف وضمهٔ واو وسکون
زاي معجمه وتفخیم ضمهٔ لام وسکون غین شوخي *یاَغْ*
بفتحهٔ یا با الف وسکون غین روغن* یپَوغ* بفتحهٔ یا و تفخیم
ضمهٔ بای فارسي وسکون غین پوشش *ینکْلِیغ* بفتحهٔ یا و
نون خفي وسکون کاف فارسی وتفخیم کسرهٔ لام وسکون غین
نوع *یزْلوغ* بضمهٔ یا وسکون زاي معجمه وتفخیم ضمهٔ لام
وسکون عین صاحب روي *باغلیغ* بفتحهٔ یا با الف وسکون
غین معجمه اول وتفخیم کسرهٔ لام وسکون غین دوم رومال
یُوقلوغ بتفخیم ضمهٔ با وسکون قاف وضمهٔ لام وسکون غین
نیستي *یازغ* بفتحهٔ پا با الف وضمهٔ زای معجمة وسکون
غین کناه *یافَرَاغ* برك *یَرلیغ* فرمان

الیاء مع القاف

• براق • بفتحهٔ یاو رای مهمله با الف وسکون قاف سلاح

• بیاق • بفتحهٔ بای اولی و دوم با الف وسکون قاف پیاده

• بووق • بفتحهٔ یاو تفخیم ضمهٔ واو وسکون قاف نزدیك

• بوق • بتفخیم ضمهٔ یاو سکون قاف حرف نفی یعنی نه

• بروق • بفتحهٔ یاو تفخیم ضمهٔ رای مهمله وسکون قاف

روشن وسفید و به ترقیق ضمهٔ راشفاف • بومشاق • بتفخیم

ضمهٔ یاو سکون میم و فتحهٔ شین معجمه با الف و سکون قاف

نرم • بستوق • بفتحهٔ یاو سکون سین مهمله و تفخیم ضمهٔ تای

قرشت و سکون قاف بالین • یازماق • بفتحهٔ یا با الف وسکون

زای معجمه و فتحهٔ میم با الف وسکون قاف زر • یسموق •

بفتحهٔ یاو سکون سین مهمله و تفخیم ضمهٔ میم و سکون قاف

ملاس • بیوق • بفتحهٔ یاو تفخیم ضمهٔ یای حطی و سکون

قاف کشاورز • یغاق • بفتحهٔ یاو نون خفی و فتحهٔ غین معجمه

با الف و سکون قاف چارپای نر • یمق برتوق • بفتحهٔ یاو میم

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

وسكون قاف وفتحهٔ ياي دوم وسكون راو تفخيم ضمهٔ تاي

قرشت وسكون قاف پيوند وپاره • يُقْراق • بضمهٔ ياوسكون

قاف وفتحهٔ راي مهمله باالف وسكون قاف برك درخت

• يَسّاق • بفتحهٔ يا وسين مهمله باالف وسكون قاف تياري

جنك وجهاد • يَرْتلوق • روشني هرقسم خواه آتش خواه

آفتاب خواه ماهتاب • يَارْپاق • ويافراق • يرك • يانقاق

رخساره • يَازُوق • كناه • يُومْروق • مشت وبمعني بيضهٔ

مرغ نيز آمده • يَالاَق • كاسهٔ سنك • يَيْلاَق • ويَالاَق

جاي تابستان • يَامَانليق • بدي • پيراق • دور

الباء مع الكاف

• يِلَنك • بكسرهٔ ياوفتحهٔ لام وسكون نون وكاف فارسي

دوك وبفتحه يا برهنه ولوچ • يُنك • بضمه ياونون خفي

وسكون كاف فارسي پشم وغيره • يُرك • بضمه ياوضمه راي

مهمله وسكون كاف فارسي دونده • يُمْك • بضمه ياوسكون

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

ميم وضمهٔ دال مهمله وسكون كاف فارسي موى زهار • بِنك

بكسرهٔ ياو نون خفى وسكون كاف فارسى آستين • يُورَك

دل • يَاك • برك • يُركروك • اسپ دوند • يونك • پرمرغ •

• يوك • يار

الياء مع اللام

• يِنَل • بكسرهٔ ياي حطى وسكون لام سال • وبتفخيم كسرهٔ مذكوره

ياد • يُول • بتفخيم ضمه ياء سكون لام راه • يُتَال • بضمه ياو

فتحه تاى قرشت با الف وسكون لام صف • يال • بفتحه يا با الف

وسكون لام موي كردن اسپ وروغن • يُرتَاوُل • بضمه يا

وسكون راى مهمله وفتحه تاي قرشت با الف وضمهٔ واو و

سكون لام فوج كه براى كرفتن مواشي وغيره برود • يِنكِل

بفتحه ياو نون خفى وكسرهٔ كاف فارسى وسكون لام سبك

• يَاسِيل • رنگ سبز

الياء مع الميم

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

• يلدام • بكسره ياو سكون لام و فتحهٔ دال مهمله با الف

و سكون ميم زود • يارم • بفتحهٔ يا با الف و كسره راي مهمله

و سكون ميم نيم • يام • بفتحهٔ يا با الف و سكون ميم كشاده

سر • يتم • بضمهٔ يا و فتحهٔ تاي فرشت و سكون ميم لقمه • يلم

بفتحهٔ يا و كسرهٔ لام و سكون ميم صمغ • يوقوم • نرم

• ياش اوزوم • خوشهٔ انگور • بولداريم • برق و ابر

الياء مع النون

• يقن • بفتحه ياو كسرهٔ قاف و سكون نون نزديك • يمان •

بفتحه يا و ميم با الف و سكون نون بد • يراقلن • بفتحه ياو راي

مهمله با الف و سكون قاف و فتحه لام و سكون نون مسلح بشو

• يلن • بكسرهٔ ياو فتحه لام و سكون نون مار • يغن • بفتحه يا

و كسرهٔ غين معجمه و سكون نون جميعت • يغكن • بفتحه ياو

سكون غين معجمه و كسرهٔ كاف فارسي و سكون نون جمع شو

• يغرن • بفتحه ياو سكون غين معجمه و كسرهٔ راي مهمله

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

وسکون نون شانه * یغن * بضمه یا وفتحه غین معجمه وسکون

نون فربه * بِندِن * بکسرهٔ یا وسکون نون وکسره دال مهمله و

سکون نون پس فردا * یَلِن * بفتحه یا وکسره لام وسکون نون زبانهٔ

آتش * بَلقُون * بفتحه یا وسکون لام وتفخیم ضمه قاف وسکون

نون عکس * یُکَن * بضمهٔ یا وفتحه کاف فارسي وسکون نون لجام

* یُسُن * بضمه یا وسین مهمله دستور * یان * بفتحه یا با الف وسکون

نون پهلو * یَرکَن * بفتحه یا وراي مهمله وکاف عربي کار

آمدکي * یشَن * بفتحه یا وضمه شین معجمه وسکون نون پنهان

* یاشین * برق * ییغان * فیل * یالان * ویالغان * دروغ * بئن *

گردن * یوزقان * لحاف * یُوغَان * کز * یَالانون * یلغار

الباء مع الواو

* یرغو * بفتحهٔ یا وسکون راي مهمله وضمهٔ غین معجمه و

سکون واو سیاست * یَو * بفتحهٔ یا وسکون واو دشمن * یُوقمو

بتفخیم ضمهٔ یا وسکون قاف وضمهٔ میم وسکون واو آیانه

* مثلا یوقموار ودي آیانروي * یزلو * بضمهٔ یا وسکون زای
معجمه وضمهٔ لام ومیم وسکون واو حسین ووجیه * یقو *
بفتحهٔ یا وسکون بای فارسي وضمهٔ قاف وسکون واو پرده
* یالاو * علم * یوزنکو * رکاب * یاغلاقو * روغن داغ

الیاء مع الهاء

* یاقه * بفتحه یا با الف وفتحه قاف وهاي وقفي گریبان * ییلمه
بفتحه یا وکسره یاي حطی دوم وسکون لام وفتحه میم وهاي
وقفي پهناور * ییمه * بتفخیم کسرهٔ یا وفتحه میم وهاي وقفی
خوراك * بنچکه * بکسرهٔ یا ونون خفی وسکون جیم فارسی
وفتحه کاف عربی وهای وقفی باریك * یمرتقه * بضمه یا
ومیم وسکون رای مهمله وتای قرشت وفتحه قاف وهای
وقفي بیضهٔ مرغ * یزمه * بضمه یا وسکون رای مهمله و
* وفتحه میم وهاي وقفی چکن دوزي * یلمه * بضمه یا
وسکون لام وفتحه میم وهاي وقفی حیزیکه موي آن کنده

باشند * یَدَه * بفتحه یا و دال مهمله و های وقفی افسون و

منکی که برای باران بران افسون کنند * یَره * بفتحه یا

و رای مهمله و های وقفی زخم

الیاء مع الیاء التحتانیه

یخشی * بفتحه یا و سکون خای معجمه و کسره شین معجمه و سکون یا

خوب * یای * بفتحه یا با الف و سکون دوم کمان و تابستان * یاغِی

بفتحه یا با الف و کسرهٔ غین معجمه و سکون یا دشمن و بفتحه

یای مذکوره بی الف بمعنی کریه * ینکی * بفتحه یا و نون

خفی و کسرهٔ کاف فارسی و سکون یا نو * یَزی * بفتحه یا و

کسرهٔ زای معجمه و سکون یا صحرا * یَسّی * بفتحه یا و کسره

سین مهمله مشدده و سکون یا پهن * یُولچی * بتفخیم ضمه یا

و سکون لام و کسرهٔ جیم فارسی و سکون یا بهتر * یاپنچی *

بفتحه یا با الف و کسرهٔ بای فارسی و سکون نون و کسرهٔ

جیم فارسی و سکون یا پوشش بارانی * یوزباشی * بتفخیم

ضمه یا و سکون رای معجمه و فتحه بای ابجد با الف و کسرهٔ شین
معجمه و سکون یا سردار صد کس * یقاری * بضمه یا و فتحه
قاف با الف و کسرهٔ رای مهمله و سکون یا بالا * بیکلی *
بتفخیم کسرهٔ یا و فتحه کاف فارسی و کسرهٔ لام و سکون یا
برای خوردن * یده چی * بفتحه یا و دال مهمله و های وقفی
و کسرهٔ جیم فارسی و سکون یا افسون کر * یورمچی * بتفخیم
ضمه یا و فتحه رای مهمله و سکون میم و کسرهٔ جیم فارسی
بوریادوز * یولمچی * بتفخیم ضمه یای حطی و سکون لام
و فتحه میم و کسرهٔ جیم فارسی بولمه کننده * یرافچی * بفتحه
* یا و رای مهمله با الف و سکون قاف و کسرهٔ جیم فارسی و سکون
یا سلاحدار * یرنکوچی * بفتحه یا و رای مهمله و سکون تای قرشت
و بتفخیم ضمه کاف فارسی و کسرهٔ جیم فارسی آفریننده
* یولچی * و یولاوچی * راه بر * یاربی * مفلس * یازمی *
میدان و دشت * یومری * کنده شده * یوری * بچه هر جانور *

الحمد لله رب العالمين و الصلوة على رسوله محمد و اله

اجمعين اما بعد پوشيده نخواهد بود كه چون اكثر كتب

درسيه فارسيه مخلوط بلغات تركى ست و طالب را در تحقيق

الفاظ و ادراك معانى ان صعوبتى دست مى داد و كتابى

سواى رساله فضل الله خان كه بيان معانى و تحقيق الفاظ

مذكوره را وافى باشد بنظر نيامده ليكن چون از ضعف

ترتيب بيان لغت خالى نبود لهذا طابع الحروف بنده

عبد الرحيم با مر مطاع امير والا نهمت اعلا همت مظهر

مكارم مصدر مواهب مدرس فارسي و عربي جناب

اوزلى لازالت ايام دولته متزائده رساله مزبوره را در سه

باب بلا ترتيب حروف تهجى بصحت و مقابله سه نسخه و

اضافهٔ بعضى از لغات ديگر در عهد حكومت نواب مستطاب

معلى القاب راعي بلاد ماحي بنيان فساد خدام و الامقام

ام هست كورتر جنرل بهادر ادام الله ظلال رافته على

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

مفارق البريد در بلده كلكته بطبع خانهٔ شيخ هدايت الله
در سنه ۱۲۴۰ هجري مطابق سنه ۱۸۲۵ عيسوي بقالب
طبع در آورد وبر لغاتيكه بر اصل كتاب افزوده
خط سادهٔ كذاشته شد •

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

2286.57
2

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

4.3.15

2226,57

30 Oct 1847

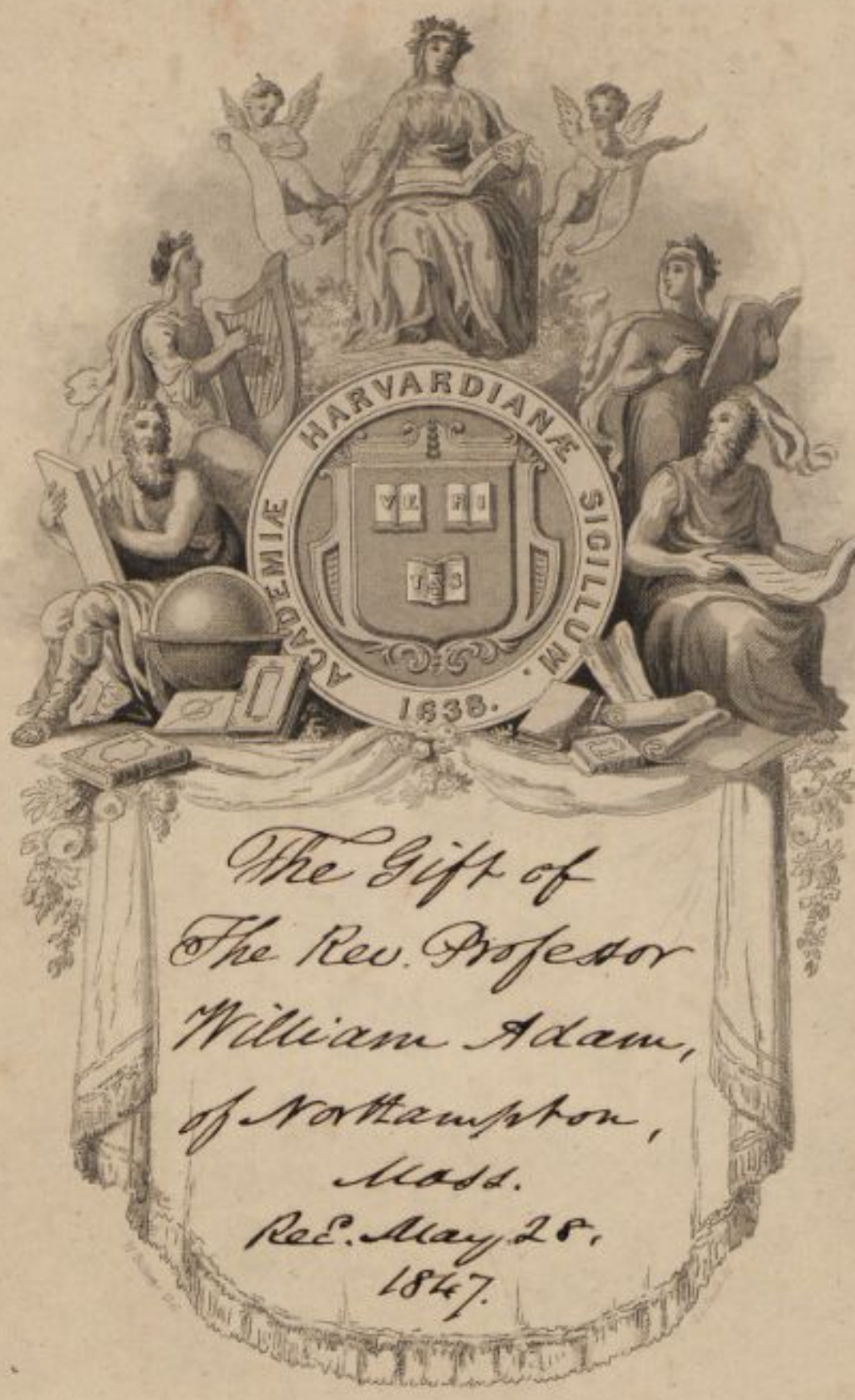

The Gift of
The Rev. Professor
William Adam,
of Northampton,
Mass.
Rec. May 28,
1847.

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.

HD WIDENER
HW SRC6 -

Harvard University - Middle Eastern Division, Widener Library, Harvard College Library / Fadl Allah Khan. Lughat-i Turki. Kalkatah : Tab?khanah-?i Shaykh Hidayat Allah, 1825. ??? ???? ???. ??? ????. ????? : ??? ???? ??? ????? ????. Widener Library, Harvard University, Cambridge, Mass.